

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ของ

นางสาวอมรรัตน์ หอมชื่น

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา

พฤษภาคม 2548

Signature

62

๗

อมรรัตน์ หอมชื่น. (2548): *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพัฒนศึกษา เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ : อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : อาจารย์ ดร. พาสนา จุลรัตน์.

การศึกษาครั้งนี้ มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพัฒนศึกษา เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ปัจจัยที่ศึกษาแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ อายุ คะแนนเฉลี่ยสะสม นิสัยในการเรียน ทักษะคิดต่อการเรียนในสายอาชีพ บุคลิกภาพและสุขภาพจิต ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ สถานภาพสมรสของบิดามารดา ฐานะทางเศรษฐกิจและสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว และปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพของโรงเรียน ได้แก่ บรรยากาศการเรียน การสอน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพัฒนศึกษา ปีการศึกษา 2547 จำนวน 193 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพัฒนศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์หาค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 6 ปัจจัย ได้แก่ นิสัยในการเรียน (x_9) บุคลิกภาพ (x_{11}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับผู้ปกครอง (x_{13}) ลักษณะทางกายภาพในโรงเรียน (x_{14}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ (x_{15}) และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน (x_{16})

2. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของนักศึกษา มี 10 ปัจจัย ได้แก่ เพศชาย (x_1) เพศหญิง (x_2) อายุ (x_3) คะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (x_4) บิดามารดาอยู่ร่วมกัน (x_5) บิดามารดาแยกกันอยู่ (x_6) บิดาหรือมารดาเสียชีวิต (x_7) รายได้ของบิดามารดา (x_8) ทักษะคิดต่อการเรียนในสายอาชีพ (x_{10}) และสุขภาพจิต (x_{12})

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปยังปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน (x_{16}) ลักษณะทางกายภาพในโรงเรียน (x_{14}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ (x_{15}) และบุคลิกภาพ (x_{11})

4. สมการที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวของนักศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์มาเขียนสมการ ได้ดังนี้

4.1 สมการพยากรณ์การปรับตัวของนักศึกษา ในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

$$Y = .685 + .699 X_{16} + .167 X_{14} - .221 X_{15} + .115 X_{11}$$

4.2 สมการพยากรณ์การปรับตัวของนักศึกษา ในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Z = .864 X_{16} + .131 X_{14} - .229 X_{15} + .106 X_{11}$$

**FACTORS AFFECTING ON SELF-ADJUSTMENT OF HIGHER VOCATIONAL
CERTIFICATE STUDENTS OF THAI BUSINESS ADMINISTRATION COLLEGE
IN KHET BANGKHEN , BANGKOK**

**AN ABSTRACT
BY
AMORN RAT HOMCHEAN**

**Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Psychology
at Srinakharinwirot University
May 2005**

Amomrat Homchean. (2005). *Factors Affecting on Self-Adjustment of Higher Vocational Certificate Students of Thai Business Administration College in Khet Bangkhen, Bangkok*. Master Project, M.Ed. (Educational Psychology). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor : Dr. Pasana Chularat.

The purposes of this research were to investigate factors affecting on self-adjustment of higher vocational certificate students of Thai Business Administration College in Khet Bangkhen, Bangkok. These factors were divided into three dimensions , first of them was personal factors ; sex , age , learning achievement , learning habit , attitude to learning in vocational aspect, personality and mental health , second of them was family factors ; guardian marital status , guardian economic status and interpersonal relationship between students and their family membership, third of them was environmental factors ; learning atmosphere, interpersonal relationship between students and their teachers and interpersonal relationship between students and their peer groups. The 193 samples were students of Thai Business Administration College in academic year 2004. The research instrument was factors affecting on self-adjustment of higher vocational certificate students of Thai Business Administration College questionnaires constructed by the researcher were used to collect the data by percentage , arithmetic mean , standard deviation. The data was analyzed by The Person Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis .

The result were as follows :

1. There were significantly positive correlation of 6 factors among learning habit (x_9) , personality(x_{11}) , interpersonal relationship between students and their family membership (x_{13}) , learning atmosphere (x_{14}) , interpersonal relationship between students and their teachers (x_{15}) , and interpersonal relationship between students and their peer groups (x_{16}) at .01 level.

2. There were no significantly correlation of 10 factors among male (x_1) , female (x_2) , age (x_3) , learning achievement (x_4) , living together parents (x_5) , separated parents (x_6) , deceased parents (x_7) , income of family (x_8) , attitude to learning in vocational aspect (x_{10}) and mental health. (x_{12})

3. There were factors that related to self-adjustment from the most to the least factors were interpersonal relationship between students and their peer groups (x_{16}) , learning atmosphere (x_{14}) , interpersonal relationship between students and their teachers (x_{15}) and personality (x_{11}) at .01 level.

4. The predicted equations proved to be significantly predictors of the self - adjustment were as follows :

4.1 In term of raw scores were :

$$Y = .685 + .699 x_{16} + .167 x_{14} - .221 x_{15} + .115 x_{11}$$

4.2 In term of standard scores were :

$$Z = .894 x_{16} + .131 x_{14} - .229 x_{15} + .16 x_{11}$$

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์

ของ

นางสาวอมรรัตน์ หอมชื่น

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
พฤษภาคม 2548

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการ
สอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ของ
อมรรัตน์ หอมชื่น ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(อาจารย์ ดร. พาสนา จุลรัตน์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(รองศาสตราจารย์ เวชณี กรีทอง)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(อาจารย์ ดร. พาสนา จุลรัตน์)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ เวชณี กรีทอง)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการ
ศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ชูชาติ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2548.

ประกาศคุณูปการ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. พาสนา จุลรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษา
สารนิพนธ์ รองศาสตราจารย์เวชณี กรีทอง และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา กรรมการสอบ
ปากเปล่า ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ตลอดจนตรวจแก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ ในการทำ
สารนิพนธ์ฉบับนี้ ด้วยความกรุณาต่อผู้วิจัย ตั้งแต่เริ่มต้นดำเนินการวิจัย จนเสร็จเรียบร้อยสมบูรณ์
ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์เวชณี กรีทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
พรณรัตน์ พลอยล้อมแสง และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ที่ได้กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ในการ
ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ และกรุณาให้คำแนะนำต่างๆ แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ นางสาวผ่องศรี บัวประทุม ผู้อำนวยการโรงเรียนไทย
บริหารธุรกิจและพัฒนศึกษา ที่อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบคุณ
นักศึกษาทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอขอบคุณพี่ๆ และเพื่อนร่วมงานทุกท่าน ที่ได้กรุณา ให้ผู้วิจัยมีเวลาไปเก็บ
รวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่ให้การสนับสนุนการเรียน
และให้ทุนทรัพย์ ตลอดจนให้ความรัก ความห่วงใยและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา ตลอดระยะ
เวลาที่ศึกษาและทำงานวิจัย

ผลความดีและประโยชน์ทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากการทำวิจัยครั้งนี้ ขอมอบแด่ บิดา
มารดา พี่สาว และบูรพคณาจารย์ในภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุกๆ ท่าน ที่ได้
อบรมสั่งสอนและปลูกฝังคุณธรรมความดี ตลอดจนประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ผู้วิจัย ตั้งแต่ต้นจน
ถึงปัจจุบัน ด้วยความดีตลอดมา พร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือในทุกสิ่งๆ ทั้งทางด้านกำลังใจและ
ด้านกำลังใจ อย่างมีสามารถหาสิ่งใดมาทดแทนได้

อมรรัตน์ หอมชื่น

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ ✕	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า ✕	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า ✕	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า ✕	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	8
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษา.....	10
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	10
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	31
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	31
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	31
วิธีสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	32
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ✕	47
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	56
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า.....	56
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า ✕	56

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ)	
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	56
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	57
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	58
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	59
อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า.....	59
ข้อเสนอแนะ.....	65
บรรณานุกรม.....	67
ภาคผนวก.....	72
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	106

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนคำร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยที่ใช้ ในการศึกษาค้นคว้า.....	50
2	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน.....	51
3	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยที่ใช้ในการศึกษากับการปรับตัว ของนักศึกษา.....	53
4	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัว ของนักศึกษา.....	54
5	แสดงการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัว ของนักศึกษา.....	55
6	แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามนิสัยในการเรียน.....	97
7	แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนในสายอาชีพ...	98
8	แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสำรวจบุคลิกภาพ.....	99
9	แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่าง นักศึกษากับผู้ปกครอง.....	100
10	แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพ ของโรงเรียน.....	101
11	แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามสัมพันธภาพ ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์.....	102
12	แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามสัมพันธภาพ ระหว่างนักศึกษากับเพื่อน.....	103
13	แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการปรับตัว.....	104

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การที่คนเราจะสามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุขและพัฒนาตัวเองให้ก้าวหน้าได้นั้นจะต้องอาศัยการปรับตัวอยู่ตลอดเวลาโดยเฉพาะในสภาพสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ดังที่ จรรยา สุวรรณทัต (2535 : 217) กล่าวว่า สภาพสังคมไทยในปัจจุบันกำลังอยู่ในระยะที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจและการเมือง ตลอดจนมีความก้าวหน้าในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาต่างๆ ได้ทำให้เกิดความไม่สมดุลระหว่างความเจริญทางด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ ความไม่สอดคล้องกันระหว่างการพัฒนาทางด้านวัตถุกับการพัฒนาทางจิตใจจึงเป็นสาเหตุทำให้เกิดปัญหาและความสับสนวุ่นวายในสังคม เช่น การปรับตัว สุขภาพจิต ความล้มเหลวในการทำงาน การเบี่ยงเบนพฤติกรรม การกระทำผิดทางศีลธรรม และกฎหมายบ้านเมือง อาชญากรรมไปจนถึงสิ่งแวดล้อม

ปัญหาจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมทำให้บุคคลต้องมีการปรับตัว ประกอบกับภาวะความเป็นอยู่ของคนในปัจจุบันที่แตกต่างจากในอดีต ทำให้ต้องมีการปรับตัวเพื่อให้เข้ากับสภาวะความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ดังนั้นปัญหาที่สำคัญก็คือ ปัญหาด้านการปรับตัว (อรพินทร์ ชูชม และอัจฉรา สุขารมณ.2532:1) การปรับตัวของแต่ละบุคคลจะมีลักษณะอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์ที่บุคคลนั้นเผชิญอยู่ (สิริชัย ประทีปฉาย.2533:4) ปัญหาการปรับตัวย่อมเกิดขึ้นได้ทุกขณะ ทุกวัย โดยเฉพาะวัยรุ่นจะเป็นวัยที่ประสบปัญหามากกว่าวัยอื่น ๆ เพราะวัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการเปลี่ยนแปลงและรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เป็นช่วงชีวิตที่ปรับตัวยากและมีปัญหามากที่สุด (อาคม สรสุชาติ.2518:64)

วัยรุ่นเป็นวัยที่มีความสำคัญมากในด้านการปรับตัว เพราะเป็นวัยเชื่อมต่อระหว่างวัยเด็กกับวัยผู้ใหญ่เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต เด็กวัยนี้ต้องประสบกับความยุ่งยากมีปัญหามากมายและมีความลำบากในการปรับตัว(สุชา จันทรเฒ. 2539 : 133) ปัญหาการปรับตัวไม่ได้ในโรงเรียนเป็นปัญหาที่พบมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นักเรียนที่เข้าศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และเป็นนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนี้ ส่วนใหญ่เป็นการเรียนที่เน้นหนักเนื้อหาทางวิชาการด้านวิชาสามัญมากกว่าการเรียนเพื่อฝึกปฏิบัติที่จะสามารถนำไปประกอบอาชีพตามจุดมุ่งหมายของการเรียนวิชาชีพ ดังนั้นการที่นักเรียนต้องเปลี่ยนแนวทางการศึกษาที่แตกต่างไปจากเดิม ทำให้ต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ของโรงเรียน เพื่อที่จะทำให้ตนเองประสบความสำเร็จทางการเรียนเป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมที่เหมาะสม สามารถพัฒนาตนเองให้เป็นคนที่มีคุณภาพในสังคม และสามารถมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข หากการปรับตัวของนักเรียนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่นี้ทำให้เกิดความ

ขัดแย้งภายในจิตใจ เกิดความคับข้องใจ ย่อมส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ เช่น ผลการเรียนรู้ต่ำกว่าเกณฑ์ เรียนไม่สำเร็จต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน เวลาเรียนไม่พอ

จากการที่ผู้วิจัยเป็นครูสอนในโรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การเป็นเวลา 7 ปี และจากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ประสบปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัวทางด้านการเรียน เพราะเนื้อหา มีความแตกต่างจากที่เคยเรียนมาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นอย่างมาก นอกจากนั้น ยังพบว่า การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนและสาขาวิชาที่เลือกเรียน ก็ทำให้นักศึกษามีการย้ายห้อง ย้ายสาขาวิชาที่เลือกเรียนเป็นจำนวนมาก ดังนั้น การศึกษาปัญหาด้านการปรับตัวต่อการเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ก็จะทำให้เกิดแนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว

ผู้วิจัยจึงสำรวจปัญหาเบื้องต้น โดยการแจกแบบสอบถามให้นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 100 คน ดังนี้ นักศึกษาสาขาการบัญชี 20 คน นักศึกษาสาขาการตลาดจำนวน 30 คน นักศึกษาสาขาคอมพิวเตอร์จำนวน 30 คน และนักศึกษสาขาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจำนวน 20 คน โดยผู้วิจัยให้ตอบแบบสอบถามปลายเปิดจำนวน 2 ข้อ ดังนี้

คำถามข้อที่ 1 ถามว่า “ขณะนี้ นักศึกษาคิดว่าตนเองมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง” พบว่า นักศึกษาจำนวน 100 คน มีปัญหาจำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 97 ไม่มีปัญหา จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3 ปัญหาที่พบคือ ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 56 ปัญหาการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ปัญหาด้านการเงิน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8 ปัญหาด้านครอบครัว จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3

คำถามข้อที่ 2 ถามว่า “จากปัญหาในข้อที่ 1 นักศึกษาคิดว่าเกิดจากสาเหตุใด” พบว่า สาเหตุจากไม่ตั้งใจเรียน จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 16.49 พื้นความรู้เดิมไม่ดี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 15.46 ใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือย จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12.37 มีค่าใช้จ่ายในการเรียนมากเกินไป จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9.27 ไม่มาเรียน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 11.34 เข้ากับเพื่อนไม่ได้ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 11.34 อาจารย์สอนไม่รู้เรื่องและให้งานมากเกินไป จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10.34 เนื้อหาวิชายากเกินไป จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.18 ไม่รู้ว่าตัวเองถนัดอะไร จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.15 จัดตารางเรียนให้เรียนมากเกินไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.09

จากข้อมูลการสำรวจเบื้องต้น สรุปได้ว่า นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประสบปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ พาสนา ผโลศิลป์ (2535 : 102-104) ที่ได้สำรวจปัญหาการปรับตัวของวัยรุ่น พบว่า วัยรุ่นมีปัญหาด้านการปรับตัวกับบรรยากาศด้านการเรียน การสอน เพื่อน สภาพภายในครอบครัว โดยเฉพาะปัญหาด้านการปรับตัวกับเพื่อนและครูมากที่สุด

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับการปรับตัวของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ การปรับตัวของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ ทำให้ทราบว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษา ตลอดจนผู้ปกครอง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการช่วยเหลือให้นักศึกษามีการปรับตัวที่เหมาะสม ซึ่งส่งผลให้นักศึกษามีโอกาสประสบความสำเร็จในการศึกษามากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2547 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำนวน 193 คน เป็นนักศึกษาชาย 67 คน และนักศึกษาหญิง 126 คน ที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

2.1.1 ปัจจัยด้านส่วนตัว

2.1.1.1 เพศ

2.1.1.2 อายุ

2.1.1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1.1.4 นิสัยในการเรียน

2.1.1.5 ทักษะคิดต่อการเรียนในสายอาชีพ

2.1.1.6 บุคลิกภาพ

2.1.1.7 สุขภาพจิต

2.1.2 ปัจจัยด้านครอบครัว

2.1.2.1 สถานภาพสมรสของบิดา มารดา

2.1.2.2 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

2.1.2.3 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว

2.1.3 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

2.1.3.1 ลักษณะทางกายภาพในโรงเรียน

2.1.3.2 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์

2.1.3.3 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การปรับตัว

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การปรับตัว หมายถึง ความสามารถของนักศึกษา ในการเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองในเรื่องของการยอมรับและจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง ในสภาพแวดล้อม หรือสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม โดยปรากฏออกมาเป็นความรู้สึก นึกคิด หรือพฤติกรรมที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและความต้องการของตนเอง ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1.1 การปรับตัวด้านการเรียน หมายถึง การเอาใจใส่ต่อการเรียน มีความคาดหวังจะเรียนให้ดีขึ้น มีความมุ่งมั่นที่จะเรียนให้สำเร็จ รู้จักขอคำปรึกษาและขอความช่วยเหลือด้านการเรียนจากบุคคลต่าง ๆ และมีความพึงพอใจในวิชาที่เรียน

1.2 การปรับตัวด้านสังคม หมายถึง การเคารพในสิทธิของผู้อื่น เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เข้ากับผู้อื่นได้ดี สนใจปัญหาต่าง ๆ รู้จักเข้าร่วมกิจกรรม มีความสุขกับการอยู่กับกลุ่มเพื่อนและ มีความรู้สึกผูกพันกับโรงเรียน

1.3 การปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์ หมายถึง การทำอะไรด้วยตัวเอง ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น มองเห็นคุณค่าในตนเอง เชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า มีทัศนคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่นและเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม

2. ปัจจัยด้านส่วนตัว หมายถึง คุณลักษณะเฉพาะของนักศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นิสัยในการเรียนและ ทัศนคติต่อการเรียนในสายอาชีพ

2.1 เพศ หมายถึง เพศหญิงและเพศชาย

2.2 อายุ หมายถึง วัน เดือน ปีเกิด ของกลุ่มตัวอย่างที่ติดตามปฏิทินสากล

2.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถทางการเรียนของนักศึกษาที่แสดงผลเป็นระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

3. นิสัยในการเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่นักศึกษาประพฤติปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอในการที่จะมุ่งมั่นศึกษา หาความรู้จนประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย ความตั้งใจ ความเอาใจใส่ในการเรียน การวางแผนการเรียน การจัดระบบการเรียน การพัฒนาการเรียน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ชยัน อดทน

4. ทัศนคติต่อการเรียนในสายอาชีพ หมายถึง ความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมของนักศึกษาต่อการเรียน ดังนี้

4.1 ทัศนคติด้านความคิด หมายถึง การคิดถึงคุณค่าและประโยชน์ของการเรียน ที่จะนำวิชาความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดไปพัฒนาตนเองและสังคมในทางที่ถูกต้อง

4.2 ทัศนคติด้านความรู้สึก หมายถึง ความรู้สึกทางอารมณ์เกี่ยวกับความเชื่อในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความชอบ ความพอใจต่อการเรียนการสอนและครูผู้สอน บรรยากาศการเรียนการสอน

4.3 ทัศนคติด้านแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรม หมายถึง การตั้งใจเรียน ปฏิบัติตามที่ครูผู้สอนกำหนด และซักถามเมื่อมีข้อสงสัย

5. บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะเฉพาะหรือพฤติกรรมการแสดงออกของนักศึกษาที่ตอบสนองต่อสถานการณ์ต่างๆในการดำรงชีวิต ซึ่งทำให้นักศึกษามีความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง บุคลิกภาพในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งตามแบบสำรวจการทำกิจกรรมของเจนกินส์ (Jenkins Activity Survey) โดยแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ

5.1 ลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ เป็นลักษณะบุคลิกภาพที่รักความก้าวหน้า ชอบฟันฝ่าอุปสรรค มีความก้าวร้าว โกรธง่าย ชอบทำงานให้ประสบความสำเร็จและสัมฤทธิ์ผล ชอบทำงานด้วยความรวดเร็วและไม่ชอบการรอคอย

5.2 ลักษณะบุคลิกภาพแบบบี เป็นลักษณะบุคลิกภาพของคนที่ค่อนข้างเฉื่อยชา จิตใจเยือกเย็น ทำงานไปเรื่อยๆ ไม่หวังผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน ไม่ชอบฟันฝ่าอุปสรรคและอดทนรอคอยได้

6. สุขภาพจิต หมายถึง สภาวะทางอารมณ์และทางจิตใจของนักศึกษาในการเผชิญต่อสถานการณ์ต่างๆ โดยการแสดงออกทางกาย อารมณ์ และการปรับตัว

7. ปัจจัยด้านครอบครัว หมายถึง สภาพโดยทั่วไปของครอบครัว ได้แก่ สถานภาพสมรสของบิดามารดา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว

7.1 สถานภาพสมรสของบิดา มารดา หมายถึง ลักษณะการครองชีวิตสมรสของบิดามารดา จำแนกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

7.1.1 บิดามารดาอยู่ด้วยกัน

7.1.2 บิดามารดาแยกกันอยู่

7.1.3 บิดาหรือมารดาเสียชีวิต

7.2 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว หมายถึง เงินเดือนหรือรายได้พิเศษอื่นๆ ของบุคคลในครอบครัว ซึ่งพิจารณาจากรายได้เฉลี่ยเป็นรายเดือน

7.3 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว หมายถึง การปฏิบัติตนของบิดามารดา หรือผู้ปกครองที่ปฏิบัติต่อนักศึกษา และพฤติกรรมที่นักศึกษปฏิบัติต่อบิดามารดา หรือผู้ปกครอง เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ดังนี้

7.3.1 การปฏิบัติตนของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองต่อนักศึกษา ได้แก่ การเอาใจใส่ต่อการเรียนของนักศึกษา ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมทางการเรียนที่สถาบันจัดขึ้น ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเรียน ให้กำลังใจเพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาประสบความสำเร็จด้านการเรียน

7.3.2 การปฏิบัติตนของนักศึกษาต่อบิดามารดา หรือผู้ปกครอง ได้แก่ การขอคำแนะนำ หรือซักถามเมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการเรียน เคารพเชื่อฟัง ปฏิบัติตามคำสั่งสอน การขอให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือรับรู้เรื่องราวต่างๆ

8. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน หมายถึง สภาพการณ์ทั้งในและนอกห้องเรียนที่มีผลต่อนักศึกษา ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพในโรงเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

8.1 ลักษณะทางกายภาพในโรงเรียน หมายถึง สภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอนที่มีผลต่อนักศึกษา ได้แก่ สถานที่เรียน สื่อและอุปกรณ์ทางการศึกษา

8.1.1 สถานที่เรียน หมายถึง การถ่ายเทอากาศภายในห้องเรียน ความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในห้องเรียน ขนาดของห้องเรียนเมื่อเทียบกับปริมาณของนักศึกษา

8.1.2 สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน หมายถึง ปริมาณของสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนเมื่อเทียบกับจำนวนครูผู้สอนและนักศึกษา ความทันสมัย คุณภาพการใช้งาน

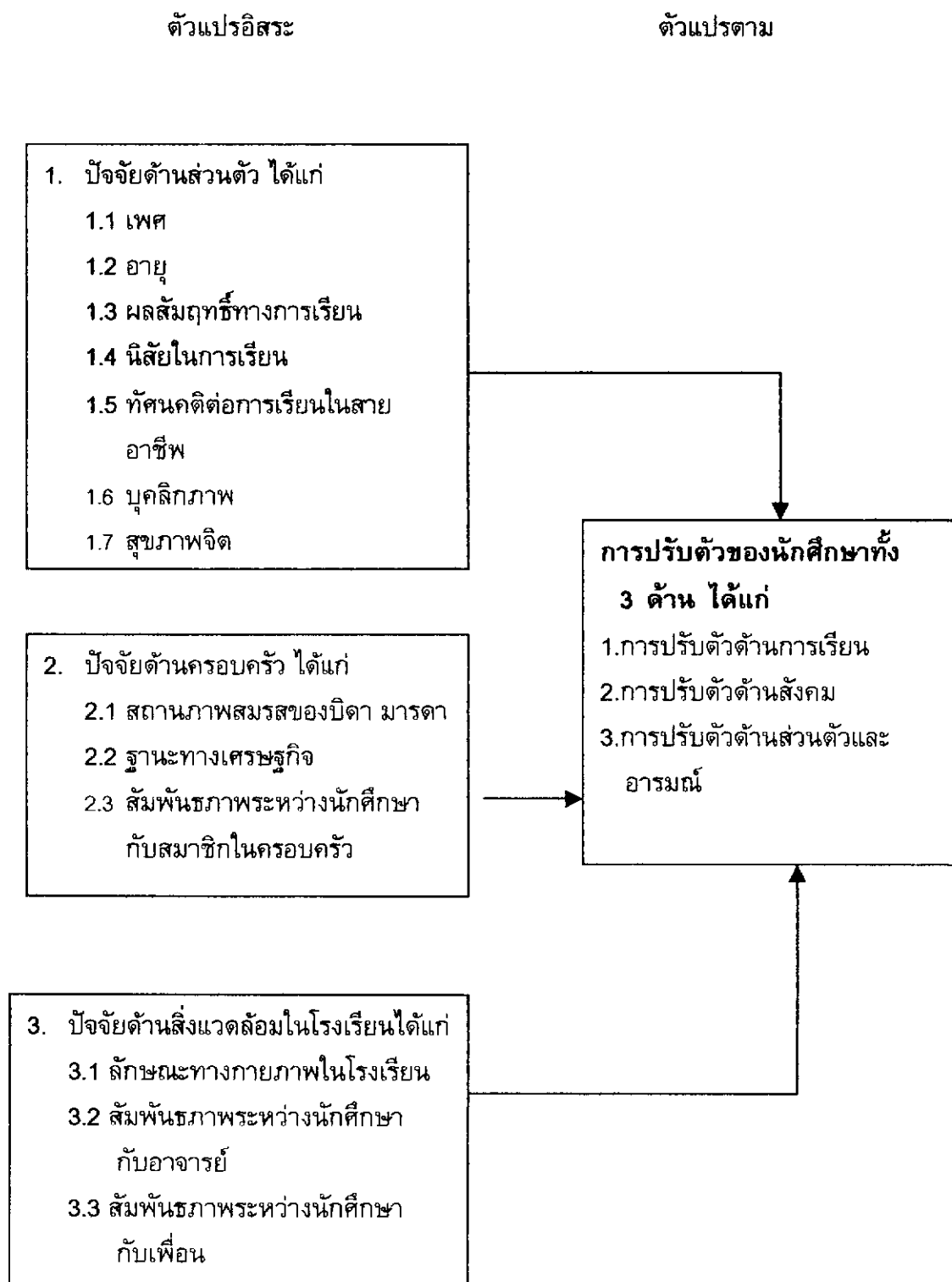
8.2 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ หมายถึง การปฏิบัติของอาจารย์กับนักศึกษา และที่นักศึกษาปฏิบัติต่ออาจารย์ ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน แบ่งเป็น

8.2.1 การปฏิบัติของอาจารย์ต่อนักศึกษา หมายถึง การให้ความรัก ความเป็นห่วงใย ยอมรับความคิดเห็น ให้ความเป็นกันเอง ให้คำแนะนำปรึกษาทางการเรียนและการดำเนินชีวิต

8.2.2 การปฏิบัติของนักศึกษาต่ออาจารย์ หมายถึง การให้ความเคารพเชื่อฟัง และปฏิบัติตามคำสั่ง ช่วยเหลืองานของอาจารย์ที่ตนสามารถทำได้ มีความรับผิดชอบในงานที่อาจารย์สั่ง

8.3 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมที่นักศึกษาและเพื่อนปฏิบัติต่อกันทั้งในและนอกห้องเรียน ได้แก่ การช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้านการเรียน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันด้านการเรียน การทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันในกลุ่มเพื่อนเพื่อให้เกิดความสำเร็จด้านการเรียน

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงโรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
2. ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว
 - 1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ศึกษาค้นคว้า
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ศึกษาค้นคว้า
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ศึกษาค้นคว้า

1.เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว

1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปรับตัว

1.1.1 ความหมายของการปรับตัว

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2524: 180) กล่าวว่า การปรับตัวหมายถึงกระบวนการที่บุคคลพยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านอารมณ์ปัญหาด้านบุคลิกภาพและปัญหาด้านความต้องการให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมจนเป็นสภาพที่ตนทนอยู่ได้ในสังคมหรือสภาพแวดล้อมนั้นๆ

อุทัย หิรัญโต (2526: 142) กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึงการปรับปรุงตัวเพื่อความอยู่รอดของตนเองเพื่อความปลอดภัยและพึงพอใจของตนเองและผู้อื่นและในทางสังคมวิทยานั้นการปรับตัวของมนุษย์หมายถึงการปรับปรุงตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมของสังคมต่างๆทั้งให้มีสัมพันธภาพอันดีกับคนอื่นในสังคม

สุรางค์ จันทน์อม (2527:84) กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึงการที่บุคคลแสดงพฤติกรรมต่างๆเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายปลายทางในสิ่งแวดล้อมของตน มนุษย์ทุกคนจะต้องมีการปรับตัวด้วยกันทั้งสิ้น แต่ละคนจะมีแบบแผนในการปรับตัวแตกต่างกันเพื่อตอบสนองความต้องการของตน นอกจากจะตอบสนองความต้องการทางร่างกายเช่น อาหาร การออกกำลังกายยังต้องตอบสนองความต้องการทางสังคมอีกด้วย ช่วยให้การทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นไปด้วยความราบรื่นและเมื่อบุคคลได้รับสิ่งที่ตนต้องการแล้วความเครียดต่างๆจะผ่อนคลายลงไป

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530:69) กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง ผลของความพยายามของบุคคลที่พยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตนเองไม่ว่าปัญหานั้นจะเป็นปัญหาด้านบุคลิกภาพ ด้านความต้องการหรือด้านอารมณ์ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม จนกระทั่ง

บุคคลนั้นสามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้นๆ และถ้าบุคคลนั้นปรับตัวได้ก็จะอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้นได้อย่างมีความสุข

นิภา นิธยาน (2530:5)กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึงการที่บุคคลสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดีและมีความสุขนั้น จะต้องอาศัยการปรับตัว ซึ่งคำว่า การปรับตัว (adaptation) นี้ ผู้เริ่มใช้คนแรกคือ ดาร์วิน (Darwin) และมีปรากฏในทฤษฎีวิวัฒนาการของเขาในปี ค.ศ 1859 ได้สรุปความคิดไว้ว่า สิ่งที่มีชีวิตสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของโลกที่เต็มไปด้วยภัยอันตรายต่างๆ ได้เท่านั้นจึงจะดำรงชีวิตอยู่ได้ ต่อมานักจิตวิทยาได้ขอยืม คำว่า "Adaptation" มาใช้แล้วให้ชื่อใหม่ว่า "Adjustment" โดยศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ในด้านที่เกี่ยวกับการปรับตัว

อภิวันท์ วงศ์ข้าหลวง (2530:7) กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง การรับรู้ปัญหาของบุคคลในระดับปกติ เช่น ปัญหาเกี่ยวกับอารมณ์ สังคม เพื่อน ครอบครัว การเงิน การงานและอนาคต รวมถึงการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไป

ยรรยง ผิวอ่อน (2535 :10) ได้ให้ความหมายการปรับตัวไว้ว่า เป็นกระบวนการที่บุคคลพยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตนเองไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านอารมณ์ บุคลิกภาพ ความต้องการให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่ตนสามารถทนอยู่ได้ในสภาพแวดล้อมนั้นๆรวมทั้งปฏิกิริยาโต้ตอบต่างๆต่อสิ่งแวดล้อมของมนุษย์และใกล้เคียงความต้องการส่วนตนให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม

กุลธิดา พานิชกุล (2536: 16) ได้ให้ความหมายการปรับตัวไว้ว่า หมายถึง กระบวนการที่บุคคลมีการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมที่อยู่ภายในและภายนอกร่างกาย โดยปรากฏออกมาเป็นพฤติกรรมหรือความรู้สึกนึกคิดเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม

ราตรี พงษ์สุวรรณ (2540 : 10) ได้สรุปความหมายของการปรับตัวไว้ว่า คือความพยายามที่บุคคลปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตนเองให้สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านส่วนตัว สังคม และสิ่งแวดล้อม จนเป็นสภาพการณ์ที่ตนสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

ณัฐพล แนวจำปา (2540: 11)ได้กล่าวถึงการปรับตัวไว้ว่า เป็นกระบวนการปรับและเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลให้เกิดความสอดคล้องกลมกลืนเข้ากับสภาพแวดล้อมและความต้องการของตนเองเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมและสภาพแวดล้อมที่ตนเป็นสมาชิกอย่างมีความสุข

มอสโควิทซ์ และออร์เกิล (Moskowitz and Orgle . 1969:305) ได้กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึงการปรับพฤติกรรมของแต่ละบุคคลให้เข้ากับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากความต้องการ แรงจูงใจ และนิสัยของแต่ละบุคคลไปในทางใดทางหนึ่ง นอกจากนี้ความเปลี่ยนแปลงนั้นขึ้นอยู่กับโอกาส ความต้องการและข้อจำกัดของสิ่งแวดล้อมด้วย

อาร์คอฟ (Arkoff. 1968:4) ได้กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง การปะทะสังสรรค์ของบุคคลกับสิ่งแวดล้อม โดยที่แต่ละบุคคลพยายามที่จะบรรลุความต้องการและไปถึงเป้าหมายของตน ในขณะเดียวกัน บุคคลอยู่ภายใต้ความกดดันจากสภาพแวดล้อม เพื่อให้มีพฤติกรรมในทางที่ถูกต้อง การปรับตัวนำไปสู่การทำงานที่ประสานสัมพันธ์กันระหว่างความต้องการของบุคคลและสิ่งแวดล้อม

ลาซารัส (Lazarus.1969:17-18) ได้กล่าวถึง การปรับตัวของมนุษย์ว่า เป็นไปตามแรงผลักดันสองอย่างคือ

1.แรงผลักดันภายใน ซึ่งหมายถึง แรงกระตุ้นอันเกิดจากสภาพทางสรีระภายในร่างกาย และจากประสบการณ์ทางสังคมที่ได้เรียนรู้ในอดีต

2.แรงผลักดันจากภายนอก ซึ่งหมายถึง ข้อเรียกร้องอันเกิดจากสภาพแวดล้อมและสังคม จากความหมายการปรับตัวที่กล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การปรับตัว หมายถึง การที่บุคคลเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองยอมรับและจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองในสภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม โดยจะปรากฏออกมาเป็นความรู้สึกนึกคิดหรือพฤติกรรมที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและความต้องการของตนเอง เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขปราศจากความคับข้องใจ

1.1.2 ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว

ทฤษฎีการปรับตัวของรอย (Roy's Adaptation Model)

รอย (Roy) ได้อธิบายถึงการปรับตัวไว้ว่า หมายถึง พฤติกรรมการตอบสนองของบุคคลเมื่อเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตนเองหรือสิ่งแวดล้อมของตนเอง เพื่อปรับสภาพสมดุลย์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสังคม ซึ่งรอยเชื่อว่าคนเราประกอบด้วยกาย จิต สังคม (Man in a biopsychosocial being) เป็นหน่วยเดียวกันที่ไม่อาจแบ่งแยกได้ (Unified whole) องค์ประกอบทั้งสามนี้มีความสัมพันธ์ต่อกัน ทำงานผสมผสานเป็นหน่วยเดียวกัน เพื่อคงสภาพปกติสุขหรือภาวะสุขภาพดี สาเหตุใดก็ตามที่มีผลต่อกายย่อมส่งผลกระทบไปยังจิตใจและสังคมด้วย ดังนั้นบุคคลจึงต้องมีการปรับตัว เพื่อรักษาความสมดุลย์ของร่างกาย จิตใจและสังคม บุคคลที่ประสบความสำเร็จในการปรับตัวจะมีความมั่นคงในชีวิต พฤติกรรมที่แสดงให้เห็นคือ มีสุขภาพดี ยอมรับความเป็นจริง มีความพึงพอใจในชีวิต ส่วนผู้ที่ประสบความล้มเหลวในการปรับตัว ก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ ไม่ยอมรับความจริง เศร้าซึม กลไกที่บุคคลใช้ในการปรับตัวเพื่อรักษาสมดุลย์ประกอบด้วย 2 ส่วน (Andrew and Roy. 1991: 33-35) คือ

1.กลไกการควบคุม (Regulator Mechanism) เป็นกลไกการปรับตัวที่เกิดขึ้นอัตโนมัติ โดยที่บุคคลไม่รู้สึกรู้ตัว เป็นการทำงานร่วมกันของระบบประสาท ระบบต่อมไร้ท่อ การรับรู้และการตอบสนองเพื่อที่จะควบคุมการทำงานของร่างกายให้อยู่ในภาวะสมดุลย์

2.กลไกการรับรู้ (Cognator Mechanism) เป็นกลไกการปรับตัวที่เกิดจากประสบการณ์ และการเรียนรู้ ซึ่งเกี่ยวกับกระบวนการทางจิต สังคมที่บุคคลใช้ในการปรับตัวให้เข้ากับภาวะเครียด

บุคคลจะเรียนรู้การปรับตัวในส่วนนี้จากทักษะการเข้าสังคม ประสบการณ์แก้ปัญหาในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงและระดับการศึกษาซึ่งเป็นการทำงานของสมองในระดับสูง

กลไกการปรับตัวทั้ง 2 ส่วนจะเกิดควบคู่กันเสมอ ทำงานร่วมกันเสมือนว่าเป็นหน่วยเดียวกันโดยสิ่งเร้าผ่านเข้ามาทางกลไกควบคุมแล้วส่งต่อไปที่กลไกการรับรู้

รอยได้วิเคราะห์ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ตามหลักของมาสโลว์ (Maslow 's Hierachy of Needs) มาเป็นแนวทางในการทำความเข้าใจธรรมชาติของคน ซึ่งเชื่อว่ามนุษย์ต้องการปรับตัวเพื่อคงไว้ซึ่งความต้องการพื้นฐานที่เป็นดัชนีบ่งชี้ความมั่นคงของชีวิต ซึ่งได้จากการที่บุคคลมีความมั่นคงทางด้านร่างกายและความมั่นคงทางด้านสังคม สามารถแสดงออกมาเป็นพฤติกรรม ซึ่งเป็นผลจากกลไกการควบคุมและกลไกการรับรู้ แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ

1.พฤติกรรมปรับตัวตามความต้องการด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นการตอบสนองของบุคคลทางด้านร่างกาย พฤติกรรมจะปรากฏออกมาเป็นการทำงานของเนื้อเยื่อ อวัยวะและระบบซึ่งประกอบเป็นร่างกายของมนุษย์ เพื่อตอบสนองความมั่นคงทางด้านร่างกาย(Physiologic Integrity) ซึ่งพิจารณาได้จากการตอบสนองขั้นพื้นฐาน (Basis Need) ได้แก่ ความต้องการออกซิเจน อาหาร การขับถ่าย การทำกิจกรรมและการพักผ่อน การตอบสนองในด้านต่าง ๆ ต้องอาศัยความรู้สึก การควบคุมน้ำและเกลือแร่ การทำงานของระบบประสาทและระบบไร้ท่อ โดยมีกลไกการควบคุมเป็นตัวเชื่อมโยงการทำงานและตอบสนองออกมาเป็นพฤติกรรมการปรับตัว เป้าหมายสูงสุดของการดำรงชีวิตในภาวะปกติสุขคือสมดุล ซึ่งมนุษย์พยายามปรับรักษาภาวะเช่นนี้ไว้ ถ้าผลการปรับตัวไม่สามารถก่อให้เกิดการตอบสนองในทางบวกได้ก็จะปรากฏเป็นพฤติกรรมปรับตัวในทางลบหรือล้มเหลว (Maladaptation Behavior)

2. พฤติกรรมปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ (Self Concept) นอกเหนือจากการปรับตัวเพื่อให้ได้มาซึ่งความต้องการทางด้านร่างกาย มนุษย์จำเป็นต้องมีความมั่นคงทางด้านจิตใจ(Psychic Integrity) และสิ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อการคงไว้ซึ่งความมั่นคงทางจิตใจคือความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง อันเกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ ตลอดจนการปะทะสัมพันธ์กับผู้อื่น ในทางจิตวิทยาเชื่อว่าพฤติกรรมทุกอย่างของมนุษย์เป็นผลจากความนึกคิดที่บุคคลมีต่อตนเอง บุคคลที่มีความเชื่อมั่นและมองเห็นคุณค่าของตนเองจะมีการปรับตัวต่อสภาวะกดดันต่าง ๆ ดีกว่าบุคคลที่มีความรู้สึกต่อตนเองในทางลบ

3. พฤติกรรมปรับตัวตามบทบาทหน้าที่ (Role Function) การแสดงบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ ของบุคคลได้เหมาะสมทั้งทางด้านพฤติกรรม การแสดงออก อารมณ์และความรู้สึก เป็นการตอบสนองความต้องการและเพื่อคงไว้ซึ่งความมั่นคงทางสังคม (Social Integrity) ในสถานการณ์ใดก็ตามที่บุคคลไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของตนได้ บุคคลต้องมีการปรับตัว เพื่อให้การแสดงบทบาทของตนเป็นไปตามปกติ หากจะสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยการปรับตัวของบุคคลนั้น

4. การปรับตัวด้านการพึ่งพาระหว่างกัน (Interdependence) ความจริงทางสังคมอีกประการหนึ่งคือ การที่คนเราต้องการมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องและพึ่งพาอาศัยซึ่ง

กันและกัน ถือว่าเป็นความต้องการพื้นฐานของบุคคลที่คงไว้ซึ่งความมั่นคงทางสังคม (Social Integrity) ด้วยประการหนึ่ง ความพอเหมาะระหว่างการพึ่งพาตนเอง (Dependence) การพึ่งพาผู้อื่น (Independence) และการให้ผู้อื่นได้พึ่งพาตนเองมีส่วนช่วยให้เกิดความมั่นคงทางด้านจิตใจและสังคม โดยปกติบุคคลพยายามคงไว้ซึ่งความเป็นตัวของตัวเองและยอมพึ่งพาอาศัยผู้อื่นในขอบเขตที่ตนเองและสังคมยอมรับ

อีริกสัน (Erikson.1968: 152-157) นักจิตวิทยาสังคม ได้กล่าวถึงการปรับตัวว่าเป็นผลมาจากการที่บุคคลมีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะเอาชนะอุปสรรคหรือวิกฤติการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงของการพัฒนาการโดยอาศัยประสบการณ์ที่บุคคลได้เรียนรู้จากสภาพแวดล้อมทางสังคม มาแก้ไขอุปสรรคที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย การที่บุคคลสามารถเอาชนะอุปสรรคในช่วงแรกของชีวิตไม่ได้ จะส่งผลให้แก้ไขอุปสรรคในช่วงต่อไปในชีวิตไม่ได้ด้วย ดังนั้น การปรับตัวของวัยรุ่นจึงขึ้นอยู่กับปรับตัวขั้นแรก และการปรับตัวได้ดีในวัยรุ่นส่งผลให้บุคคลนั้นสามารถปรับตัวได้ดีในอนาคตด้วย (Hergenhmann.1990;151-161)

ช่วงของวัยรุ่นอายุ 12-20 ปี ตามทฤษฎีของอีริกสัน บุคคลจะพัฒนาเอกลักษณ์หรือความสับสนในบทบาทวัยเด็ก เกิดการเรียนรู้ว่าเขาเป็นใคร สามารถทำอะไรได้ เรียนรู้บทบาทต่างๆ สะสมข้อมูลของตนเองและสังคม เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นจะมีการเปลี่ยนแปลงทางสรีระอย่างมาก มีความต้องการอิสระและความต้องการทางเพศ ในช่วงนี้ อีโก้ (ID) มีแรงผลักดันมาก ทำให้วัยรุ่นใจร้อน ไขว่คว้า ความอดทนที่จะรอคอยมีน้อยลง ชอบทดลองเรื่องต่างๆ เพื่อค้นหาเอกลักษณ์แห่งตน อีโก้ (Ego) วัยรุ่นจะต่อสู้กับกฎเกณฑ์ข้อบังคับของสังคม ผู้ที่ปรับตัวได้ดีจะมีความสมดุลระหว่างความต้องการส่วนตัวกับความต้องการของสังคม เขามีอิสระพอสมควรแต่จะยอมรับฟังคำแนะนำของผู้ใหญ่ สามารถพัฒนาเอกลักษณ์แห่งอีโก้ ซึ่งหมายถึงการเข้าใจว่าตนเองคือใคร กำลังดำเนินชีวิตไปในรูปแบบทิศทางใด มีความเชื่อ ค่านิยมทางการเมือง ศาสนา การเลือกอาชีพอย่างไร ผู้ที่ปรับตัวได้ดีต้องสามารถพัฒนาเอกลักษณ์ประจำตนได้ จะมีสุขภาพจิตดี สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายได้ ส่วนผู้ที่ปรับตัวไม่ได้จะสับสนในเอกลักษณ์ ขาดความมั่นใจในตนเอง เกิดความวิตกกังวล มีความต้องการภายในมากกว่าไม่สามารถปรับความสมดุลระหว่างความต้องการส่วนตัวและความต้องการของสังคม จะทำตามใจตนเป็นอันขาด ช่วงนี้เพื่อนมีอิทธิพลมาก พ่อแม่มีบทบาทในการอบรมสั่งสอนน้อยลง อาจต้องออกจากกลุ่มเพื่อนเพราะความแตกต่างจากกลุ่ม หันไปหาประสบการณ์ใหม่จนทำให้พฤติกรรมเบี่ยงเบน ชอบฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของสังคม ในทางตรงข้ามอาจแสวงหาเอกลักษณ์โดยหันไปหากลุ่มที่มีความสนใจร่วมกัน ทำให้มีเวลาศึกษาความคิดแบบนามธรรมทำให้เข้าใจความดี ความเลว จนพัฒนาเอกลักษณ์สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้

วิลเลียมสัน (สุภาพรรณ โคตรจรัส . 2524 : 14-15 ; อ้างอิงจาก Williamson.1950) ผู้นำทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบนำทาง มีความเชื่อว่ามนุษย์มีสติปัญญาและมีเหตุผลตลอดจนมีแนวโน้มที่จะพัฒนาตนเองได้ แต่การที่จะพัฒนาอย่างเต็มที่นั้นต้องอาศัยความ

ร่วมมือจากบุคคลอื่นโดยเฉพาะจากสังคมที่แวดล้อมเขาอยู่การที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในสังคมทำให้มองเห็นและรู้จักตนเองในด้านต่าง ๆ เช่น ความรู้ ความสามารถ ความสนใจ ค่านิยม ทัศนคติ ความต้องการและเป้าหมายที่เขาเลือก ขณะเดียวกันก็ได้เรียนรู้การรู้จักผู้อื่น ได้รับข้อมูลและประสบการณ์ทางสังคมด้านต่าง ๆ เช่น ค่านิยมในสังคม มาตรฐานและข้อกำหนดทางสังคม ปัญหาต่าง ๆ ในสังคม ตลอดจนวิธีการที่จะจัดการแก้ไขทั้งทางตรงและทางอ้อมจากความเชื่อดังกล่าว วิลเลียมสัน สรุปว่าบุคคลจะสามารถปรับตัวได้ดีถ้าเขามีความเข้าใจตนเอง รู้จักและเข้าใจสังคม เพราะเขาจะสามารถเลือกวิธีการดำรงชีวิต หรือแก้ปัญหาได้อย่างมีทิศทางและมีเหตุผล โดยใช้ข้อมูลที่เขาได้รับจากประสบการณ์ในสังคมมาประกอบการพิจารณา จนสามารถสร้างความสอดคล้องหรือยืดหยุ่นระหว่างความต้องการ และเป้าหมายที่พึงประสงค์ของตนกับสภาพทางสังคม วิลเลียมสัน ได้พิจารณาแยกแยะปัญหาการปรับตัวของบุคคลในแง่ตามสภาพการณ์ และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ไว้ 5 ประการคือ

- 1.ปัญหาทางบุคลิกภาพ ซึ่งรวมถึงปัญหาความสัมพันธ์กับเพื่อนวัยเดียวกัน ปัญหาครอบครัวตลอดจนปัญหาการปรับตัวทางสังคม
- 2.ปัญหาทางการศึกษา รวมถึงปัญหาการเลือกวิชาเรียน นิสัยทางการเรียน ปัญหาการอ่าน ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแรงจูงใจในการเรียนต่ำ
- 3.ปัญหาทางอาชีพ รวมถึงความลังเลในการเลือกอาชีพ เลือกอาชีพได้ไม่เหมาะสมกับตนเองมีความขัดแย้งระหว่างความสนใจกับความสามารถในอาชีพนั้น
4. ปัญหาทางเศรษฐกิจ รวมถึงปัญหาการขาดแคลนทุนทรัพย์ ต้องหาทุนเรียนเอง
- 5.ปัญหาทางสุขภาพ เช่น ปัญหาการปรับตัวต่อสุขภาพ และความบกพร่องทางร่างกายต่าง ๆ

รอเจอร์ส (Roger.1972:108) ผู้นำทฤษฎีว่าด้วยตน และทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบผู้รับเป็นศูนย์กลาง ได้พิจารณาการปรับตัวในแง่ของการปรับตัวภายในตนเอง โดยเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนเป็นศูนย์กลางของประสบการณ์ต่าง ๆ รอบตัวซึ่งเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ส่วนหนึ่งของประสบการณ์ที่บุคคลได้รับรู้และมีการปะทะสัมพันธ์กับผู้อื่น รวมทั้งการประเมินผล การการปะทะสัมพันธ์นั้นก่อให้เกิดขึ้น ตัวเรา(Self) ประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับจึงมีส่วนสำคัญในการกำหนดบุคลิกภาพของบุคคลให้แตกต่างกัน โดยที่แต่ละคนจะเข้าใจและรู้จักโลกส่วนตัวของเขาได้ดีที่สุด

บุคคลที่ปรับตัวได้ คือ บุคคลที่เป็นตัวของตัวเอง เข้าใจ ยอมรับตนเองและผู้อื่น รวมทั้งสามารถรับรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ ตามความเป็นจริง นำประสบการณ์นั้นมาจัดให้สอดคล้องกับโครงสร้างหรือบุคลิกลักษณะของตนอย่างไม่ขัดแย้งหรือบิดเบือน และมีการรับรู้ความคิดเกี่ยวกับตนเองในทางบวก

ส่วนบุคคลที่ปรับตัวไม่ได้ จะมีความขัดแย้งระหว่างความคิดเกี่ยวกับตนกับประสบการณ์ที่เกิดขึ้นมาใหม่อย่างมาก ทำให้เกิดความตึงเครียด วิตกกังวล สับสน ไม่แน่ใจ สูญเสียความเป็นตัวของตัวเอง และมีความคิดเกี่ยวกับตนเองในทางลบ

จากทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการปรับตัวที่กล่าวมาข้างต้น จึงสรุปได้ว่า ขบวนการปรับตัวของบุคคล มีตั้งแต่เกิดจนถึงวัยชรา ในแต่ละช่วงอายุมีความสำคัญเกี่ยวเนื่องกัน และมีอิทธิพลในช่วงอายุต่อมา การปรับตัวของบุคคลนั้นเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย สังคม และสิ่งแวดล้อม ช่วงวัยรุ่นถือเป็นช่วงของการปรับตัวที่มีความสำคัญที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการปรับตัวด้านร่างกาย การปรับตัวด้านการเรียน การปรับตัวทางสังคม เพราะเป็นพื้นฐานในการปรับตัวในวัยต่อมา ในการดำรงชีวิต การทำงาน การมีครอบครัวรวมทั้งเป็นบุคคลที่รู้จักตนเอง

1.1.3 สาเหตุที่ทำให้เกิดการปรับตัว

วรินทร์ สายโอบเอื้อ และสุณีย์ ชีระดากร (2522:159-160) กล่าวว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดการปรับตัวว่าอาจเกิดจากสิ่งต่อไปนี้

1.เกิดจากมนุษย์ไม่สามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของตนเองได้ ซึ่งอาจเป็นเพราะอุปสรรคที่เนื่องมาจากตนเองหรือผู้อื่น มีผลทำให้บุคคลเกิดความไม่สบายใจหรือคับข้องใจสำหรับความต้องการพื้นฐานของมนุษย์นั้น มาสโลว์ (Maslow . 1954: 80-92) ได้แบ่งเป็น 5 ขั้นตอนดังนี้

1.1ความต้องการทางด้านร่างกาย ได้แก่ ความหิว ความกระหายน้ำ อากาศ การขับถ่ายของเสีย ความต้องการทางเพศ การพักผ่อน ความต้องการในการป้องกันความร้อนหนาว

1.2ความต้องการทางด้านความปลอดภัย ได้แก่ ความรู้สึกอบอุ่นมั่นคง การปกป้องคุ้มครอง จากผู้อื่น ความต้องการความรักความเป็นเจ้าของ ได้แก่ ความต้องการความรัก ความอบอุ่น การมีส่วนร่วมรับผิดชอบในกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนการเข้าร่วมเป็นสมาชิกในหมู่คณะ

1.3ความต้องการได้รับยกย่องนับถือ ได้แก่ ความต้องการชื่อเสียงเกียรติยศ ความร่ำรวยฐานะทางสังคม การยอมรับนับถือ และการยอมรับทางสังคม

1.4ความต้องการสัจจะแห่งตน ได้แก่ การเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ เข้าใจความเป็นจริงของชีวิตและสรรพสิ่งทั้งหลาย ต้องการใช้พลังงานความสามารถของตนเองให้เต็มที่ เพื่ออุทิศตนเองให้เป็นประโยชน์แก่มวลมนุษย์ ซึ่งเป็นความต้องการที่อยู่เหนือความต้องการที่เกี่ยวข้องชื่อเสียง เกียรติยศ ความร่ำรวย หรือการกระทำเพื่อตนเอง

2.เกิดจากความขัดแย้ง ซึ่งความขัดแย้งนี้ หมายถึง ความรู้สึกที่บุคคลไม่สามารถตัดสินใจเลือกกระหว่างทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามความต้องการของตนเอง ความขัดแย้งจำแนกเป็น 3 ลักษณะ

2.1ความขัดแย้งในทางบวก เป็นความขัดแย้งที่เกิดจากที่ต้องเลือกเพียงอย่างเดียวในสิ่งที่ตนเองชอบเท่าๆ กัน ตั้งแต่ 2-3 อย่างขึ้นไป ยิ่งชอบมากทุกสิ่งทุกอย่างยิ่งต้องเลือกมากกว่าจะเลือกได้ต้องใช้เวลานาน แม้เลือกแล้วยังเสียดายสิ่งที่ไม่สามารถเลือกได้

2.2ความขัดแย้งในทางลบ เป็นความขัดแย้งที่เกิดจากบุคคลต้องเลือกในสิ่งที่ไม่ชอบ ไม่ถูกใจตั้งแต่ 2-3 อย่างขึ้นไป จะไม่เลือกก็ไม่ได้แต่เลือกไปแล้วก็ไม่สบายใจ เพราะสิ่งต่างๆ เหล่านั้นบุคคลไม่ชอบไม่ถูกใจเลย แต่ต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง

2.3 ความขัดแย้งในทางบวกและทางลบ เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในกรณีสิ่งต่าง ๆ หรือบุคคลหรือสัตว์ที่ต้องการเลือกนั้น มีทั้งถูกใจและไม่ถูกใจในระดับที่เท่าๆกันทั้งหมดตั้งแต่ 2 อย่างขึ้นไป แต่ต้องเลือกเพียงอย่างเดียว

นิภา นิธยาน (2530:5-6) กล่าวว่า ลักษณะการปรับตัวในแง่จิตวิทยานั้น เป็นการศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ ในด้านที่เกี่ยวกับการปรับตัวให้เป็นไปตามแรงผลักดัน 2 อย่างคือ

1. แรงผลักดันภายนอก หมายถึง ข้อเรียกร้องอันเกิดจากสภาพแวดล้อมและสังคม มนุษย์ต้องอยู่ท่ามกลางสิ่งแวดล้อม และการที่มนุษย์ต้องอยู่ร่วมกันและสัมพันธ์กับผู้อื่น คนเราจึงต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและสังคม ตามความต้องการหรือข้อเรียกร้องจากสังคมซึ่งเป็นแรงผลักดันที่มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อตัวบุคคลและต่อวิธีการในการปรับตัวของเขา เพื่อตอบสนองข้อเรียกร้องเหล่านั้น ซึ่งอาจเป็นการปรับตัวที่ทำให้ชีวิตประสบความสำเร็จ หรือความล้มเหลวได้

2. แรงผลักดันภายใน หมายถึง ความต้องการภายในของแต่ละบุคคล ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากสภาพทางสรีระของบุคคล ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ และความอบอุ่น เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยความสุขสบาย และอีกส่วนหนึ่งเกิดจากสภาวะทางจิตซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ประสบการณ์ทางสังคมในชีวิตที่ผ่านมา เช่น ความต้องการความอบอุ่นทางใจ ความต้องการเป็นที่ยอมรับของสังคม และความต้องการประสบความสำเร็จ เป็นต้น

กันยา สุวรรณแสง (2533: 65-66) สรุปสาเหตุที่ทำให้เกิดการปรับตัวไว้ 3 ประการได้แก่

- 1.แรงขับและความต้องการ
- 2.แรงกระตุ้นทางสังคม
- 3.เจตคติ ความสนใจ จุดหมายของชีวิตตัวเองเปลี่ยนแปลงไป

ศุภลักษณ์ จารุรัตน์จามร(2534 : 265) ได้อธิบายสาเหตุของการปรับตัวไว้ว่า สาเหตุที่ทำให้บุคคลต้องเกิดการปรับตัวมี 2 ประการใหญ่ๆ ได้แก่

1. สาเหตุทางกายภาพ เช่น อากาศร้อนเกินไป หรืออากาศหนาวจัดเกินไป หรือร่างกายได้รับบาดเจ็บ เป็นต้น ทำให้ร่างกายต้องปรับสภาพให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย และอาจปรากฏออกมาในลักษณะต่างๆ เช่น ความเหนื่อยล้า ความเฉื่อยชา หรือความตกใจกลัว เป็นต้น

2.สาเหตุทางจิตวิทยา แม้จะไม่มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายโดยตรง แต่ก็มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน ได้แก่

2.1 ความคับข้องใจ (Frustration) หมายถึง สภาวะที่เกิดขึ้นจากการมีอุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถไปถึงเป้าหมาย ผลที่เกิดขึ้นเป็นเหตุให้เกิดอารมณ์ด้านลบ เช่น โกรธ กลัว วิตกกังวล เครียด ฯลฯ ซึ่งสัมพันธ์กับสรีระของบุคคล ทำให้เกิดพฤติกรรมต่างๆ กัน อุปสรรคหรือสาเหตุที่ทำให้เกิดความคับข้องใจได้แก่

2.1.1 สาเหตุทางกายภาพ (Physical Factors) เป็นความคับข้องใจที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมที่ไม่มีชีวิตเป็นอุปสรรค ตัวอย่างเช่น สภาพดินฟ้าอากาศ- ฝนแล้ง น้ำท่วม เป็นเหตุให้เกิดความคับข้องใจแก่คนนั้น เป็นต้น

2.1.2 สาเหตุทางจิตวิทยา (Psychological Factors) เป็นความคับข้องใจซึ่งเกิดจากอุปสรรคดังนี้

2.1.2.1 สาเหตุทางสังคม (Social Factors) เป็นความคับข้องใจอันเป็นผลมาจากการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม หรืออยู่ในสังคมต้องมีความสัมพันธ์พึ่งพาอาศัยกัน สาเหตุทางสังคมย่อมก่อให้เกิดความคาดหวัง ความกดดันให้เกิดความคับข้องใจ ตัวอย่างเช่น เด็กที่มีน้องใหม่ ความรักความเอาใจใส่จากการดาจึงถูกแบ่งไป ทำให้เด็กเกิดความต้องการทางใจและความต้องการทางสังคม หากเด็กไม่ได้รับการตอบสนองเต็มที่ ย่อมก่อให้เกิดความคับข้องใจ เป็นต้น

2.1.2.2 สาเหตุสภาพส่วนบุคคล (Personal Factors) เป็นความคับข้องใจอันเกิดจากความจำกัด ความบกพร่อง หรือการขาดทางร่างกาย เช่น มีความพิการ เกิดการเจ็บป่วยเป็นเวลานาน การขาดเสน่ห์หรือความงาม การขาดเชาวน์ปัญญา เป็นต้น หากวางแผนเป้าหมายไว้เกินสภาพส่วนบุคคลย่อมทำให้ไม่สามารถไปถึงเป้าหมายได้ ตัวอย่างเช่น คนที่เชาวน์ปัญญาไม่ดี เรียนไม่เก่ง แต่อยากเรียนระดับอุดมศึกษา คนที่ไม่สวย อยากเป็นเทพี เป็นต้น

2.2 ความขัดแย้ง (Conflict) หมายถึง สภาวะที่เกิดขึ้นมีสาเหตุ 2 สาเหตุขึ้นไป ซึ่งมีความสำคัญเท่าๆ กัน เกิดขึ้นในเวลาเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน และไม่สามารถเลือกตอบสนองสาเหตุทั้งหมดในครั้งเดียวกันได้จึงจำเป็นต้องเลือกเพียงสาเหตุใดสาเหตุหนึ่ง ความขัดแย้งนี้เกิดขึ้นเมื่อเหตุการณ์หรือเป้าหมายที่ต้องการ ที่พึงปรารถนา ที่น่าสนใจดึงดูดใจหลายๆ อย่างเกิดขึ้นพร้อมกัน บุคคลต้องการจะหลีกเลี่ยงทั้งหมด แต่ก็จำเป็นต้องเลือกสภาพใดสภาพหนึ่ง นอกจากนี้ความขัดแย้งยังเกิดขึ้น เมื่อมีเหตุการณ์หรือเป้าหมายเดียวกัน แต่มีทั้งต้องการ ไม่ต้องการ พึงปรารถนา-ไม่พึงปรารถนา ดึงดูดใจ-ไม่ดึงดูดใจอยู่ร่วมกัน ทำให้เกิดทัศนคติสองทางก้ำกึ่งกัน สภาพการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นบ่อยๆ ในชีวิตประจำวันคนเราจะปรับตัวเมื่อเกิดความไม่สบายใจ ความวิตกกังวล ความคับข้องใจ และความเครียด

ลักษณะของบุคคลที่สามารถปรับตัวได้ดี

ลักษณะของบุคคลที่สามารถปรับตัวได้ หมายถึง บุคคลที่มีความเข้าใจตนเอง มีความเป็นตัวของตัวเอง สามารถปรับตัวให้เข้ากับลักษณะความเป็นอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี กล่าวที่จะเผชิญปัญหาและอุปสรรคอย่างมีสติ มีความมั่นคงทางอารมณ์ และมีความเชื่อมั่นในตนเอง ประพฤติปฏิบัติตนตามปทัสถานทางสังคม สร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น สามารถผสมผสานความต้องการของตนกับพฤติกรรมที่แสดงออกได้อย่างเหมาะสม โดยที่พฤติกรรมดังกล่าวไม่ขัดแย้งกับสังคม สิ่งแวดล้อมและบุคคลอื่น(ดวงแข วิทยาสุนทรวงศ์. 2541: 18)ซึ่งสอดคล้องกันกับที่มัลลีนี จุฑะรพ (2538:318) ได้ให้ความหมายของการปรับตัวที่ดีว่า หมายถึงการที่บุคคลสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและสภาพการณ์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องเหมาะสมนั้นมวล และเป็นสุข

บุคคลที่สามารถปรับตัวได้ดีมิใช่ผู้ที่ปราศจากปัญหา แต่เป็นผู้กล้าเผชิญปัญหา อุปสรรคและความยุ่งยากในใจในชีวิตอย่างมีสติและไม่หวาดหวั่น ตลอดจนเป็นผู้ที่มีความพร้อมจะเผชิญทั้งความสุขความทุกข์ในชีวิต บางครั้งแม้ต้องประสบชะตากรรมที่ยังความผิดหวังและล้มเหลวแก่ชีวิต การปรับตัวที่ดีจะทำให้บุคคลมีความเข้าใจตนเอง และเข้าใจบุคลิกภาพของตนเอง รู้จักตนเอง รู้จักคุณภาพ ความสามารถ แรงบันดาลใจและทัศนคติที่ดีต่อตนเอง ตลอดจนเข้าใจสัมพันธ์ภาพที่มีต่อบุคคลอื่นและไม่มีความตึงเครียด

กอร์โลว์ (Gorlow .1968:75-76) ได้กล่าวถึงบุคคลที่ปรับตัวได้ดีไว้ดังนี้

1. รักษาบูรณาการแห่งบุคลิกภาพไว้ได้ หมายถึง การประสานสัมพันธ์กันระหว่างความต้องการของบุคคลและพฤติกรรมที่ไปสู่จุดมุ่งหมายนั้น โดยมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอย่างราบรื่น
2. ปฏิบัติตามความต้องการของสังคม หมายถึง การปฏิบัติตนให้กลมกลืนกับมาตรฐานที่สังคมวางไว้ด้วยความรับผิดชอบของตนเอง
- 3.ปรับตัวเข้ากับสภาพความเป็นจริง หมายถึง ความสามารถในการที่จะเผชิญกับความยากลำบาก เพื่อจะนำตนเองไปสู่จุดมุ่งหมาย
4. มีความมั่นคง สามารถทำนายพฤติกรรมและมีความหวังว่าจะปรับตัวได้
5. มีวุฒิภาวะสมกับวัย ซึ่งวุฒิภาวะและพัฒนาการของบุคคลกับกระบวนการปรับตัวจะเติบโตไปพร้อมๆกัน
6. รักษาอารมณ์ให้อยู่ในสภาวะปกติเสมอ ผู้ที่ปรับตัวได้ดีต้องไม่เป็นผู้ที่ดีใจหรือสลดหดหู่จนเกินไปในการกระทำของตน
- 7.มองสังคมในทัศนะที่ดีและช่วยเหลือสังคม พฤติกรรมที่แสดงถึงการปรับตัวที่ดีนั้นจะต้องไม่เพียงแต่ยึดจุดมุ่งหมายของตนแต่ควรคำนึงถึงสังคมด้วย

จึงอาจสรุปได้ว่า บุคคลที่ปรับตัวได้ดี จะเป็นคนที่มีความรู้สึกนึกคิด มีพฤติกรรมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและความต้องการของตน มีอารมณ์มั่นคง เป็นตัวของตัวเอง มีความสามารถในการให้และการรับ มีการรับรู้และคิดเกี่ยวกับตนเองในทางบวก เข้าใจและยอมรับตนเองและผู้อื่น เข้าใจสภาพความเป็นจริงของชีวิต สร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ดี มีทัศนคติต่อผู้อื่น สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ปฏิบัติตนให้เป็นไปตามมาตรฐานของสังคม แสดงความสมดุลระหว่างความต้องการของตนเองกับความต้องการของสังคมได้ดี เป็นความต้องการส่วนตัวที่มีอิสระพอสมควร รับรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ ตามความเป็นจริง และนำประสบการณ์มาจัดให้สอดคล้องกับบุคลิกลักษณะของตน

ลักษณะของบุคคลที่ไม่สามารถปรับตัวได้

รอเจอร์ส (Roger. 1962: 360-361) ได้แบ่งลักษณะของวัยรุ่นที่มีการปรับตัวทางสังคมที่เป็นปัญหาไว้ดังนี้ คือ

- 1.วัยรุ่นไม่ค่อยโยยที่จะร่วมอยู่ในกลุ่ม เช่น วัยรุ่นที่มีวุฒิภาวะเร็วมักจะไม่ค่อยสนใจกิจกรรมของเพื่อนรุ่นเดียวกัน บางคนมักจะกลัวความตรงไปตรงมาของเพื่อนๆจึงทำให้ต้องหลีกเลี่ยงไป บาง

คนมีความรู้สึกว่าเป็นเพื่อน ๆ ซึ่งตัวเองไม่มีความสุข จะมีความสุขใจเพราะการขาดความเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

2. วัยรุ่นที่สังคมเมินเฉย พวกนี้จะขาดแรงกระตุ้นให้มีส่วนร่วมในกลุ่ม การสร้างสรรค์ทางสังคมอาจเพิ่มขึ้น ถ้าเขาได้ทำงานร่วมกับกลุ่มเล็กๆ โดยให้มีตำแหน่งเล็กๆน้อยๆในการรับผิดชอบงาน และสร้างให้เขามีความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งจะทำให้มีทักษะทางสังคมที่สูงขึ้นจนเพียงพอที่จะเข้ากับสถานการณ์ได้

3. วัยรุ่นที่สังคมชิงชัง พวกนี้ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มแต่ถูกขัดขวาง เพราะเขาไม่รู้ว่าจะไปเกี่ยวข้องกับผู้อื่นได้อย่างไร เพราะขาดคุณสมบัติที่จำเป็น หรือขาดทักษะในสังคมที่จะทำ给他ประสบความสำเร็จ

พฤติกรรมหรือลักษณะที่แสดงว่า บุคคลปรับตัวไม่ได้นั้น แคพเพลัน (Kaplan. 1959: 27) ได้แบ่งออกเป็น 6 ประเภทคือ

1. พวกที่ชอบกระพริตตาบ่อยๆ เลียร์มีฝีปาก ดึงผม กัดเล็บ กระดิกขา หรือปัสสาวะบ่อยๆ พวกนี้เกิดจากความวิตกกังวล

2. พวกที่หมกมุ่นกับความเศร้าโศกเสียใจ ดิ้นเดินจนเกินไป ไม่รับผิดชอบงาน พวกนี้เกิดจากอารมณ์รุนแรงเกินไป

3. พวกที่ต้องพึ่งพาผู้อื่น ทำงานคนเดียวไม่ได้ ขี้ระแวง ขี้สงสัย ขาดเหตุผล ตัดสินใจเองไม่ได้ รู้สึกว่าตนเองขาดความสามารถและมีปมด้อย พฤติกรรมเหล่านี้เกิดจากขาดวุฒิภาวะทางอารมณ์

4. พวกที่แสดงอาการก้าวร้าวผู้อื่น ต่ำหุนตีเยียน พุดจาขวานผ่าซาก

5. พวกที่พุดจาหยาบคาย ขาดความสุภาพ ชอบขัดขืนคำสั่ง ชอบรังแกและทารุณสัตว์ ตลอดจนชอบต่อต้านระเบียบวินัย พวกนี้เกิดจากการต่อต้านสังคม

6. พวกที่เจ็บป่วยโดยขาดเหตุผล กินจุ หิวเก่ง บางครั้งอาเจียน และอุจจาระไม่เป็นเวลา พวกนี้มีสาเหตุมาจากจิตใจได้รับความกระทบกระเทือน

จึงอาจสรุปได้ว่า ลักษณะของบุคคลที่มีปัญหาการปรับตัวจะเป็นบุคคลที่ไม่กล้าแสดงออก เก็บตัว หรือถอยหนี เมินเฉยขาดแรงกระตุ้นและทักษะที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่น มักมีปัญหาด้านสุขภาพ มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนจากมาตรฐานของสังคม มีปัญหาทางสังคม มีความขัดแย้งระหว่างความคิดเกี่ยวกับตนเองกับประสบการณ์ที่เกิดขึ้นใหม่ ทำให้เกิดความตึงเครียดวิตกกังวล สับสน ไม่แน่ใจ สูญเสียความเป็นตัวของตัวเอง และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองไปในทางลบ

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว

ชาติชาย หมั่นสมักร (2542 :124-126) ได้ศึกษาการปรับตัวของนักศึกษาโครงการสมทบพิเศษ คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พบว่า นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีการปรับตัวไม่แตกต่างกันและมีการปรับตัวอยู่ในระดับพอ

ใช้ ซาติซาย หมั่นสมัคร ยังได้ศึกษาการปรับตัวของนักศึกษาด้านบรรยากาศการเรียนการสอนกับสัมพันธภาพ พบว่านักศึกษาที่อยู่ในบรรยากาศการเรียนการสอนดี จะมีการปรับตัวได้มากกว่านักศึกษาที่อยู่ในบรรยากาศการเรียนการสอนที่ไม่ดี และการมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ จะทำให้นักศึกษามีการปรับตัวได้มากกว่าการมีสัมพันธภาพที่ไม่ดี

ณัฐพล แนวจำปา (2540:57) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า การปรับตัวของนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีการปรับตัวด้านการเรียน ด้านหลักสูตรและการสอน และด้านอารมณ์ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านสังคม ด้านสุขภาพ ด้านการเงินและที่พักอาศัย

ราตรี พงษ์สุวรรณ (2540 : 34) ได้สรุปผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการปรับตัวว่า วัยรุ่นที่เป็นนิสิตนักศึกษา มีความสนใจ มีความต้องการ และมีปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม การเรียนการสอน และกลุ่มเพื่อน โดยเฉพาะปัญหาการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมพบว่า นิสิตนักศึกษาต้องปรับตัวให้เข้ากับห้องเรียน สถานที่เรียน และกิจกรรมต่างๆ ส่วนการปรับตัวให้เข้ากับกรเรียนการสอน พบว่า นิสิตนักศึกษาต้องปรับตัวให้เข้ากับระบบการเรียนการสอน ส่วนการปรับตัวให้เข้ากับกลุ่มเพื่อน พบว่า นิสิตนักศึกษาขาดความเชื่อมั่นในการคบเพื่อน ทั้งเพื่อนเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศ

งานวิจัยในต่างประเทศ

การศึกษาวิจัยของเคซมาร์ชและคนอื่นๆ(Kaczmarch and others. 1990:1195-1202) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัย นิวเม็กซิโก ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยแบ่งนักศึกษาออกเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มที่ 1 นักศึกษาทั่วไป เป็นกลุ่มควบคุม จำนวน 57 คน กลุ่มที่ 2 เป็นนักศึกษาโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ จำนวน 24 คน และกลุ่มที่ 3 เป็นนักศึกษาซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการปรับตัวด้านการเรียน จำนวน 68 คน โดยใช้แบบสอบถามการปรับตัวในวิทยาลัยของนักศึกษา เอส เอ ซี คิว (Student Adjustment to College Questionnaire) ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษากลุ่มที่ 3 ที่มีจุดมุ่งหมายในการปรับตัวด้านการเรียน มีความแตกต่างกับกลุ่ม 1 กลุ่มควบคุมและกลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้อยู่ในโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านการเรียน

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ศึกษาค้นคว้า

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ศึกษาค้นคว้า

2.1.1 เอกสารที่เกี่ยวกับนิสัยในการเรียน

ความหมายของนิสัยในการเรียน

กูดล์ (เทิด แก้วศิริ. 2530 : 11 ; อ้างอิงจาก Good. 1958) ได้อธิบายทักษะในการเรียนว่า หมายถึง การนำความสามารถพิเศษหรือวิธีการมาใช้ให้เกิดประโยชน์

ซึ่งได้แก่ วิธีการอ่าน การจด และการบันทึกย่อการสรุป และการศึกษาค้นคว้าถึงวัตถุดิบต่างๆในการเรียน ซึ่งในเรื่องนี้ อิงลิชและอิงลิช กล่าวว่า “ ทักษะในการเรียนที่ดีต้องประกอบด้วยความสามารถในเรื่องต่อไปนี้คือ การสำรวจ (Survey) การถาม (Question) การอ่าน (Read) การท่องจำ (Recite) และการทบทวน (Review) ซึ่งมีสัญลักษณ์ย่อว่า SQ3R

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (สุภาพรณ์ ศศิติกขธรรม. 2543 : 92 ; อ้างอิงจาก ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2538) นิัยในการเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอแสดงถึงความพอใจและมุ่งมั่นที่จะศึกษาหาความรู้ ให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวประกอบด้วย ความตั้งใจ และเอาใจใส่ในการเรียน การวางแผนและการจัดระบบการเรียน มีความมุ่งมั่นที่จะแสวงหาความรู้ และพัฒนาการเรียนให้ดีขึ้นเรื่อยๆ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความคิดริเริ่ม ขยัน อดทน รับผิดชอบ ฟังตนเอง และมีความภาคภูมิใจในผลการเรียนของตน

2.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับนิัยในการเรียน

งานวิจัยในประเทศ

อัจฉรา วงศ์โสธร (2525: 95-98) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการเรียนรู้และความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษของผู้เริ่มเรียน โดยศึกษาองค์ประกอบต่างๆ ได้แก่ ความถนัดทางการเรียน ทักษะคิด แรงจูงใจ และนิัยในการเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาเป็นนักเรียนที่เริ่มเรียนภาษาอังกฤษจาก โรงเรียนสามเสนวิทยาลัยจำนวน 97 คน พบว่าทักษะคิด แรงจูงใจ และนิัยในการเรียน มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษตามความสามารถของแต่ละบุคคล

ชเนดี สวัสดิฤกษ์ (2527 : 68-72) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจ ภูมิหลังทางสังคม และนิัยทางการเรียน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ โดยใช้แบบสำรวจแรงจูงใจ แบบสำรวจภูมิหลังทางสังคม และแบบสำรวจนิัยในการเรียน และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ โดยศึกษาในกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1,100 คน พบว่า แรงจูงใจในเชิงบูรณาการ และแรงจูงใจภูมิหลังทางสังคม และนิัยทางการเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยในต่างประเทศ

โพพแฮมและมัวร์(Popham and Moore.1960 : 552-554) ศึกษาพบว่า นิัยในการเรียน ทักษะคิดในการเรียน และการปรับตัวทางด้านการเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยศึกษาในนิสิตระดับปริญญาตรี จำนวน 287 คน ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสำรวจนิัยในการเรียนและทักษะคิดในการเรียน และมีความสอดคล้องกับการศึกษาของมอริส (Moris. 1961: 23) ซึ่งพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีคะแนนนิัยทางการเรียน และทักษะคิดในการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

จากเอกสารและงานวิจัยสรุปได้ว่า นิสัยในการเรียน หมายถึง พฤติกรรมทางการเรียนของนักศึกษาที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอ จนกลายเป็นนิสัยในการเรียน เช่น ความตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน การแบ่งเวลาอย่างเหมาะสมในการเรียน ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ สืบเนื่องมาจากทักษะในการเรียน และเทคนิคในการเรียน ซึ่งปฏิบัติเป็นประจำสม่ำเสมอจนกลายเป็นนิสัยในการเรียน

2.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

ความหมายของบุคลิกภาพ

เชดคัทดี้ โมวาสินธุ์ (2520: 3) กล่าวว่าบุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะนิสัยที่รวมกันเป็นแบบฉบับเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล และเป็นสิ่งที่ทำให้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งพิจารณาได้จากรูปแบบพฤติกรรมของบุคคลนั้น

รูช (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ . 2530: 41 ; อ้างอิงจาก Ruch. 1953) กล่าวว่า บุคลิกภาพคือตัวเราทั้งตัวหรืออวัยวะที่แสดงพฤติกรรมต่างๆออกมา และพฤติกรรมต่างๆที่แสดงออกมานั้น จะเป็นกระจกเงาที่สะท้อนความรู้สึกนึกคิด หรือทัศนคติของบุคคลนั้นๆ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ . (2530: 41) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพประกอบด้วย พันธุกรรม สิ่งแวดล้อม และช่วงเวลาชีวิตของบุคคล กล่าวคือ

1. พันธุกรรม สิ่งถ่ายทอดทางพันธุกรรม ส่วนมากเป็นลักษณะทางกาย เช่น ความสูงต่ำ ลักษณะเส้นผม สีของผิว ชนิดของโลหิต โรคภัยไข้เจ็บบางชนิด และข้อบกพร่องทางร่างกายบางชนิด เช่น ตาบอดสี ศรีษะล้าน นิ้วเกิน มือติดกัน เป็นต้น ซึ่งลักษณะทางกายเหล่านี้ เป็นอิทธิพลของพันธุกรรมที่มีต่อบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลทั้งสิ้น

2. สิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของมนุษย์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และบุคลิกภาพ สำหรับสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการพัฒนาการทางกาย ทางจิตใจ และบุคลิกภาพ คือบุคคลที่อยู่รอบตัวเรา ครอบครัว กลุ่มคนและวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมที่เป็นมนุษย์คนอื่นๆ นี้ จะมีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนาการทางบุคลิกภาพ ทัศนคติ และพฤติกรรมทางสังคมของมนุษย์

3. ช่วงเวลาในชีวิตของมนุษย์ แสดงถึงระดับพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจ อันเกิดจากอิทธิพลร่วมระหว่างพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และแม้ว่าระยะสำคัญของพัฒนาการของมนุษย์ ส่วนมากจะอยู่ในช่วงชีวิตวัยเด็กส่วนมาก

2.2.1 งานวิจัยเกี่ยวกับบุคลิกภาพ

งานวิจัยในประเทศ

อัจฉรา วงศ์พัฒนามงคล (2533 : 126-127) ได้ศึกษาตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการศึกษาต่อจำนวน 120 คนและไม่มีพฤติกรรมการศึกษาต่อจำนวน 120 คน ตัวแปรที่ศึกษาคือ จิตลักษณะพื้นฐานของบุคคลและสภาพแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการศึกษา

ศึกษาต่อ ในการศึกษาจิตลักษณะพื้นฐานนั้น ศึกษาจากบุคคลที่มี บุคลิกภาพแบบเอ และบุคลิกภาพแบบบี ผลการวิจัยพบว่าผู้ที่มีพฤติกรรมการศึกษาต่อจะมีลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ มากกว่าผู้ที่ไม่มีความประพฤติการศึกษาต่อโดยเฉพาะในกลุ่มคนโสด ส่วนกลุ่มคนที่มีการอภิเษก และมีบุคลิกภาพแบบเอจะมีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาต่อมากกว่าคนที่มีความบุคลิกภาพแบบบี

งานวิจัยในต่างประเทศ

สตรูบ และโบลันด์ (Strube and Bolanf.1968)

ได้ทำการวิจัยเชิงทดลองเพื่อศึกษาลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ และแบบบีที่มีผลต่อสมรรถภาพและความเพียรพยายามในการทำงานของบุคคล ผลการวิจัยพบว่าบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบเอ ได้รับความเชื่อถือในความสำเร็จของงานมากกว่าความล้มเหลว ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างการวินิจฉัยความยากของงานกับความเพียรในการทำงานนั้นพบว่า มีความสัมพันธ์กันทางลบกล่าวคือ ถ้างานมีความยากมากขึ้นบุคคลจะมีความเพียรพยายามในการทำงานลดลงแต่จะมีความเพียรพยายามในงานที่มีความยากปานกลาง ส่วนบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบบีนั้น ความเชื่อถือในความสำเร็จและความล้มเหลวไม่แตกต่างกัน และความยากของงานและความเพียรพยายามจะมีความสัมพันธ์กันทางบวก

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพสรุปได้ว่าบุคลิกภาพเป็นการแสดงออก ทั้งทางด้านการกระทำและความคิด ซึ่งเป็นผลมาจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมรวมทั้งประสบการณ์ต่างๆที่คนๆนั้นได้รับ

2.3.1 เอกสารที่เกี่ยวกับสุขภาพจิต

ความหมายของสุขภาพจิต

องค์การอนามัยโลก(World Health Organization: WHO)

ได้ให้ความหมายของสุขภาพจิตไว้ว่า สุขภาพจิตหมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะปรับตัวให้มีความสุขอยู่ในสังคมและสิ่งแวดล้อมได้ดี มีความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลอื่นและดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยความสะดวกสบาย สามารถตอบสนองความต้องการของตนเองในโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงนี้โดยไม่มีข้อขัดแย้งภายในจิตใจ

จาโฮดา(Jahoda. 1970 : 28-35) ได้ให้ความหมายของสุขภาพจิตไว้ว่า สุขภาพจิต หมายถึง การที่มีสภาวะจิตใจสมบูรณ์ และการมีสุขภาพจิตที่สมบูรณ์ของแต่ละคนนั้น จะต้องพิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ ทั้ง 6 ประการ คือ เจตคติที่ดีต่อตนเอง การสร้างความเจริญเติบโตและพัฒนาการให้บังเกิดขึ้นแก่ตนเอง การสร้างบูรณาการแห่งบุคลิกภาพของตนเอง การมีอิสระภาพในการปกครองตนเอง การรับรู้ความเป็นจริงและความรอบรู้ในสิ่งแวดล้อมรอบๆตัว

2.3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับสุขภาพจิต

งานวิจัยในต่างประเทศ

ฟีตเลอร์ (Feitler . 1980 : 456-457) ได้ทำการศึกษาครูจำนวน 3,300คน ในระดับชั้นที่12 ปรากฏว่าครูถูกกดดันเกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็ก และสาเหตุความเครียดอันดับ1ของครูมาจากนักเรียนเพียงคนเดียวหรือ 2 คน ซึ่งมีความประพฤติไม่เรียบร้อยมากกว่าการขาดวินัยของนักเรียนทั้งหมดในชั้นเรียนหรือนักเรียนทั้งโรงเรียน และยังมีตัวแปรทางด้านอื่นที่ทำให้ครูมีความเครียด เช่น เงินเดือนต่ำ ขาดโอกาสความก้าวหน้า และการแบ่งชั้นเรียนของนักเรียน

จินทนา สุวรรณอาสน์ (2532 : 79) ได้ศึกษาสุขภาพจิตของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษาชายกับครูประถมศึกษาหญิง มีสุขภาพจิตแตกต่างกัน ครูประถมศึกษาที่มีรายได้เฉลี่ยต่างกัน มีสุขภาพจิตแตกต่างกัน

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับสุขภาพจิต สรุปได้ว่า สุขภาพจิต หมายถึง ภาวะด้านความรู้สึกรู้สึกของบุคคลที่มีต่อตนเองและผู้อื่น โดยที่บุคคลสามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุข

2.4.1 เอกสารที่เกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิก

ในครอบครัว

คอนบาค (Conbach. 1910 : 112-115) มีแนวคิดว่าคุณลักษณะทางจิตวิทยาในครอบครัวซึ่งประกอบด้วยบรรยากาศทางปัญญาและบรรยากาศทางอารมณ์สำหรับบรรยากาศทางอารมณ์นั้นเป็นคุณลักษณะหนึ่งของสภาพแวดล้อมภายในครอบครัวที่บิดามารดาสร้างขึ้น เด็กที่ประสบความสำเร็จในชีวิตมักมาจากครอบครัวที่บิดามารดามีเจตคติที่ดีต่อลูก และมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ถ้าเด็กมีบิดามารดาที่เข้าใจตน ให้ความรัก ความอบอุ่น และช่วยเหลือในเวลาที่ต้องการ เด็กย่อมมีสุขภาพจิตที่ดี และทำให้เด็กได้เต็มที่และประสบความสำเร็จในการเรียน

เกจและเบอร์ลินเนอร์ (Gage and Berliner. 1979 : 69-70) ได้กล่าวถึงอิทธิพลของสภาพแวดล้อมในครอบครัวที่มีต่อความสามารถของนักเรียนดังนี้ เด็กสามารถเรียนรู้ได้โดยตรงตามสภาพการณ์ในครอบครัว และจากการเลียนแบบผู้ใหญ่ในครอบครัว เด็กจะมีบุคลิกลักษณะและการใช้ความสามารถของตนโดยได้รับอิทธิพลมาจากการพิจารณาและเจตคติของพ่อแม่

2.4.2งานวิจัยที่เกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกใน

ครอบครัว

งานวิจัยในประเทศ

นิพนธ์ กันทรเสรี (2528 : 40-44) ศึกษาเกี่ยวกับสัมพันธภาพในครอบครัว พบว่า ครอบครัวที่ขาดมนุษยสัมพันธ์โดยเฉพาะระหว่างพ่อกับแม่ มีผลร้ายต่อจิตใจเด็กหรือลูกๆ มากที่สุด ลูกจะขาดความรักจากพ่อแม่ ถ้าพ่อแม่ทะเลาะเบาะแว้งกัน เพราะมีแต่ความทุกข์ ไม่มีความรัก ความอบอุ่นที่จะแบ่งปันให้แก่ลูก แต่ถ้าพ่อแม่รักกันดี มีความผาสุก เด็กก็จะมีความรักอย่างเปี่ยมล้นสำหรับลูกด้วย ลูกที่เติบโตมาจากครอบครัวที่แตกแยกในความสัมพันธ์ย่อมจะมีบุคลิกภาพและสุขภาพจิตที่เป็นปัญหาในตนเองและกับผู้อื่น

งานวิจัยในต่างประเทศ

กรีนเบอร์เกอร์ ไชเกอร์ และไลท์ (ละทองทิพย์ พลาณภาพ. 2532 : 24 ;อ้างอิงจาก Greenberg. Siegel and Leitch. 1983 : 373-384) ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนกับบิดามารดาที่มีต่อสุขภาพจิตของวัยรุ่น ในด้านการมองคุณค่าในตนเอง และความพึงพอใจในชีวิตในระดับชั้นมัธยมศึกษา พบว่า บุคคลที่มีความใกล้ชิดกับบิดามารดา และกลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์กับการมองเห็นคุณค่าในตนเองและความพึงพอใจในชีวิต

จากเอกสารและงานวิจัยข้างต้น สรุปได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว มีความสำคัญต่อสุขภาพจิต บุคลิกภาพ ทัศนคติและพฤติกรรมต่างๆ ของนักศึกษา รวมถึงความสามารถในการปรับตัวของนักศึกษา ทั้งในด้านการเรียนด้านสังคมและด้านอารมณ์

2.5.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพ

วิธฮอลล์ (Withall. 1979 : 347) กล่าวว่า การเรียนรู้ของนักเรียนจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อบรรยากาศในการเรียนรู้มีความหมายต่อตัวผู้เรียน กล่าวคือ นักเรียนเห็นว่าประสบการณ์นั้นตรงกับความต้องการและเหมาะสมกับบุคลิกลักษณะของเขา และไม่ใช่อารมณ์ความรู้สึกที่ชั่วร้าย กล่าวคือ นักเรียนไม่รู้สึกว่าสถานการณ์นั้นๆ มีความน่ากลัว หากแต่รู้สึกว่ามันได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ในสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่มีแต่ความจริงใจต่อกัน

สุพิชญา ชีระกุล และคนอื่นๆ (2524 : 182-187) ได้เสนอแนวทางการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนไว้หลายประการ สรุปได้ดังนี้

1. สภาพโรงเรียนและห้องเรียน โรงเรียนจัดอาคารสถานที่ถูกหลักวิชา เช่น การวางแผนแนวอาคารถูกทิศทาง ได้รับแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้ดี ไม่ร้อนอบอ้าวจนเกินไป ไม่มีเสียงดังรบกวน ภายในตกแต่งด้วยสิ่งที่สวยงาม เป็นระเบียบ เพื่อช่วยให้บรรยากาศร่มรื่น น่าเรียน สภาพห้องเรียนควรยืดหยุ่นได้ตลอดเวลา บริเวณควรสะอาด สวยงาม โต๊ะเก้าอี้มีเพียงพอจำนวนเรียนและขนาดต้องเหมาะสมกับผู้เรียน เพราะสิ่งเหล่านี้มีความจำเป็นที่จะสร้างเสริมการเรียน การสอนให้ได้ผลดี

2. หลักสูตร คือ แนวทางที่โรงเรียนจัดประสบการณ์ให้แก่เด็ก เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ หลักสูตรที่ดีจะต้องจัดให้ตรงกับความต้องการของการศึกษา และตรงกับความต้องการของเด็กแต่ละวัย

3. แบบเรียนและบทเรียน เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และถือว่าเป็นอุปกรณ์การศึกษาที่โรงเรียนจะขาดเสียมิได้ สิ่งหนึ่งที่ครูสามารถจัดให้นักเรียนก็คือ การจัดบทเรียนซึ่งครูควรพิจารณาเลือกสรรแต่เฉพาะที่เห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ซึ่งเหมาะสมกับวัย ความรู้ ความสนใจ ความต้องการของเด็ก และท้องถิ่น

4. อุปกรณ์การศึกษา เป็นเครื่องช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีและง่ายขึ้น การจัดใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนให้ได้ผลดีนั้น ขึ้นอยู่กับทักษะและความสนใจของครูว่าจะใช้อุปกรณ์นั้น ๆ ได้เหมาะสมกับเนื้อหา เวลา และใช้ได้ถูกต้องเพียงใด

5. กิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนการสอน คือ พฤติกรรมที่แสดงออกแล้วทำให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจะดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ทำนั้นตรงกับจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่ กิจกรรมที่ดีควรเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนกระทำแล้วเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งกิจกรรมมากมายหลายอย่าง ครูจัดให้เด็กได้ เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับการพูด การเขียน กิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงและกิจกรรมเกี่ยวกับการสร้าง และประดิษฐ์ เป็นต้น

6. เวลาและโอกาส การเรียนจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับเวลาเช่นเดียวกัน ครูต้องจัดสรรเวลาให้เหมาะสมกับวิชาหรือเนื้อหาที่จะสอน เวลาควรมีการยืดหยุ่นไปตามเนื้อหาสาขาวิชา ไม่ควรมีกฎเกณฑ์ตายตัว

7. สถานที่ที่ใช้ในการเรียนนั้น อาจไม่ได้หมายถึง ห้องเรียนเพียงอย่างเดียว บางครั้งอาจเป็นสนามโรงเรียน หรือสถานที่ซึ่งมีส่วนช่วยสร้างความรู้สึกรัก และสร้างบรรยากาศของการศึกษาเล่าเรียน การเปลี่ยนแปลงบรรยากาศในการเรียน ช่วยให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่าย ช่วยให้สังคมของเด็กดีขึ้น อย่างไรก็ตามสถานที่ที่จะใช้เรียนต้องไม่มีเสียงรบกวนจนไม่สามารถใช้สมาธิได้ และจะต้องไม่ไว้วางใจจนดูถูกลืบนักกลัว ไม่เสี่ยงภัยหรือใกล้สิ่งที่เป็นอันตรายหรือสกปรก และสถานที่นั้นจะต้องเป็นประโยชน์ต่อการสอนโดยตรง

8. ผู้เรียน การเรียนการสอนจะเกิดขึ้นได้ และเป็นผลดีก็ต่อเมื่อ ผู้เรียนมีความพร้อม มีความสนใจที่จะศึกษาหาความรู้ และรับรู้ ครูจะต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมที่จะเรียน หรือเมื่อผู้เรียนเกิดความพร้อมที่จะเรียนก็ควรให้โอกาสกับผู้เรียนทันที ครูผู้สอนจะต้องหมั่นสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนหากแสดงความรู้สึกว่ามีความวิตกกังวล มีความคับข้องใจ ครูจะต้องช่วยลดความรู้สึกนั้นๆ เสียก่อนและพยายามสร้างบรรยากาศที่จะให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่

9. ผู้สอนและวิธีสอน ครูถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดประการหนึ่งที่จะช่วยให้การเรียนการสอนประสบผลดี นักการศึกษาต่างประเทศและการวิจัยการศึกษาได้ระบุแน่ชัดว่า ยังไม่มีอุปกรณ์ใดๆ ในโลก ที่จะใช้แทนครูที่มีความสามารถทางการสอนได้

2.5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพ

งานวิจัยในประเทศ

วาสนา พิทักษ์สาธิต (2527 : 77-79) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของนักเรียน สภาพการเรียนการสอนในชั้นเรียน และสภาพแวดล้อมทางบ้าน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าค่าสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรด้านลักษณะของนักเรียน สภาพการเรียนการสอนในชั้นเรียน และสภาพแวดล้อมทางบ้านมีผลสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกกลุ่มวิชา

งานวิจัยในต่างประเทศ

บุธ (วิลาศ บุญทองขาว . 2527 : 16; อ้างอิงจาก Buth. 1942) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนพบว่า ครูที่พยายามทำความรู้จักกับเด็กให้ความเห็นอกเห็นใจเด็ก รู้จักส่งเสริมการเรียนรู้ตามความต้องการ และความสนใจของเด็ก เด็กจะเรียนได้ดีมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน และมีความสามารถปรับตัวได้สูง ซึ่งกับครูที่มุ่งสอนโดยวิธีกดดันให้เด็กยอมรับความต้องการของตน ผลที่สุดเด็กจะไม่พอใจในตัวครู และเรียนได้ไม่ดีเท่าที่ควร

โอเบอร์ทัพเฟอร์ (วิลาศ บุญทองขาว. 2527 : 17 ; อ้างอิงจาก Oberteuffer. 1945) ได้ศึกษาสภาพจิตที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่าอิทธิพลของชั้นเรียนก็เป็นสิ่งแวดล้อมอย่างหนึ่งที่มีผลต่อสภาพจิตของเด็ก และการจัดบรรยากาศของห้องเรียนดีจะมีส่วนให้นักเรียนขยัน และปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพ สรุปได้ว่า ลักษณะทางกายภาพในโรงเรียน หมายถึง ลักษณะของการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เป็นระเบียบ สวยงาม สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อการเรียนของนักศึกษา

2.6.1 เอกสารที่เกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์

รอตแมน (Rothman. 1968 : 34-36) กล่าวว่าสิ่งที่ควรคำนึงถึงให้มากที่สุดในระบบการเรียนการสอนนั้นคือ สัมพันธภาพที่ดีของครูผู้สอนกับนักเรียน ครูจะต้องยอมรับ เข้าใจ เป็นกันเอง ตลอดจนส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักพัฒนาตนเอง และครูจะต้องแสดงให้นักเรียนเห็นได้ชัดเจนว่า ครูมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

ประดินันท์ อุปรมย์ (2527 : 33) ได้กล่าวถึงปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนดังนี้คือ ปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน อาจเกิดขึ้นได้ทั้งระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับนักเรียนด้วยกันเอง ถ้าปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดี หมายถึง ทั้งครูและนักเรียนต่างก็มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน โดยครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีโอกาสซักถาม ตอบคำถาม และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนให้มาก บรรยากาศในชั้นเรียนก็就会有ความน่าสนใจ น่าสนุก

อยากรู้ อยากเห็น และกระตือรือร้น นอกจากนั้นปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนกับนักเรียนด้วยกันเองก็มีส่วนช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียนด้วยเช่นกัน

2.6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์

แฟลนเดอร์ส (ธีรวัฒน์ นิจนตร. 2526 : 84 ; อ้างอิงจาก Flanders.1959 : 18)ประมวลผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน พบว่าอิทธิพลทางอ้อมที่ช่วยให้นักเรียนมีอิสระในการแสดงออก เช่น การยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน การยกย่องชมเชย มีความสัมพันธ์กับเจตคติที่ดีต่อครู จะช่วยให้นักเรียนมีนิสัยในการทำงานดีขึ้น

ไทเลอร์ (Tyler. 1964 : 16) ศึกษาสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนในอุดมคติ พบว่าสัมพันธภาพที่ดีในอุดมคตินั้น ครูต้องมีการสื่อความเข้าใจที่ดีกับนักเรียนเป็นมิตรที่ดี ให้ความรัก ความเอาใจใส่ มีความเข้าใจและยอมรับนักเรียน

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ สรุปได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์มีความสำคัญ นอกเหนือจากด้านการเรียนการสอน อาจารย์ต้องมีสัมพันธภาพที่ดีกับนักศึกษา ส่งเสริมให้กำลังใจ ให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษา เพื่อช่วยให้นักศึกษามีพฤติกรรมการเรียนที่ดีต่อไป

2.7.1 เอกสารที่เกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2518 : 135) อธิบายว่าความสัมพันธ์ของนักศึกษามี 2 ลักษณะคือ ความสัมพันธ์ทางอารมณ์และความสัมพันธ์ทางปัญญา โดยความสัมพันธ์ทางอารมณ์เป็นความสัมพันธ์ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความผูกพันระหว่างเพื่อนกับเพื่อน กิจกรรมที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบนี้ ได้แก่ กิจกรรมบันเทิง การเลี้ยงสังสรรค์และการเลี้ยงรับเลี้ยงส่ง ส่วนความสัมพันธ์ทางปัญญาดังอยู่บนพื้นฐานของหลักการและเหตุผล อาศัยความรู้ ความคิด สติปัญญา และเหตุผลเป็นเครื่องเชื่อมโยง กิจกรรมที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบนี้ ได้แก่ การอภิปราย การประชุม การถกเถียงทางวิชาการ และการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ

การที่จะทำให้บุคคลสามารถปฏิบัติตนกับเพื่อนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันควรปฏิบัติดังนี้ (กันยา สุวรรณแสง. 2533 : 61-65 ; พรรณวิเชียร . 2534 : 76-78)

1. แสดงกริยายิ้มแย้มแจ่มใส เพราะรอยยิ้มเป็นการแสดงออกซึ่งความความรัก ที่มีความหมายมากที่สุดแต่ลงทุนน้อยที่สุด
2. แสดงความสนใจกับบุคคลอื่น เช่น การทักทาย การไต่ถามทุกข์สุข
3. ตั้งใจฟังบุคคลอื่นพูด หากท่านกำลังทำงาน เมื่อมีบุคคลอื่นมาสนทนาด้วยก็ควรจะเก็บงานที่ทำเอาไว้ชั่วคราวก่อน อย่าทำงานไปด้วยสนทนาไปด้วย เพราะเป็นกิจวัตรที่ไม่เหมาะสม อันแสดงถึงการไม่ให้ความสนใจกับบุคคลนั้น
4. แสดงกริยารับฟังข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะของบุคคลอื่น

5.ทำตนให้เป็นคนมองโลกในแง่ดี อย่าจ้องจับผิดบุคคลอื่น จะทำให้เกิดความหวาดระแวงซึ่งกันและกัน หากบุคคลอื่นทำอะไร ก็ให้มองในแง่ดีไว้ก่อน อย่าคอยจ้องแต่จะนินทา

6. แสดงความเกรงใจต่อบุคคลอื่น เนื่องจากความสนิทสนมเกินไป อาจทำให้ไม่เกิดความเกรงใจกัน

7. รู้จักรับอารมณ์ ในการคบหาสมาคมกับบุคคลอื่น ๆ นั้นอาจมีสิ่งทำให้เกิดความไม่พอใจขึ้นได้ ดังนั้นหากเราเกิดอารมณ์ก็ควรระงับอารมณ์เอาไว้บ้าง เพราะการเป็นคนเจ้าอารมณ์ไม่ได้ก่อให้เกิดอะไรดีขึ้นมาเลย นอกจากจะทำลายความสัมพันธ์ที่เคยมีมาก่อน

8.วางตัวอยู่ในฐานะที่เหมาะสม ไม่แสดงกิริยาอาการโอ้อวด ยกตนข่มท่านไม่ว่าบุคคลใดก็ตามไม่มีใครชื่นชมคนที่ข่มให้เขาต่ำลง

9.รู้จักปฏิเสธคำขอร้องที่ไม่มีเหตุผลของผู้อื่น ด้วยการแสดงใบหน้าที่ไม่ปกติ น้ำเสียงเรียบตึงชัดเจน มองสบสายตาเพื่อน เพื่อแสดงให้เห็นความจริงใจที่ต้องการให้เพื่อนทราบความรู้สึกที่แท้จริง

10.จดจำข้อมูลเล็กๆ น้อย ๆ ของเพื่อนไว้ แสดงความเอาใจใส่ ความสนใจ เพื่อแสดงความยินดีในวาระสำคัญ แสดงความห่วงใยเมื่อเพื่อนมีความทุกข์

2.7.2 งานวิจัยเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน

งานวิจัยในประเทศ

จุไร ชุมชุม (2526 :176)ศึกษาสภาพแวดล้อมทางสังคมในกลุ่มเพื่อนของนิสิตศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับสภาพแวดล้อมสังคมกลุ่มเพื่อนของนิสิต นักศึกษา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รัตนา ดวงแก้ว (2527 : 155) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเชาวน์ปัญญา สภาพแวดล้อมทางปัญญาและฐานะทางสังคมมีติดกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 314 คน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ. 05

เดวิด (David . 1971 : 5789-A) ได้ศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ในชั้นมาก จะมีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการสูงกว่านักศึกษาที่มีพอใจในความสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นเรียนน้อย

บอยด์ (Boyd. 1979 : 175) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการวัดผลสัมฤทธิ์และความก้าวหน้าทางวิชาการของนักศึกษาผิวดำ จำนวน 800 คน จากมหาวิทยาลัย 40 แห่ง ในช่วง 10 ปี (ระหว่าง ค. ศ 1970-1979) พบว่า ความเปลี่ยนแปลงของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ชัดเจนในช่วง 10 ปี นั้น วัดได้จากลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของมหาวิทยาลัย

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา
กับเพื่อน สรุปได้ว่า นักศึกษาที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น การมีสัมพันธภาพที่ดีในกลุ่มเพื่อนมีความสำคัญ
มากที่สุด เพราะบุคคลจะสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข จะต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น
มีการปรับตัวเข้ากับกลุ่มเพื่อน สังคมและสิ่งแวดล้อมได้ดี ส่งผลให้มีการปรับตัวได้ดี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2547 จำนวน 193 คน เป็นนักศึกษาชาย 67 คน และนักศึกษาหญิง 126 คน โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

แบ่งออกเป็น 10 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยในการเรียน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนในสายอาชีพ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

ตอนที่ 5 แบบคัดกรองสุขภาพจิต ไทย จีเอสคิว 60

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว

ตอนที่ 7 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพในโรงเรียน

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์

ตอนที่ 9 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน

ตอนที่ 10 แบบสอบถามการปรับตัวของนักศึกษา

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

ได้แก่ เพศ อายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถานภาพสมรสของบิดา มารดา และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา เมื่ออ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวนักศึกษา

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ..... ปี

3. คะแนนเฉลี่ยสะสม.....

4. สถานภาพสมรสของบิดา มารดา

() บิดามารดาอยู่ร่วมกัน

() บิดามารดาแยกกันอยู่

() บิดาหรือมารดาเสียชีวิต

5. รายได้บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เฉลี่ยเดือนละ บาท

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยในการเรียน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยในการเรียน

2.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามนิสัยในการเรียนของ นวลลออ ทวีขศรี (2546: 127-129)

และนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

2.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามนิสัยในการเรียน โดยใช้แนวคิดที่ได้จากข้อ 2.1 และ 2.2 แล้วนำไปหาค่าความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ รองศาสตราจารย์เวรณี กริทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง และอาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบทั้งด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท มี 5 ระดับ

2.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วจำนวน 32 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาโรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพัฒนศึกษา จำนวน 50 คน จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 2.880-6.154

2.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้วในข้อ 2.4 มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .7016

ตัวอย่าง แบบสอบถามนิสัยในการเรียน

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความเกี่ยวกับสิ่งที่นักศึกษากระทำเป็นประจำเกี่ยวกับการเรียน แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่ง ที่ตรงกับการกระทำเป็นประจำมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษามาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาน้อยมาก
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	ข้าพเจ้าแบ่งเวลาส่วนหนึ่งไว้สำหรับการบ้าน					
00	ข้าพเจ้านำอุปกรณ์การเรียนมาครบทุกวิชา					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

3. การแปลความหมาย

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนของนิสัยในการเรียน มีเกณฑ์พิจารณาคะแนนโดยให้คะแนนเฉลี่ยดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538:9)

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง นิสัยในการเรียนอยู่ในระดับดี

คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง นิสัยในการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง นิสัยในการเรียนอยู่ในระดับไม่ดี

ตอนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนในสายอาชีพ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนในสายอาชีพ

3.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนของ จักรินทร์ พริงทองพู่(2546: 75-79) และนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

3.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนในสายอาชีพ โดยใช้แนวคิดที่ได้จากข้อ 3.1 และ 3.2 นำไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิมจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา และภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ ลิเคอร์ท มี 5 ระดับ

3.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วจำนวน 28 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาโรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพัฒนศึกษา จำนวน 50 คน จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 3.043-9.428

3.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้คัดเลือกแล้วในข้อ 3.4 มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ.7243

ตัวอย่าง แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนในสายอาชีพ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องขวามือเพียงข้อเดียวที่ตรงกับความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของนักศึกษา

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดของนักศึกษามากที่สุด
เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดของนักศึกษาเป็นส่วนใหญ่
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดของนักศึกษาน้อย
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดของนักศึกษาน้อย
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
0	การเรียนรู้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงทำให้หางานทำได้ง่ายขึ้น					
00	การเรียนรู้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงทำให้นักศึกษากลับแสดงออกมากขึ้น					

การให้คะแนนแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อการเรียนในสายอาชีพ

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	5	คะแนน
เห็นด้วย	ให้	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	1	คะแนน
เห็นด้วย	ให้	2	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้	4	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538:9)

คะแนนเฉลี่ย 3.75 – 5.00 หมายถึง มีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนในสายอาชีพ

คะแนนเฉลี่ย 2.26 – 3.74 หมายถึง มีทัศนคติปานกลางต่อการเรียนในสายอาชีพ

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.25 หมายถึง มีทัศนคติทางลบต่อการเรียนในสายอาชีพ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามบุคลิกภาพ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

4.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

4.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบวัดบุคลิกภาพแบบเอ และบุคลิกภาพแบบบี ซึ่งเป็นแบบวัดบุคลิกภาพที่อัจฉรา วงศ์พัฒนามงคล (2533: 159-162) ดัดแปลงมาจากแบบสำรวจการกระทำกิจกรรมของเจนกินส์ (Jenkins Activity Survey) และนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

4.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามบุคลิกภาพ โดยใช้แนวคิดที่ได้จากข้อ 4.1 และ 4.2 ไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิม จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเหมาะสม ทั้งด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่าตามแบบของลิเคอร์ท มี 5 ระดับ

4.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว จำนวน 20 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาโรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ จำนวน 50 คน จากนั้นจึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 2.570-7.27

4.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้วในข้อ 4.4 มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .7532

ตัวอย่าง แบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้ว ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหนึ่งที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
จริงปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบ้างบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	ข้าพเจ้าเริ่มต้นทำสิ่งใดก็จะรีบทำให้เสร็จโดยเร็วที่สุด					
00	ข้าพเจ้าชอบที่จะแสดงหาความรู้ให้กับตนเองตลอดเวลา					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความความหมายทางบวก		ข้อความความหมายทางลบ	
(คะแนน)		(คะแนน)	
จริงที่สุด	5		1
จริง	4		2
จริงปานกลาง	3		3
จริงน้อย	2		4
จริงน้อยที่สุด	1		5

เกณฑ์การแปลความหมาย

คะแนนของแบบสอบถามบุคลิกภาพจะอยู่ระหว่าง 0-100 คะแนน

ผู้ที่ได้คะแนน	60 - 100	มีบุคลิกภาพแบบเอ
ผู้ที่ได้คะแนน	20 - 59	มีบุคลิกภาพแบบบี

ตอนที่ 5 แบบคัดกรองสุขภาพจิต ไทย จี เอช คิว (THAI GHQ-60)

5.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต

5.2 ผู้วิจัยนำแบบคัดกรองสุขภาพจิตไทย จีเอชคิว 60 (Thai GHQ -60) ที่แปลเป็นภาษาไทยโดย นายแพทย์ธนา นิลชัยโกวิทย์และภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ไปทดลองใช้กับนักศึกษาโรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพัฒนการ จำนวน 50 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9425

ตัวอย่าง แบบคัดกรองสุขภาพจิต

คำชี้แจง สุขภาพโดยทั่วไปของนักศึกษาในระยะ 2-3 สัปดาห์ที่ผ่านมาเป็นอย่างไรบ้าง กรุณาตอบคำถามต่อไปนี้ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตามสภาพของนักศึกษาในช่วง 2-3 สัปดาห์ ที่ผ่านมามากที่สุด โดยไม่รวมถึงปัญหาที่นักศึกษาเคยมีในอดีต

แบบคัดกรองสุขภาพจิต

ในระยะ 2-3 สัปดาห์ที่ผ่านมาท่าน.....

1. รู้สึกสบายและมีสุขภาพดี

☐ ดีกว่าปกติ ☐ เหมือนปกติ ☐ แย่กว่าปกติ ☐ แย่กว่าปกติมาก

2. รู้สึกต้องการยาบำรุงให้มีกำลังวังชา

☐ ไม่เคย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ค่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติ

เกณฑ์การให้คะแนน

การให้คะแนนคิดแบบ Thai GHQ-60 คือ 0-0-1-1

ผู้ที่ตอบ 2 ข้อแรก จะได้คะแนน 0 คะแนน

ผู้ที่ตอบ 2 ข้อหลัง จะได้คะแนน 1 คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมาย (ธนา นิลชัยโกวิทย์. 2539)

คะแนน 0-11 คะแนน สุขภาพจิตดี

คะแนน 12 คะแนนขึ้นไป สุขภาพจิตบกพร่อง

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

6.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว

6.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัวของ สุกัญญา แยมยิ้ม (2541:15-97)และกิงกาญจน์ ปานทอง (2545 : 67-68) และนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

6.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว โดยใช้แนวคิดที่ได้จากข้อ 6.1 และ 6.2 แล้วนำไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิมจำนวน 3 คนตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านภาษาและเนื้อหาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ ลีเคอร์ที่มี 5 ระดับ

6.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วจำนวน 25 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาโรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ จำนวน 50 คน จากนั้นจึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25%กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 1.417-6.495

6.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้วในข้อ 6.4 มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .3948

ตัวอย่าง แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 อันดับ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษามาก
จริงบ้าง	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษาบ้างบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	จริงที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	<u>พฤติกรรมที่สมาชิกในครอบครัวปฏิบัติต่อ นักศึกษา</u> สมาชิกในครอบครัวสอบถามเรื่องการเรียนของ ข้าพเจ้าเสมอ					
00	<u>พฤติกรรมที่นักศึกษปฏิบัติต่อสมาชิกภายใน ครอบครัว</u> เมื่อมีปัญหาด้านการเรียนข้าพเจ้าจะปรึกษา สมาชิกภายในครอบครัวเสมอ					

เกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้

ข้อความความหมายทางบวก

ข้อความความหมายทางลบ

	(คะแนน)	(คะแนน)
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
จริงบ้าง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์การแปลผลสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว

(วิเชียร เกตุสิงห์. 2538:9)

คะแนนเฉลี่ย 3.75 – 5.00 หมายถึง มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกภายในครอบครัวดี

คะแนนเฉลี่ย 2.26 – 3.74 หมายถึง มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกภายในครอบครัวดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.25 หมายถึง มีสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกภายในครอบครัวไม่ดี

ตอนที่ 7 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพในโรงเรียน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

7.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพในโรงเรียน

7.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพในโรงเรียนของเดิมศักดิ์ คหาวิช (2540:165-166) และกรพันธ์ วัฒนสุข (2542 : 106-109) และนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

7.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพในโรงเรียน โดยใช้แนวคิดที่ได้จากข้อ 7.1 และ 7.2 แล้วนำไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิม 3 คนตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาและภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท มี 5 ระดับ

7.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วจำนวน 20 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาโรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพัฒนการ จำนวน 50 คน จากนั้นจึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 2.454-5.528

7.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้วในข้อ 7.4 มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ .7682

ตัวอย่าง แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพในโรงเรียน

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุดเพียงข้อละเครื่องหมายเดียว ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาน้อยมาก
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	จริงที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	<u>สถานที่เรียน</u> ห้องเรียนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย					
00	<u>สื่อและอุปกรณ์การเรียน</u> อุปกรณ์ที่ใช้เป็นสื่อการสอนเหมาะสมกับ หลักสูตรที่เรียน					

เกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้

ข้อความความหมายทางบวก

ข้อความความหมายทางลบ

	(คะแนน)	(คะแนน)
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
จริงบ้าง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์การแปลความหมายลักษณะทางกายภาพในโรงเรียน (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538:9)

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง ลักษณะทางกายภาพในโรงเรียนดี

คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง ลักษณะทางกายภาพในโรงเรียนดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง ลักษณะทางกายภาพในโรงเรียนไม่ดี

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

8.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

8.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ของ นวลลออ ทวิชศรี (2546 :136-137) และนำไปปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

8.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ โดยใช้แนวคิดที่ได้จากข้อ 8.1 และ 8.2 แล้วนำไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิมจำนวน 3 คนตรวจสอบความเหมาะสมทั้งทางด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท มี 5 ระดับ

8.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วจำนวน 22 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try out) กับ นักศึกษาโรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพัฒนการจำนวน 50 คน จากนั้นจึงนำมาตรวจให้คะแนน ตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ ได้ ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 2.729-4.385

8.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้วในข้อ 8.4 มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ .8112

ตัวอย่าง แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องขวามือเพียงข้อเดียว ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษา มากที่สุดซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบ้างบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	จริงที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อยที่ สุด
0	<u>ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์</u> ข้าพเจ้าสามารถปรึกษาเรื่องการเรียนรู้กับอาจารย์ได้					
00	<u>ด้านสัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา</u> อาจารย์ให้ความเป็นกันเองกับนักศึกษา					

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

ข้อความความหมายทางบวก

ข้อความความหมายทางลบ

	(คะแนน)	(คะแนน)
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
จริงบ้าง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

การแปลความหมายคะแนนของสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538:9)

คะแนนเฉลี่ย 3.67–5.00 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์อยู่ในระดับดี

คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์อยู่ในระดับ
ดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์อยู่ในระดับไม่ดี

ตอนที่ 9 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

9.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่าง
นักศึกษากับเพื่อน

9.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนของสุกัญญา แยมยิ้ม
(2541 : 95-97) และนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

9.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน โดยใช้แนวคิดที่ได้
จากข้อ 9.1 และ 9.2 แล้วนำไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ
ชุดเดิมจำนวน 3 คนตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยาม
ศัพท์เฉพาะ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตรา ส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท
มี 5 ระดับ

9.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว จำนวน 20ข้อ ไปทดลองใช้ (Try out) กับ
นักศึกษาโรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพัฒนการจำนวน 50 คน จากนั้นจึงนำมาตรวจให้คะแนน
ตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25%กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ ได้ค่า
อำนาจจำแนกระหว่าง 2.359-7.247

9.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้วในข้อ 9.4 มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .7012

ตัวอย่าง แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

คำชี้แจง เมื่อนักศึกษาย่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับ
ข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด แบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบ้างบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	จริงที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	เมื่อมีปัญหาด้านการเรียน ข้าพเจ้าสามารถปรึกษาเพื่อน ห้องได้					
00	ข้าพเจ้าไม่สามารถปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับเพื่อนใน ห้องได้					

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

ข้อความความหมายทางบวก		ข้อความความหมายทางลบ	
	(คะแนน)		(คะแนน)
จริงที่สุด	5		1
จริง	4		2
จริงบ้าง	3		3
จริงน้อย	2		4
จริงน้อยที่สุด	1		5

การแปลความหมายคะแนนของสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538:9)

คะแนนเฉลี่ย 3.67–5.00 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์อยู่ในระดับดี

คะแนนเฉลี่ย 2.34–3.66 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์อยู่ในระดับ
ดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 1.00–2.33 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์อยู่ในระดับไม่ดี

ตอนที่ 10 แบบสอบถามการปรับตัวของนักศึกษา มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

10.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว

10.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามการปรับตัวของนักศึกษาของชาติชาย หมั่นสมักร

(2542 :156-158) และนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

10.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามการปรับตัวของนักศึกษา โดยใช้แนวคิดที่ได้จากข้อ10.1
และ10.2 แล้วนำไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิม
จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา และภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์
เฉพาะ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ ลิเกอร์ท
มี 5 ระดับ

10.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วจำนวน 42 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาโรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การจำนวน 50 คน จากนั้นจึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 3.040-6.045

10.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้วในข้อ 10.4 มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9212

ตัวอย่าง แบบสอบถามการปรับตัวของนักศึกษา

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องขวามือข้อใดข้อหนึ่ง ที่ตรงกับความรู้สึกของนักศึกษามากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาปานกลาง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	จริง ที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อยที่ สุด
0	นักศึกษามักเปลี่ยนความตั้งใจในการทำงานบ่อย ๆ					
00	หลังจากการเรียนนักศึกษามักจะปวดศีรษะบ่อย ๆ					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก		ข้อความที่มีความหมายทางลบ	
	(คะแนน)		(คะแนน)
จริงที่สุด	5		1
จริง	4		2
จริงบ้าง	3		3
จริงน้อย	2		4
จริงน้อยที่สุด	1		5

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนการปรับตัวของนักศึกษา (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538:9)

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง	มีการปรับตัวอยู่ในระดับไม่ดี
คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง	มีการปรับตัวอยู่ในระดับดีพอใช้
คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง	มีการปรับตัวอยู่ในระดับดี

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความสอดคล้องของความมุ่งหมายและนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่1 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน จากนั้นนำแบบสอบถามที่ทดลองใช้ มาหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูง- กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t-test โดยเลือกเฉพาะค่า t ที่มีนัยทางสถิติที่ระดับ .05 และนำมาใช้เป็นแบบสอบถามในการวิจัย

3. ผู้วิจัยหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อนำไปขออนุญาตและขอความร่วมมือ ในการตอบแบบสอบถามจากผู้อำนวยการโรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ

2. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขออนุญาตนายแพทย์ ธนา นิลชัยโกวิทย์ ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลในการใช้แบบคัดกรองสุขภาพจิต ไทยจีเอสคิว 60

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 16-31 กรกฎาคม 2547 โดยการแจกแบบสอบถามในห้องเรียน จำนวนทั้งสิ้น 193 ฉบับ และเก็บคืนมาครบทุกฉบับ

4. ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม พบว่าสมบูรณ์ทุกฉบับ จึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับการปรับตัวของนักศึกษา โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน(*Pearson Product Moment Correlation Coefficient*)
3. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อ การปรับตัวของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (*Stepwise Multiple Regression Analysis*)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- 1.สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 2.สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือ
 - 2.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้เทคนิค 25 % ของกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ โดยใช้ t-test
 - 2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)
3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์สมมติฐาน ได้แก่
 - 3.1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับการปรับตัวโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (*Pearson Product Moment Correlation Coefficient*)
 - 3.2 วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับการปรับตัว โดยการวิเคราะห์ข้อมูลการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน(*Stepwise Multiple Regression Analysis*)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมาย ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
Df	แทน	ชั้นแห่งความอิสระ(Degrees of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนนแต่ละตัว(Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนนแต่ละตัว
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
SE	แทน	ความคาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
SE_b	แทน	ความคาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์
B	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปของคะแนนมาตรฐาน
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
γ	แทน	ค่าสมการพยากรณ์ที่แทนค่าในรูปคะแนนดิบ
Z	แทน	ค่าสมการพยากรณ์ที่แทนค่าในรูปคะแนนมาตรฐาน
X_1	แทน	เพศชาย
X_2	แทน	เพศหญิง
X_3	แทน	อายุ
X_4	แทน	คะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
X_5	แทน	บิดามารดาอยู่ร่วมกัน
X_6	แทน	บิดามารดาแยกกันอยู่
X_7	แทน	บิดาหรือมารดาเสียชีวิต
X_8	แทน	รายได้ของบิดามารดา
X_9	แทน	นิสัยในการเรียน
X_{10}	แทน	ทัศนคติต่อการเรียนในสายอาชีพ
X_{11}	แทน	บุคลิกภาพ
X_{12}	แทน	สุขภาพจิต

X_{13}	แทน	สัมพันธภาพระหว่าง นักศึกษากับผู้ปกครอง
X_{14}	แทน	ลักษณะทางกายภาพ
X_{15}	แทน	สัมพันธภาพระหว่าง นักศึกษากับอาจารย์
X_{16}	แทน	สัมพันธภาพระหว่าง นักศึกษากับเพื่อน
Y	แทน	การปรับตัวของนักศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1.วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 2.วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับการปรับตัวของนักศึกษา โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
- 3.วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ โดยใช้การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และสถานภาพสมรสของบิดามารดา

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม อายุ คะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รายได้ของบิดามารดา นิสัยในการเรียน ทักษะคิดต่อการเรียนในสายอาชีพ บุคลิกภาพ สุขภาพจิต สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง ลักษณะทางกายภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน การปรับตัวของนักศึกษา

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน กับการปรับตัวของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ อายุ คะแนนเฉลี่ยสะสม สถานภาพสมรสของบิดามารดา รายได้ของบิดามารดา ดังแสดงผลการวิเคราะห์ในตาราง 1 ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และสถานภาพสมรสของบิดามารดา

ตัวแปร		จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	60	31.10
	หญิง	133	68.90
	รวม	193	100.00
สถานภาพสมรสบิดามารดา	บิดามารดาอยู่ร่วมกัน	123	63.70
	บิดามารดาแยกกัน	45	23.30
	บิดาหรือมารดาเสียชีวิต	25	13.00
	รวม	193	100.00

จากตาราง 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้เป็นเพศหญิง จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 68.90 เพศชาย จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 31.10 ส่วนสถานภาพสมรสของบิดามารดานั้น ส่วนใหญ่บิดามารดาอยู่ร่วมกัน มีจำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 63.70 รองลงมาคือ บิดามารดาแยกกันอยู่ มีจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 23.30 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่บิดาหรือมารดาเสียชีวิต มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 13.00

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม อายุ คะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รายได้ของบิดามารดา นิัยในการเรียน ทักษะคิดต่อการเรียนในสายอาชีพ บุคลิกภาพ สุขภาพจิต สัมพันธภาพระหว่าง นักศึกษากับผู้ปกครอง ลักษณะทางกายภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ และ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน การปรับตัวของนักศึกษา ดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ปัจจัย	$\bar{X}$	S.D	การแปลผล
1. อายุ	20.47	2.746	วัยรุ่นตอนปลาย
2. คะแนนเฉลี่ยสะสม	2.41	0.406	ปานกลาง
3. รายได้โดยเฉลี่ยของบิดามารดา	10691.58	10373.988	ต่ำ
4. นิสัยในการเรียน	3.18	0.478	ดีพอใช้
5.ทัศนคติต่อการเรียนในสายอาชีพ	3.54	0.386	ปานกลาง
6.บุคลิกภาพ	3.32	0.370	แบบเอ
7.สุขภาพจิต	0.7115	0.3368	ดี
8.สัมพันธภาพระหว่าง นักศึกษากับผู้ปกครอง	3.27	0.437	ดีพอใช้
9.ลักษณะทางกายภาพ	3.04	0.325	ดีพอใช้
10.สัมพันธภาพระหว่าง นักศึกษากับอาจารย์	3.23	0.418	ดีพอใช้
11.สัมพันธภาพระหว่าง นักศึกษากับเพื่อน	3.23	0.516	ดีพอใช้
12.การปรับตัวของนักศึกษา	3.12	0.403	ดีพอใช้

จากตาราง 2 พบว่า นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย คะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมตอนปลาย ของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่า มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ในระดับปานกลาง รายได้โดยเฉลี่ยของครอบครัวอยู่ในระดับต่ำ นั่นคือกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย มีนิสัยในการเรียน อยู่ในระดับดีพอใช้ มีทัศนคติต่อการเรียนในสายอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง มีบุคลิกภาพเป็นแบบเอ นักศึกษาส่วนใหญ่มีสุขภาพจิตดี มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครองอยู่ในระดับดีพอใช้ ลักษณะทางกายภาพในโรงเรียนอยู่ในระดับดีพอใช้ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์และนักศึกษากับเพื่อนอยู่ในระดับดีพอใช้ การปรับตัวของนักศึกษาอยู่ในระดับดีพอใช้

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว
และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนสัมพันธ์กับการปรับตัวของนักเรียนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ เขตบางเขน
กรุงเทพมหานคร

ตาราง 3 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนสัมพันธ์กับการปรับตัวของนักศึกษา

ตัวแปร	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	X8	X9	X10	X11	X12	X13	X14	X15	X16	Y
X1	1	-1.000**	-0.004	-0.045	0.018	-0.026	0.008	0.080	-0.043	-0.021	0.023	-0.138	-0.085	0.079	0.036	0.024	-0.012
X2		1	0.004	0.045	-0.018	0.026	-0.008	-0.080	0.043	0.021	-0.023	0.138	0.085	-0.079	-0.036	-0.024	0.012
X3			1	0.000	-0.017	-0.072	0.115	-0.087	0.093	0.170*	0.095	0.169*	0.037	-0.013	-0.134	-0.002	-0.002
X4				1	0.050	-0.087	0.038	0.068	-0.218**	-0.207**	0.013	-0.443**	-0.072	0.063	-0.124	-0.119	-0.039
X5					1	-0.731**	-0.511**	-0.026	0.086	0.063	0.032	-0.124	-0.028	0.066	-0.021	0.034	0.046
X6						1	-0.213**	0.158**	-0.148*	-0.121	-0.149*	0.123	0.022	-0.024	0.062	-0.019	-0.084
X7							1	-0.163	0.064	0.062	0.141	0.024	0.014	-0.065	-0.048	-0.025	0.040
X8								1	-0.096	-0.119	-0.079	-0.162	0.043	0.034	-0.043	0.072	0.076
X9									1	0.608**	0.453**	0.330**	0.175*	0.032	0.148*	0.147*	0.164*
X10										1	0.586**	0.419**	0.108	0.066	0.150*	0.165*	0.124
X11											1	0.009	0.100	0.257**	0.125	0.087	0.186**
X12												1	0.068	-0.231**	0.111	0.176*	0.046
X13													1	0.099	0.303**	0.483**	0.431**
X14														1	0.049	0.037	0.177*
X15															1	0.730**	0.446**
X16																1	0.741**
Y																	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับการปรับตัวของนักศึกษา ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของนักศึกษา ได้แก่ นิสัยในการเรียน (X_9) บุคลิกภาพ (X_{11}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง (X_{13}) ลักษณะทางกายภาพ (X_{14}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ (X_{15}) และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน (X_{16})

2. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของนักศึกษา ได้แก่ เพศชาย (X_1) เพศหญิง (X_2) อายุ (X_3) คะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (X_4) บิดามารดาอยู่ร่วมกัน (X_5) บิดามารดาแยกกันอยู่ (X_6) บิดาหรือมารดาเสียชีวิต (X_7) รายได้ของบิดามารดา (X_8) ทักษะคิดต่อการเรียนในสายอาชีพ (X_{10}) และสุขภาพจิต (X_{12})

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ดังแสดงในตาราง 4 และ 5

ตาราง 4 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	4	17.530	4.382	66.200**
Residual	184	12.181	.066	
Total	188	29.710		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่าการปรับตัวของนักศึกษา มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับ ตัวแปรอิสระ 4 ตัวแปร ดังแสดงรายละเอียดใน ตาราง 5

ตาราง 5 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษา

ปัจจัยที่ศึกษา	b	SE _b	β	R	R ²	F
X ₁₆	.699	.053	.894	.730	.534	213.920**
X ₁₆ X ₁₄	.167	.062	.131	.746	.556	116.628**
X ₁₆ X ₁₄ X ₁₅	-.221	.066	-.229	.761	.579	84.914**
X ₁₆ X ₁₄ X ₁₅ X ₁₁	.115	.053	.106	.768	.590	66.200**
			R =	.768		
			R ² =	.590		
			SE =	.267		
			a =	.685		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่า มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษา โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุด ไปยังปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน (X₁₆) ลักษณะทางกายภาพ(X₁₄) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ (X₁₅) และบุคลิกภาพ (X₁₁) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมการพยากรณ์การปรับตัวของนักศึกษา ในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

$$Y = .685 + .699 X_{16} + .167 X_{14} - .221 X_{15} + .115 X_{11}$$

สมการพยากรณ์การปรับตัวของนักศึกษา ในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Z = .894 X_{16} + .131 X_{14} - .229 X_{15} + .106 X_{11}$$

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับการปรับตัวของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพัฒนการ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพัฒนการ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ การปรับตัวของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพัฒนการ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนสัมพันธ์กับการปรับตัวของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพัฒนการ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
2. ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพัฒนการ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2547 จำนวน 193 คน เป็นนักศึกษาชาย 67 คน และนักศึกษาหญิง 126 คน โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพัฒนการ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพัฒนการ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 10 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยในการเรียน
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนในสายอาชีพ
- ตอนที่ 4 แบบสอบถามบุคลิกภาพ
- ตอนที่ 5 แบบคัดกรองสุขภาพจิต ไทย จีเอชคิว 60
- ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว
- ตอนที่ 7 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพในโรงเรียน
- ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์
- ตอนที่ 9 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน
- ตอนที่ 10 แบบสอบถามการปรับตัวของนักศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขออนุญาตนายแพทย์ธนา นิลชัยโกวิทย์ ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ในการใช้แบบคัดกรองสุขภาพจิตไทย จี เอช คิว 60

3.ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 16-31 กรกฎาคม 2547 โดยทำการแจกแบบสอบถามในห้องเรียน จำนวนทั้งสิ้น 193 ฉบับ และเก็บคืนมาครบทุกฉบับ

4.ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม พบว่าสมบูรณ์ทุกฉบับ จึงนำมาตรวจให้คะแนน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 2.วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ศึกษา โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
3. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ โดยใช้ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ(Stepwise Multiple Regression Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือ

2.1หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้เทคนิค 25 %ของกลุ่มสูง-ต่ำโดยใช้ t-test

2.2หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient)

ของครอนบาค (Cronbach)

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์สมมติฐาน ได้แก่

3.1วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อม ในโรงเรียนกับการปรับตัวโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน(Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

3.2วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ที่ส่งผลต่อการปรับตัว โดยการวิเคราะห์ข้อมูลการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1.ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของนักศึกษา มี 6 ปัจจัย ได้แก่ นิสัยในการเรียน (X_9) บุคลิกภาพ (X_{11}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง(X_{13}) ลักษณะทางกายภาพ(X_{14}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ (X_{15}) และสัมพันธภาพระหว่าง นักศึกษากับเพื่อน (X_{16}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของนักศึกษา มี 10 ปัจจัย ได้แก่ เพศชาย (X_1) เพศหญิง (X_2) อายุ (X_3) คะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (X_4) บิดามารดาอยู่ร่วมกัน (X_5) บิดามารดาแยกกันอยู่ (X_6) บิดาหรือมารดาเสียชีวิต (X_7)รายได้ของบิดามารดา (X_8)ทัศนคติต่อการเรียนในสายอาชีพ (X_{10}) และสุขภาพจิต (X_{12})

3.ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษา มี 4 ปัจจัย ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน (X_{16}) ลักษณะทางกายภาพ (X_{14}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ (X_{15}) และบุคลิกภาพ (X_{11}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมการพยากรณ์การปรับตัวของนักศึกษา ในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

$$Y = .685 + .699 X_{16} + .167 X_{14} - .221X_{15} + .115 X_{11}$$

สมการพยากรณ์การปรับตัวของนักศึกษา ในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Z = .894 X_{16} + .131 X_{14} - .229 X_{15} + .106 X_{11}$$

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 6 ปัจจัย ได้แก่ นิสัยในการเรียน บุคลิกภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง ลักษณะทางกายภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

1.1 นิสัยในการเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักศึกษาที่มีนิสัยในการเรียนดี มีการปรับตัวด้านการเรียนดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาจะเอาใจใส่ต่อการเรียน มีความคาดหวังจะเรียนให้ดีขึ้น มีความมุ่งมั่นที่จะเรียนให้สำเร็จ รู้จักขอคำปรึกษาและขอความช่วยเหลือด้านการเรียน มีความพึงพอใจในวิชาที่เรียน รู้จักการวางแผนและจัดระบบการเรียนของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อัจฉรา วงษ์โสธรและคนอื่นๆ (2525:95-98) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการเรียนรู้อุณหภูมิและความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษ โดยศึกษาองค์ประกอบต่างๆ ได้แก่ ความถนัด ทักษะคิด แรงจูงใจ และนิสัยในการเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนที่เริ่มเรียนภาษาอังกฤษจากโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย จำนวน 97 คน พบว่า ทักษะคิด แรงจูงใจและนิสัยในการเรียน มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษ

1.2 บุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแบบเอ มีการปรับตัวได้ดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแบบเอ จะเป็นคนที่มีความมั่นใจในการตอบสนองต่อสถานการณ์ต่างๆ ในการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม ทำให้นักศึกษามีความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง เป็นคนมีความรับผิดชอบ รักความก้าวหน้า มีความกระตือรือร้น ชอบฟันฝ่าอุปสรรค ทำงานด้วยความรวดเร็ว มีความพยายามในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ ฉะนั้น ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบเอ จะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัว

1.3 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ปกครอง จะเป็นคนที่สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้เพราะ การที่ผู้ปกครองให้ความรักและเอาใจใส่ต่อการเรียนของนักศึกษา ให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาในเวลาที่นักศึกษามีปัญหา ให้กำลังใจเพื่อให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการเรียน ทำให้นักศึกษาเป็นคนมีอารมณ์มั่นคง มีน้ำใจ ไม่เห็นแก่ตัว เป็นคนมีเหตุผล กล้าคิดกล้าตัดสินใจ ทำให้สภาพครอบครัวอบอุ่นไม่มีปัญหาใดๆ จึงทำให้นักศึกษามีการปรับตัวได้ดี

1.4 ลักษณะทางกายภาพในโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักศึกษาที่อยู่ในลักษณะทางกายภาพที่ดีจะสามารถปรับตัวได้ดี ทั้งนี้เพราะ การที่ห้องเรียนมีความเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา โต๊ะเก้าอี้เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา ทำให้นักศึกษาที่มีความพร้อมที่จะเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อูร์ญญา รุกขมธู (2526:100-105) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิกและสภาคริสตจักรแห่งประเทศไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 2 กลุ่ม มีความต้องการเหมือนกัน คือ มีความต้องการให้ปรับปรุง จัดสภาพแวดล้อมด้านการบริการสูงเป็นอันดับหนึ่ง นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พยอม วัณธร (2540:36) ได้กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมีความสำคัญอย่างมากต่อการเรียนรู้ และมีอิทธิพลต่อการปรับตัวของนักเรียน

1.5 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับอาจารย์ จะมีการปรับตัวได้ดี ทั้งนี้เพราะ การที่อาจารย์ให้ความรัก เอาใจใส่นักศึกษาอย่างใกล้ชิด เป็นที่ปรึกษาที่ดีในเวลาที่นักศึกษามีปัญหา ให้ความเป็นกันเองกับนักศึกษา ทำให้นักศึกษารู้สึกเป็นกันเองและปรับตัวเข้ากับครูได้ มีทัศนคติที่ดีต่อครู มีความสุขในการเรียน มีแรงจูงใจในการเรียนให้ประสบความสำเร็จ สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ ดังที่ สุชาสินี ใจเย็น (2545:75) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตัวเองของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกล ในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ดี มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตัวเองสูง

1.6 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนดี จะมีการปรับตัวได้ดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงอยู่ในช่วงวัยรุ่น เป็นสิ่งสำคัญและนักศึกษาต้องการการยอมรับจากเพื่อน การมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ทำให้นักศึกษาเป็นคนมีเหตุผล มีความเสียสละ ช่วยเหลือกันและกันในชั้นเรียน เกิดความอบอุ่นใจ ความสบายใจ เมื่อมีปัญหาอะไรก็สามารถช่วยเหลือกันได้ ซึ่งสอดคล้องกับ กรอนแลนด์ (Groundlund.1959:176) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนในระดับอุดมศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัย พบว่า นักศึกษาที่มีปัญหาด้านสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น มักจะมีปัญหาด้านการปรับตัวด้วย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ความขัดแย้งในกลุ่มเพื่อนก่อให้เกิดความตึงเครียดทางอารมณ์และไม่มีความสุขในการเรียน

2. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของนักศึกษา มี 10 ปัจจัย ได้แก่ เพศชาย เพศหญิง อายุ คะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย บิดามารดาอยู่ร่วมกัน บิดามารดาแยกกันอยู่ บิดาหรือมารดาเสียชีวิต รายได้ของบิดามารดา ทัศนคติต่อการเรียนในสายอาชีพและสุขภาพจิต

2.1 เพศชาย ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของนักศึกษา แสดงว่า นักศึกษาชายบางคนมีการปรับตัวได้ดีและบางคนมีการปรับตัวได้ไม่ดี เพราะนักศึกษาชายแต่ละคนมีพื้นฐานการเรียนรู้ พื้นฐานการศึกษารวมทั้งสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน จึงทำให้การปรับตัวมีความแตกต่างกัน

นักศึกษาชายบางคนมีการปรับตัวได้ดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาอาจมาจากครอบครัวที่มีสัมพันธภาพที่ดี ได้รับการดูแล เอาใจใส่จากบิดามารดาหรือผู้ปกครองอย่างใกล้ชิด มีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน เป็นที่รักใคร่ของเพื่อนร่วมห้อง ทำให้มีการปรับตัวได้ดี

นักศึกษาชายบางคนปรับตัวไม่ดี ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่านักศึกษามีทัศนคติทางลบต่อการเรียนในสายอาชีพ ผลการศึกษาครั้งนี้ สอดคล้องกับสำรวจ ประไพศรีศรี (2540 : 100) ที่กล่าวว่า นักศึกษาบางคนปรับตัวได้ไม่ดี อาจเป็นเพราะนักศึกษาไม่รู้จักการใช้เวลาและแบ่งเวลาให้ถูกต้อง

2.2 เพศหญิง ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของนักศึกษา แสดงว่า นักศึกษาหญิงบางคนมีการปรับตัวได้ดีและบางคนมีการปรับตัวได้ไม่ดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาหญิงแต่ละคนมีพื้นฐานการเรียนรู้ การศึกษา สภาพแวดล้อม ฐานะของครอบครัวรวมทั้งสังคมที่แตกต่างกัน จึงทำให้การปรับตัวมีความแตกต่างกัน

นักศึกษาหญิงบางคนมีการปรับตัวได้ดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาหญิงบางคนอาจเป็นคนที่สนใจสิ่งที่อยู่รอบๆตัว มีความมั่นใจในตนเอง เอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย มีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนในสายอาชีพ ทำให้สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อน อาจารย์และสิ่งแวดล้อมได้ดี

นักศึกษาหญิงบางคนปรับตัวไม่ดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาหญิงบางคนอาจเป็นคนที่ขาดความมั่นใจในตนเอง ขี้อาย ไม่กล้าแสดงออก มองตนเองในทางลบ มีทัศนคติทางลบต่อการเรียนในสายอาชีพ ทำให้ปรับตัวได้ไม่ดี

2.3 อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของนักศึกษา กล่าวคือ นักศึกษาที่เข้าศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 18-25 ปี ดังนั้น นักศึกษาบางคนที่มีอายุน้อยก็สามารถปรับตัวได้ดี ขณะที่บางคนก็ปรับตัวได้ไม่ดี นักศึกษาบางคนที่มีอายุมากก็ปรับตัวได้ดีกับระบบการเรียนการสอน แต่ก็มีความบางคนที่ไม่สามารถปรับตัวได้ เนื่องจากนักศึกษาแต่ละคนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน เมื่อมาพบกับสภาพการเรียนที่แตกต่างไปจากเดิม อายุจึงไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัว

นักศึกษาที่มีอายุน้อยบางคนสามารถปรับตัวได้ดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาอาจเป็นคนที่มีนิสัยในการเรียนดี รู้จักแบ่งเวลา มีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนและสมาชิกในครอบครัวจึงสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี

นักศึกษาที่มีอายุน้อยบางคนก็ปรับตัวไม่ดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษายังอยู่ในช่วงวัยรุ่น มีอารมณ์ที่รุนแรงกว่านักศึกษาที่มีอายุมาก ดังนั้น การคิดและตัดสินใจในเรื่องใดๆจึงมักจะเกิดความขัดแย้งกับคนรอบข้าง เกิดความท้อแท้เบื่อหน่ายในเรื่องต่างๆ จึงรู้สึกลำบากในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม

นักศึกษาที่อายุมากบางคนปรับตัวได้ดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาที่อายุมากจะมีความเป็นผู้ใหญ่ มีความคิดไตร่ตรองเป็นอย่างดี ในการตัดสินใจกระทำเรื่องต่างๆ มีความรับผิดชอบในการเรียน มีเหตุผลในการตัดสินใจ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ ในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี

นักศึกษาที่อายุมากบางคนปรับตัวได้ไม่ดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาบางคนอาจมีภาระในการรับผิดชอบครอบครัวและหน้าที่การงานมากกว่านักศึกษาที่อายุน้อย ประกอบกับความสามารถของบุคคลในการเรียนรู้เมื่ออายุมากขึ้นจะลดลงตามลำดับ จนอาจทำให้เกิดความแตกต่างจากเพื่อนในห้องที่อายุน้อยกว่า ทำให้เกิดปัญหาการปรับตัวได้ไม่ดี

2.4 คะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของนักศึกษา แสดงว่า นักศึกษาที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำบางคนอาจมีปัญหาในการปรับตัว ขณะเดียวกันนักศึกษาที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำบางคนอาจไม่มีปัญหาในการปรับตัว ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาบางคนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำ อาจมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น จึงตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน ทำให้มีนิสัยในการเรียนที่ดี ชักถามอาจารย์เมื่อมีข้อสงสัยในการเรียน เข้ากับกลุ่มเพื่อนได้ง่ายเพื่อให้เกิดการช่วยเหลือกันในด้านต่างๆ จึงมีการปรับตัวได้ดี

นักศึกษาบางคนมีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำ ปรับตัวได้ไม่ดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาอาจรู้สึกที่ตนเองเรียนไม่เก่ง ไม่มีค่า ไม่เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น ทำให้ท้อถอย ขาดกำลังใจในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤติณี ตรงสิทธิรักษ์ (2546:67) ที่ศึกษาการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีปัญหาการปรับตัวโดยรวมในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

นักศึกษาบางคนมีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมสูง ปรับตัวได้ดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาที่มีผลการเรียนดี มีคะแนนเฉลี่ยสะสมดี ย่อมมีนิสัยในการเรียนดี รู้จักการแบ่งเวลาในการเรียนและการทำกิจกรรมต่างๆ มีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนและสมาชิกในครอบครัว สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดี

นักศึกษาบางคนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำ ปรับตัวได้ไม่ดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาอาจมีนิสัยในการเรียนที่ไม่ดี มีทัศนคติทางลบต่อการเรียนในสายอาชีพ ทำให้ไม่สนใจเรียน ไม่แบ่งเวลาในการเรียน ไม่สนใจในการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับเพื่อนหรือสมาชิกในครอบครัว ไม่มีการเตรียมตัวในการเรียนและการสอบ ทำให้ปรับตัวได้ไม่ดี

2.5 บิดามารดาอยู่ร่วมกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของนักศึกษา แสดงว่า นักศึกษาที่บิดามารดาอยู่ร่วมกันบางคนอาจจะมีปัญหาในการปรับตัว ขณะที่บางคนอาจปรับตัวได้ดี ทั้งนี้เพราะว่า นักศึกษาที่มีครอบครัวที่อบอุ่น สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครองเป็นไปด้วยดี ผู้ปกครองให้ความรักและเอาใจใส่ ในทุกๆ เรื่องเกี่ยวกับนักศึกษา ส่งผลให้นักศึกษามีความสามารถในการปรับตัวได้ดี

นักศึกษาบางคนที่ปรับตัวไม่ดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาอยู่ในครอบครัวที่มีการทะเลาะเบาะแว้ง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาและผู้ปกครองไม่ราบรื่น ผู้ปกครองไม่มีเวลาให้คำปรึกษา เมื่อนักศึกษามีปัญหาในด้านต่างๆ ก็จะส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจและการปรับตัวของนักศึกษาเป็นอย่างมาก

2.6 บิดามารดาแยกกันอยู่ ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของนักศึกษา แสดงว่า นักศึกษาที่บิดามารดาแยกกันอยู่ บางคนอาจมีการปรับตัวได้ดี บางคนอาจมีปัญหาในการปรับตัว ทั้งนี้เพราะ แต่มีสัมพันธภาพกับสมาชิกภายในครอบครัวดี ไม่ว่าจะเป็นบิดาหรือมารดาที่ตนอยู่ด้วยต่างให้ความรักและดูแล เอาใจใส่นักศึกษาเป็นอย่างดี ให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหา ให้คำชี้แนะในเรื่องต่างๆ ทำให้นักศึกษาสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดี

นักศึกษาบางคนที่ยังบิดามารดาแยกกันอยู่ และมีปัญหาในการปรับตัว ทั้งนี้เพราะ สภาพความสมบูรณ์ในชีวิต ย่อมไม่เหมือนกับนักศึกษาที่บิดามารดาอยู่ร่วมกัน ทำให้ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ในเรื่องต่างๆเท่าที่ควร ขาดความอบอุ่น ขาดความมั่นใจในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ มีปัญหาในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่ตนอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ศุภลักษณ์ พุทธิพงษ์สิทธิ์ (2534:167) ได้ศึกษาสุขภาพจิตและพฤติกรรมทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มาจากครอบครัวที่บิดามารดาแยกกัน พบว่า นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่บิดามารดาแยกกันอยู่ มีพฤติกรรมชอบแกล้งเพื่อนมากกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่บิดามารดาอยู่ร่วมกัน

2.7 บิดาหรือมารดาเสียชีวิต ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของนักศึกษา แสดงว่า นักศึกษาบางคนที่ยังบิดาหรือมารดาเสียชีวิตมีการปรับตัวได้ดี บางคนปรับตัวได้ไม่ดี ทั้งนี้เพราะว่า นักศึกษาบางคนที่ยังบิดาหรือมารดาเสียชีวิต แต่ที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับสมาชิกในครอบครัว ไม่ว่าจะเป็น บิดาหรือมารดา หรือสมาชิกคนอื่นๆ รวมทั้งมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี ส่งผลให้เป็นคนที่มีความมั่นใจในตนเอง กล้าคิดและกล้าตัดสินใจในการกระทำสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวกับตนเองได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม ทำให้มีความสามารถในการปรับตัวได้ดี

นักศึกษาบางคนที่ยังบิดาหรือมารดาเสียชีวิตและปรับตัวได้ไม่ดี ทั้งนี้เพราะ ผู้ปกครองอาจไม่มีเวลาในการดูแลเอาใจใส่ เนื่องจากต้องประกอบอาชีพเพื่อหารายได้เพียงผู้เดียว สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครองจึงไม่ดีนัก ผู้ปกครองไม่มีเวลาให้คำปรึกษา เมื่อนักศึกษามีปัญหาทั้งในเรื่องเรียน และเรื่องส่วนตัว สอดคล้องกับการศึกษาของมาโนช สุขกฤษณ์ (2526:65) ที่กล่าวว่า เด็กที่เติบโตมาจากครอบครัวที่ขาดความสมบูรณ์ ซึ่งเป็นผลมาจากการเสียชีวิตของพ่อแม่หรือสภาวะอื่นๆที่ทำให้สูญเสียพ่อแม่ จะทำให้เด็กขาดความรักและความอบอุ่นที่ควรจะได้รับ เป็นคนมีปมในตนเอง

2.8 รายได้ของบิดามารดา ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของนักศึกษา แสดงว่า นักศึกษาที่ยังบิดามารดาไม่มีรายได้ต่ำอาจปรับตัวได้ไม่ดี ขณะที่นักศึกษาบางคนปรับตัวได้ไม่ดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่รายได้บิดามารดาอยู่ในระดับต่ำ แต่บิดามารดาให้ความรักและ

ดูแลเอาใจใส่ ดูแลความเป็นอยู่ของนักศึกษาเป็นอย่างดี ทำให้นักศึกษาบางคนไม่มีปัญหาในการปรับตัว

นักศึกษบางคนที่มีบิดามารดามีรายได้ต่ำ และปรับตัวได้ไม่ดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาอาจนำตนเองไปเปรียบเทียบกับเพื่อนที่ฐานะดีกว่า คิดว่าตนเองต่ำต้อยกว่าเพื่อนในห้อง เข้ากับเพื่อนไม่ได้ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนไม่ดี ส่งผลให้ปรับตัวไม่ดี

นักศึกษบางคนที่มีบิดามารดามีรายได้สูง และปรับตัวได้ดี ทั้งนี้เพราะ บิดามารดาอาจมีเวลาดูแลเอาใจใส่นักศึกษาอย่างใกล้ชิด มีเวลาในการให้คำปรึกษาและชี้แนะแนวทางต่างๆ เมื่อนักศึกษามีปัญหาและไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง เพราะบิดามารดาไม่ต้องคอยวิตกกังวล เกี่ยวกับรายได้ที่ต้องหามา เพื่อจุนเจือครอบครัว นักศึกษาจึงมีความอบอุ่นใจ สัมพันธภาพภายในครอบครัวเป็นไปด้วยดี นักศึกษาสามารถปรับตัวได้ดี

นักศึกษบางคนที่มีบิดามารดามีรายได้สูง แต่ปรับตัวได้ไม่ดี ทั้งนี้เพราะ บิดามารดาอาจไม่มีเวลาให้กับนักศึกษา ให้เพียงแต่เงินเพื่อให้สามารถซื้อสิ่งที่นักศึกษาต้องการเท่านั้น เมื่อนักศึกษามีปัญหาทั้งเรื่องเรียนและเรื่องส่วนตัว ต้องการคำปรึกษาและคำชี้แนะ แต่บิดามารดาไม่มีเวลาให้ ทำให้นักศึกษารู้สึกคับข้องใจ หาทิศทางออกให้กับตนเองไม่ได้ ทำให้ส่งผลต่อสภาพจิตใจและการปรับตัวในด้านต่างๆ

2.9 ทศนคติต่อการเรียนในสายอาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของนักศึกษา แสดงว่า นักศึกษบางคนที่มีทัศนคติทางลบต่อการเรียนในสายอาชีพ อาจไม่มีปัญหาในการปรับตัว บางคนอาจมีปัญหาในการปรับตัว ทั้งนี้เพราะว่า นักศึกษบางคนที่มีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนในสายอาชีพ ก็จะทำให้นักศึกษาแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องใดก็ตาม เช่น เรื่องการแบ่งเวลาในการเรียน การทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน หรือการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม

นักศึกษบางคนที่มีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนในสายอาชีพ แต่ปรับตัวไม่ดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาอาจมีสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนไม่ดี เข้ากับเพื่อนในห้องไม่ได้ มีปัญหากับกลุ่มเพื่อน ไม่มีเพื่อนสนิท ทำใหารู้สึกว่าเหงา ไม่มีที่ปรึกษา รู้สึกคับข้องใจ ไม่อยากมาโรงเรียน มีปัญหาในการปรับตัว

นักศึกษบางคนมีทัศนคติทางลบต่อการเรียนในสายอาชีพ แต่สามารถปรับตัวได้ดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาอาจจะเป็นคนที่สนุกสนานร่าเริง เข้ากับเพื่อนได้ง่าย มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี แม้ว่าจะไม่ชอบสาขาวิชาที่เลือกเรียน หรือไม่ชอบระบบการเรียนการสอนในสายอาชีพ แต่ก็สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี

นักศึกษบางคนที่มีทัศนคติทางลบต่อการเรียนในสายอาชีพ และปรับตัวได้ไม่ดี ทั้งนี้เพราะ ทัศนคติของแต่ละบุคคลย่อมส่งผลไปถึงพฤติกรรมต่างๆของคนเราด้วย การศึกษาไม่ชอบการเรียนในสายอาชีพ ย่อมส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียน การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ การปรับตัวให้เข้ากับสังคมใหม่และเพื่อนใหม่จึงเป็นสิ่งที่ยากสำหรับนักศึกษา ทำให้ปรับตัวได้ไม่ดี

2.10 สุขภาพจิต ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของนักศึกษา แสดงว่า นักศึกษาที่มีสุขภาพจิตดีอาจมีปัญหาในการปรับตัว และบางคนอาจจะไม่มีปัญหาในการปรับตัว ทั้งนี้เพราะ บุคคลที่มีสุขภาพจิตดี มักจะปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี สามารถคิดและตัดสินใจในการกระทำสิ่งต่างๆได้ดี สามารถทำกิจกรรมต่างๆทั้งเรื่องเรียน เรื่องส่วนตัว ได้อย่างมีความสุข มีพฤติกรรมกระเรียนดี สามารถปรับตัวได้ดี

นักศึกษาบางคนสุขภาพจิตดี ปรับตัวไม่ดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาอาจมีทัศนคติทางลบต่อการเรียนในสายอาชีพ ไม่ชอบระบบการเรียนการสอน ไม่ชอบทำกิจกรรมต่างๆ ทั้งในเวลาเรียนหรือนอกเวลาเรียน รวมทั้งการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนๆ รวมทั้งอาจมีนิสัยในการเรียนที่ไม่ดีด้วย ทำให้ปรับตัวได้ไม่ดี

นักศึกษาบางคนมีสุขภาพจิตบกพร่อง และปรับตัวได้ไม่ดี ทั้งนี้เพราะ บุคคลที่มีสุขภาพจิตบกพร่องมักจะมีปัญหาในการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนและอาจารย์ด้วย รวมทั้งจะมีปัญหาในการคิดและตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ดร.ณรัตน์ ผลสวัสดิ์ (2544:87) ที่ศึกษาการปรับตัวและสุขภาพจิตของนักศึกษาโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) สถาบันราชภัฏพระนคร พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในคณะวิชาที่ต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกัน ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า เป็นการศึกษาความแตกต่างของกลุ่มนักศึกษาระหว่างคณะวิชาซึ่งมีหลักสูตรการเรียนและพื้นฐานที่แตกต่างกัน

3.ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงลำดับจากตัวพยากรณ์ที่ส่งผลมากที่สุด ไปยังตัวพยากรณ์ที่ส่งผลน้อยที่สุด มี 4 ปัจจัย ดังนี้

3.1 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 เป็นอันดับแรก แสดงว่า นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนดี ทำให้มีการปรับตัวได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาและเพื่อนจะคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้านการเรียน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ มีความห่วงใยซึ่งกันและกัน ปรึกษาปัญหาทั้งในด้านการเรียนและเรื่องส่วนตัว ส่งผลให้นักศึกษามีความสุขในการเรียน มีความสุขอยู่กับสังคมเพื่อน มีการปรับตัวได้ดี สอดคล้องกับผลการศึกษาของ พิพัฒน์ แป้นอาทิตย์ (2545:91) ได้ศึกษาพบว่า นักเรียนที่อยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กำลังอยู่ในวัยที่ต้องการเพื่อน ถ้าสามารถปรับตัวให้เข้ากับกลุ่มเพื่อนได้ดี ย่อมมีความรู้สึกอบอุ่นใจ มีความเชื่อมั่นในตนเอง

3.2 ลักษณะทางกายภาพ ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษา เป็นอันดับสอง แสดงว่า ลักษณะทางกายภาพ ซึ่งประกอบด้วยสถานที่เรียนและการใช้สื่อประกอบการสอนได้อย่างเหมาะสม การให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรม เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถามและแสดงความคิดเห็น รวมทั้งสถานที่เรียน มีความสะอาดและเป็นระเบียบ ขนาดของห้องเรียนมีความเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา ทำให้นักศึกษาเกิดความรู้สึกดีหรือร้อนในการเรียนรู้ มีการปรับตัวที่ดี สอดคล้องกับ อรุณญา รุกขมธุร์ (2526:6-7) ศึกษาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนตามความรู้สึกของครู อาจารย์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและประถมศึกษา พบว่า สภาพการณ์ต่างๆในโรงเรียนมีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่และพัฒนาการทุกด้านของเด็ก

3.3 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษา เป็นอันดับที่สาม แสดงว่า นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ดี ทำให้นักศึกษามี การปรับตัวได้ดี ทั้งนี้เพราะ การที่อาจารย์มีความเป็นกันเองกับนักศึกษา รูปแบบการสอนมีความน่า สนใจ ทำให้นักศึกษาเกิดความเข้าใจและเอาใจใส่ในการเรียน อาจารย์ให้ความรักและเอาใจใส่นัก ศึกษาอย่างใกล้ชิด เป็นที่ปรึกษาในเวลาที่นักศึกษามีปัญหา ส่งผลให้นักศึกษามีการปรับตัวได้ดี สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ยี (Yee.1971:13-22) ได้กล่าวว่า โรงเรียนเป็นองค์ประกอบทาง สังคมอย่างหนึ่ง เป็นระบบการปฏิสัมพันธ์ของคนในองค์กร นั่นคือ โรงเรียนจะมีการปฏิสัมพันธ์ ระหว่างครูกับนักเรียน ถ้ามีปฏิสัมพันธ์ในทางบวกก็จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และมีการปรับตัวที่ดี แต่ถ้ามีปฏิสัมพันธ์ในทางลบ ก็จะทำให้นักเรียนเกิดความคับข้องใจ วิตกกังวล ปรับตัวไม่ได้

3.4 บุคลิกภาพ ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาเป็นอันดับสุดท้าย แสดงว่า นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแบบเอ จะมีการปรับตัวได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้เพราะนักศึกษาที่มีบุคลิกภาพ แบบเอ จะเป็นคนที่มีความมั่นใจในตนเอง เป็นคนสนุกสนาน ร่าเริง มีความรับผิดชอบ รักความก้าวหน้า มีความกระตือรือร้น ชอบฟันฝ่าอุปสรรค ทำงานด้วยความรวดเร็ว มีความมานะพยายามใน การทำงานเพื่อให้ประสบผลสำเร็จ ฉะนั้น ผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี จะมีความสามารถในการปรับตัวได้ดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหาร หรือผู้เกี่ยวข้อง ได้ทราบว่าปัจจัย ที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษา และสามารถพยากรณ์การปรับตัวของนักศึกษาได้ มี 4 ปัจจัย ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน ลักษณะทางกายภาพ สัมพันธภาพระหว่างนัก ศึกษา กับอาจารย์ บุคลิกภาพ เพื่อนำไปใช้ประกอบการพิจารณาในการจัดวางนโยบายในระบบ การศึกษา และเพื่อพัฒนานักศึกษาในสถานศึกษาให้มีศักยภาพในการปรับตัวในการใช้ชีวิตประจำ วันสูงสุด

2. จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน ส่งผลต่อการปรับ ตัวของนักศึกษามากที่สุด ดังนั้น ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ที่ปรึกษาควรให้ความสำคัญ ควรจัดระบบการเรียนการสอน ที่ให้นักศึกษาได้สร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนให้มากที่สุด เปิดโอกาส ให้นักศึกษาได้ทำกิจกรรมร่วมกัน แลกเปลี่ยนทัศนคติระหว่างกัน เพื่อก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ อันจะส่งผลให้เป็นเยาวชนที่ดีของสังคมต่อไป หลังจากสำเร็จการศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษา เช่น ทัศนคติ นักศึกษา ที่มีต่อสถานศึกษา ภาวะความเครียดในการเรียนการสอน ความพึงพอใจในหลักสูตรการเรียน เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสูงรัง. (2544). สุขภาพจิตในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิมพ์นามกฤตราช
วิทยาลัย.
- กฤตินี ตรงสิทธิรักษ์. (2546). การศึกษาปัญหาการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กันยา สุวรรณแสง. (2533). การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว. กรุงเทพฯ: บำรุงสาส์น.
- กุลธิดา พานิชกุล. (2536). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการ การสนับสนุนทางสังคมกับ
การปรับตัวของผู้ป่วยกล้ามเนื้อหัวใจตาย. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาคลินิก). กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- จรรยา สุวรรณทัต. (2535). ประมวลบทความวิชาการระหว่างปีพุทธศักราช 2526-2531 ฉบับ
อภิธานการครอบรอบ 33 ปี สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์เยาวชนไทยกับการมุ่งอนาคต.
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จุมจินต์ สลัดทุกข์. (2543). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จุไร ชุมชุม. (2546). สภาพแวดล้อมและสังคมกลุ่มเพื่อนของนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพฯ.
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชาติชาย หมั่นสมัคร. (2542). การปรับตัวของนักศึกษาโครงการสมทบพิเศษ คณะวิศวกรรม
ศาสตร์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- ชนดี สวัสดิฤกษ์. (2547). ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจ ภูมิหลังทางสังคม นิสัยทางการเรียน
กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์
คม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. จัดสำเนา.
- เชิดศักดิ์ โฉวสินธุ์. (2520). การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการ
ศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิตติกร ชินสุวรรณพานิช. (2546). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของนักเรียนระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพ โรงเรียนช่างฝีมือปฏิจวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- ณัฐพล แนวจำปา. (2540). การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.

- (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
ดวงแข วิทยาสวรรณวงศ์. (2541). ผลของกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาการปรับตัวด้านการเรียนของ
นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดตรัง. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- เดิมศักดิ์ คหาวนิช. (2540). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียน
ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขต
เทคนิคกรุงเทพฯ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- เทิด แก้วศิริ. (2530). ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของนิสัยทางการเรียนและทัศนคติต่อ
การเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.
วิทยานิพนธ์ คม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.ถ่ายเอกสาร.
- นริศรา ริชารด์สัน. (2546). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร.
สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร
- นวลลออ ทวีศรี. (2546). ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางเชาว์ปัญญากับความฉลาด
ทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
เขตปทุมวัน. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- นิพนธ์ คันทะเสวี. (2528). มนุษย์สัมพันธ์เพื่อการพัฒนาสังคม. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- นิภา นิธิยานน. (2530). การปรับตัวและบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ: สารการพิมพ์.
- บงอร ชูพงศ์. (2523). การศึกษาสภาพปัญหาที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักเรียนอาชีวศึกษาใน
กรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.อัดสำเนา.
- ประดิษฐ์ อนุรามย์. (2523). "การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน". เอกสารการสอนชุดระบบการ
เรียนการสอน. กรุงเทพฯ:สารมวลชน.อัดสำเนา.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2530). สุขภาพจิตเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: บัณฑิตการพิมพ์.
- พยอม ธัญรส. (2540). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยา
การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2541, พฤษภาคม). "ความสัมพันธ์ในหมู่นิสิตนักศึกษา", สมาคมการศึกษา
แห่งชาติ 5(10): 47-45.

- มาลินี จุฑะรพ. (2539). จิตวิทยาการเรียนรู้การสอน. กรุงเทพฯ: บริษัทอักษรภาพพัฒนา จำกัด.
- มาโนช สุขกฤษณ์. (2546). จิตวิทยา. กรุงเทพฯ: ชวนการพิมพ์.
- ยรรยง ผิวอ่อน. (2530). ผลของการให้คำปรึกษาแบบไม่นำทางที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนนิสิต
ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินูณานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- ราตรี พงษ์สุวรรณ. (2540). การศึกษาปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1
มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ปรินูณานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- วารินทร์ สายโอบเอื้อและสุณีย์ ชีรดากร. (2522). จิตวิทยาการศึกษา.กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิต
วิทยาและการแนะแนว วิทยาลัยครูพระนคร.
- วาสนา พิทักษ์สาธิต. (2527). ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของนักเรียน สภาพการเรียนรู้การสอน
ในชั้นเรียนและสภาพแวดล้อมทางบ้านกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยม
ศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ คม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.ถ่ายเอกสาร.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2530). หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.กรุงเทพฯ:ไทย
วัฒนาพานิช.
- “—————”. (2538, กุมภาพันธ์-มีนาคม). “ค่าเฉลี่ยกับการแปรความหมาย : เรื่องง่ายๆที่บาง
ครั้งก็พลาดได้”, ข่าวสารการวิจัยการศึกษา. 18(3):8-11.
- วิลาศ บุญทองขาว. (2527). บรรยาการการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของ
นักเรียน ครูและผู้บริหาร เขตการศึกษา 4. ปรินูณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.อัดสำเนา.
- ศุภลักษณ์ พงษ์พิสุทธิ. (2534). สุขภาพจิตและพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนมัธยมศึกษา
ตอนต้นที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรม
ศาสตร์.อัดสำเนา.
- สิริชัย ประทีปฉาย. (2533). การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว. จันทบุรี: วิทยาลัยรำไพ
พรรณี.
- สุกัญญา แยมยิ้ม. (2541). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจเรียนของนักเรียนหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา. ปรินูณานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการ
ศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- สุธีรา เทอดวงศ์วรกุล. (2547). การศึกษาการปรับตัวและสุขภาพจิตของนิสิตคณะวิศวกรรม
ศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์กำแพงแสน. ปรินูณานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.อัดสำเนา.
- สุพิชญา วีระกุล, กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์และวิจิตร วรุตบางกูร. (2524). การนิเทศการศึกษา.

- กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุภาพรณ โคตรจรัส. (2524). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการปรับตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์ คม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรางค์ จันทน์เอม. (2524). *สุขจิตวิทยา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต.
- สำรวย ประไพศรี. (2544). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนในระบบไตรภาคของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อรพินท์ ชูชมและอัจฉรา สุขารมณ. (2532). *องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อภิรักษ์ วงศ์ข้าหลวง. (2530). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการปรับตัวและสุขภาพจิตของนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา*. วิทยานิพนธ์ คม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.อัดสำเนา.
- อริศรา จารุรัตน์. (2547). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- อัจฉรา วงศ์พัฒนามงคล. (2533). *ตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- อุทัย หิรัญโต. (2526). *สารานุกรมศัพท์สังคมวิทยา-มานุษยวิทยา*. กรุงเทพฯ:โอเดียนส์ไตร์.
- อุรัญญา รุกขมธุร์. (2526). *สภาพแวดล้อมในโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิกและสภาคริสตจักรแห่งประเทศไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- Andrew, H.A. and Roy S.C. (1991). *The roy's Adaption Model*. California:Aplenton&lange.
- Arkoff, A. (1968). *Adjustment and Mental Health*. New York: McGraw-Hill.
- Coleman, Jame C. and Hammen. (1981). *Abnormal Psychology and Modern Life*. Bombay: D.B. Tarapore vala.
- Cronbach, Lee Joseph. (1984). *Essential of Psychological Testing*. New York: Harper and Row.
- Erikson, Erik H. (1968). *Lentify and Life Cycle*. New York: International University.

- Good, Carter. (1995). *Dictionary of Education*. 3rd.ed. New York: McGraw-Hill.
- Gorlow, Leon. (1968). *Reading in Psychology of Adjustment*. 2nd.ed. New York: Haper And Row Publishers.
- Gronlund. (1959). *Sociometry in the Classroom*. New York: Harper.
- Kaczmarc and others. (1990). "Assessment of Collage adjustment in three freshman groups," *Psychological Report*. 66: 1195-1202.
- Kaplan, Louis. (1959). *Mental Health and Human Relation in Education*. New York: Harper and Brothers Publishers.
- Lazarus, Richard S. (1969). *Adjustment and Personal*. New York: McGraw-Hill Book Company Inc.
- Maslow, A.H. (1954). *Motivation and Personality*. 2nd.ed. New York: Harper and Row Publishers.
- Moskowitz, Merle J. (1969). *General Psychology*. Boston: Houghton Mifflin Company.
- Oberteuffer, Delbert. (1954). *School Mental Education*. New York: Harper and Brothers.
- Popham, James W Student. and Moore, Mary. (1960). "A Validity Check on the Brown: Holthzman Survey of Habits and Attitudes and the Brown College Inventory of Academic Adjustment," *The Personal and Guidance Journal* 38: 552-554; September, 1960.
- Roger, Dorothy. (1972). *The Psychology of Adolescence*. New York: Appleton Century-Crofts.
- Tyler, Louis I. (1964). "The Concept of an Ideal Teacher Student Relationship," *The Journal of Education Research*. 58(6): 112-117.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

หนังสือขอความร่วมมือและแบบสอบถาม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มสว โทร. 5731, 5618

ที่ ศธ 0519.12/๕๔๙๐

วันที่ /๔ มิถุนายน 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวอมรรัตน์ หอมชื่น นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ” โดยมี อาจารย์พาสนา จุลรัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์เวณี กรีทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง และ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภะ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบแบบสอบถามให้ นางสาวอมรรัตน์ หอมชื่น และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

14 มิถุนายน 2547

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม และแบบคัดกรอง

เนื่องด้วย นางสาวอมรรัตน์ หอมชื่น นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ” โดยมี อาจารย์พาสนา จุลรัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 ภาคปกติ จำนวน 300 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง ตอบแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ และแบบคัดกรองสุขภาพจิต ไทย จี เอส คิว 60 ในระหว่างเดือนกรกฎาคม - กันยายน 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวอมรรัตน์ หอมชื่น ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-9861350 มือถือ 06-5426446

**แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชยการ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร**

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา เมื่ออ่านข้อความแล้ว

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับนักศึกษา

1. เพศ () ชาย () หญิง

2. อายุ..... ปี

3. คะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย.....

4.สถานภาพสมรสของบิดามารดา

() บิดามารดาอยู่ร่วมกัน

() บิดามารดาแยกกันอยู่

() บิดาหรือมารดาเสียชีวิต

5. รายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครองเฉลี่ยเดือนละ.....บาท

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยในการเรียน

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความเกี่ยวกับสิ่งที่นักศึกษากระทำเป็นประจำเกี่ยวกับการเรียน แล้ว

ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่ง ที่ตรงกับการกระทำของนักศึกษามากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น

5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษามากที่สุด
------------	---------	------------------------------------

จริง	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษามาก
------	---------	------------------------------

จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาบางครั้ง
----------	---------	-----------------------------------

จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาน้อย
----------	---------	-------------------------------

จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาน้อยที่สุด
----------------	---------	-------------------------------------

ข้อ ที่	ข้อความ	จริงที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อยที่ สุด
	การแบ่งเวลา					
1.	นักศึกษาแบ่งเวลาส่วนหนึ่งไว้สำหรับทำการบ้าน					
2.	นักศึกษาเข้าห้องเรียนสาย					
3.	นักศึกษาไม่เคยแบ่งเวลาในการอ่านหนังสือสอบ					
4.	นักศึกษามักนำการบ้านที่ทำไม่เสร็จมาทำในขณะที่ อาจารย์สอน					
5.	นักศึกษาตั้งใจทำการบ้านหรือรายงานจนเสร็จและส่ง ตรงเวลาทุกครั้ง					
	การทำการบ้าน					
6.	นักศึกษาทำแบบฝึกหัดที่ได้รับมอบหมายเสร็จ เรียบร้อยทุกครั้ง					
7.	นักศึกษาส่งการบ้านทันเวลาตามที่อาจารย์กำหนด					
8.	เมื่อถึงกำหนดเวลาส่งการบ้าน นักศึกษาทำไม่เสร็จ จึงไม่เข้าเรียนวิชานั้น					
9.	นักศึกษาไม่สนใจที่จะทำการบ้าน					
10.	นักศึกษาไม่มีเวลาทำการบ้าน					
	การทบทวนบทเรียน					
11.	นักศึกษาจะทบทวนบทเรียนเฉพาะเพื่อเตรียมตัว สอบเท่านั้น					
12.	นักศึกษาไม่มีเวลาทบทวนบทเรียน					
13.	นักศึกษาใช้เวลาว่างในแต่ละวันค้นคว้าหาความรู้ เพิ่มเติมในห้องสมุด					
14.	นักศึกษาใช้เวลาในการพูดคุย อ่านหนังสือการ์ตูน ดู โทรทัศน์ ฟังวิทยุ จนไม่มีเวลาทบทวนบทเรียน					
15.	นักศึกษาทบทวนสิ่งที่เรียนไปแล้วเสมอ แม้จะจำได้ แล้วก็ตาม					

ข้อ ที่	ข้อความ	จริงที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
	การตั้งใจเรียน					
16.	นักศึกษาทำการบ้านทุกวิชาด้วยตนเอง					
17.	นักศึกษานำงานอื่นมาทำขณะที่อาจารย์สอน					
18.	นักศึกษามักง่วงนอนในเวลาเรียน					
19.	นักศึกษานำสมุด หนังสือและอุปกรณ์การเรียนมาครบ					
20.	นักศึกษาจดบันทึกคำบรรยายขณะที่ฟังอาจารย์สอน					
21.	นักศึกษามีวิธีการสร้างสมาธิในการเรียน					
22.	ขณะที่ฟังอาจารย์สอน นักศึกษาจะคิดตามเรื่องที่อาจารย์สอนไปด้วย					
23.	นักศึกษาคิดถึงเรื่องอื่นขณะที่ฟังอาจารย์สอน					
24.	นักศึกษาตั้งใจเรียนในวิชาที่ชอบเท่านั้น					
25.	นักศึกษาเข้าชั้นเรียนตรงเวลา					
	การวางแผนในการเรียน					
26.	นักศึกษาอ่านเนื้อหาของบทเรียนล่วงหน้าก่อนที่อาจารย์จะสอน					
27.	นักศึกษาไม่เคยวางแผนในการอ่านหนังสือ					
28.	นักศึกษาทราบกำหนดเวลาในการทดสอบย่อย					
29.	นักศึกษาไม่ได้เตรียมตัวในการทดสอบย่อย					
30.	นักศึกษาวางแผนทบทวนบทเรียนตามลำดับวิชาในการสอบ					
31.	นักศึกษาทำการบ้านไม่ทันเลยต้องลอกเพื่อน					
32.	นักศึกษาจะจดบันทึกย่อแต่ละวิชาเพื่อความสะดวกในการทบทวนบทเรียนและในการเตรียมตัวสอบ					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนในสายอาชีพ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือเพียงข้อเดียวที่ตรงกับความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของนักศึกษา

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความตรงกับความคิดของนักศึกษามากที่สุด
เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความตรงกับความคิดของนักศึกษามาก
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ข้อความตรงกับความคิดของนักศึกษาบ้าง
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความตรงกับความคิดของนักศึกษาน้อย
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความตรงกับความคิดของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
	ด้านความคิด					
1.	การเรียนในสายอาชีพทำให้นักศึกษามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
2.	นักศึกษามีความตั้งใจที่จะศึกษาต่อในสายอาชีพ					
3.	การเรียนในสายอาชีพสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้					
4.	การเรียนในสายอาชีพทำให้มีความก้าวหน้าทัดเทียมกับการเรียนในระดับอุดมศึกษา					
5.	ผู้ที่ศึกษาต่อในสายอาชีพคือผู้ที่หัวไม่ดี					
6.	การเรียนในสายอาชีพทำให้หางานทำยาก					
7.	นักศึกษามักขาดเรียนในวิชาที่คิดว่าไม่สำคัญ					
8.	การทำความเข้าใจบทเรียนเป็นสิ่งที่ยาก					
	ด้านความรู้สึก					
9.	นักศึกษารู้สึกว่าเนื้อหาวิชาต่างๆที่เรียนซ้ำซากน่าเบื่อ					
10.	นักศึกษาสงสัยความรู้ใหม่ๆที่ได้รับจากการเรียนในสายอาชีพ					
11.	นักศึกษารู้สึกว่าไม่มีอิสระทางด้านความคิดในการเรียนในสายอาชีพ					
12.	นักศึกษารู้สึกเครียดและเบื่อเมื่อเรียนไม่รู้เรื่อง					

ข้อ ที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
13.	นักศึกษารู้สึกไม่มั่นใจในหลักสูตรการเรียนใน สายอาชีพ					
14.	นักศึกษารู้สึกสนใจเมื่ออาจารย์ให้ทำโครงการที่ เกี่ยวกับการเรียนในสายอาชีพ					
15.	นักศึกษารู้สึกภาคภูมิใจกับการศึกษาต่อในสาย อาชีพ					
16.	การเรียนในสายอาชีพทำให้นักศึกษารู้สึกว่าเป็น ผู้ที่มีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อสังคมมากขึ้น					
17.	นักศึกษารู้สึกว่าตนเองมีความสุขที่ได้เลือกเรียน ในสาขาที่ตนต้องการ					
	ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม					
18.	การเรียนในสายอาชีพทำให้นักศึกษาสามารถ วิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆในชีวิตประจำวันได้					
19.	นักศึกษาไม่กระตือรือร้นในการเรียน					
20.	นักศึกษาไม่ชอบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการ เรียนในสายอาชีพ					
21.	ขณะที่เรียนนักศึกษามักจะคิดถึงเรื่องอื่นๆที่ไม่ เกี่ยวกับการเรียน					
22.	นักศึกษามักค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา ที่เรียน					
23.	ในการทำงานกลุ่ม นักศึกษามักหลีกเลี่ยงการ ออกไปนำเสนองานหน้าห้อง					
24.	นักศึกษาให้ความร่วมมือกับเพื่อนในการทำ กิจกรรมกลุ่มเสมอ					
25.	นักศึกษาทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง					
26.	เมื่อถึงเวลาเรียน นักศึกษารู้สึกเบื่อหน่าย ง่วง นอน ไม่อยากเรียน					
27.	นักศึกษาชอบทำกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวกับการ เรียน					
28.	นักศึกษาไม่เคยอ่านหนังสือประกอบการเรียน					

ตอนที่ 4 แบบสำรวจบุคลิกภาพ

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบ้างบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	จริงที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1.	เพื่อนๆส่วนใหญ่เห็นว่านักศึกษาเป็นคนที่จริงจังกับการเรียน					
2.	นักศึกษารู้สึกว่าต้องทำสิ่งต่างๆอย่างรวดเร็วเพื่อแข่งกับเวลา					
3.	เมื่อมีปัญหาในการเรียนหรือการทำงาน นักศึกษาจะพยายามแก้ปัญหาให้ตัวเองให้ได้					
4.	เมื่อนักศึกษามีนัด นักศึกษาจะไปถึงที่นัดก่อนเวลา					
5.	เมื่อนักศึกษาเริ่มต้นทำสิ่งใดแล้ว ต้องทำให้เสร็จโดยเร็วที่สุด					
6.	นักศึกษาไม่สนใจว่า งานที่ทำอยู่จะสำเร็จตามเป้าหมายหรือไม่					
7.	นักศึกษารู้สึกเสียเวลามาก เมื่อต้องไปรอซื้อของในร้านที่มีคนแน่นๆ					
8.	นักศึกษาชอบที่จะแสวงหาความรู้ให้กับตนเองอยู่เสมอ					
9.	นักศึกษาคิดว่าตนเองเป็นคนเฉื่อยช้ากับการเรียน					
10.	นักศึกษาไม่ชอบทำงานที่ต้องมีการแข่งขันกับคนอื่น					
11.	นักศึกษารู้สึกไม่พอใจเมื่อมีคนมาขัดจังหวะในการทำงาน					

ข้อ ที่	ข้อความ	จริงที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
12.	นักศึกษาคิดว่าเพื่อนๆในกลุ่มทำงานได้ไม่ถูกใจ					
13.	นักศึกษารู้สึกหงุดหงิดที่ต้องเข้าคิวเพื่อรอรับบริการ เช่น ที่ธนาคาร ที่ทำการไปรษณีย์					
14.	นักศึกษาทนฟังคนอื่นพูดซ้ำซากไม่ได้					
15.	นักศึกษารู้สึกท้อแท้เมื่อมีปัญหาในการเรียน					
16.	นักศึกษาชอบทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จก่อน เวลา					
17.	นักศึกษารู้สึกไม่สบายใจ หากงานที่ได้รับมอบหมาย ดำเนินไปอย่างล่าช้า					
18.	นักศึกษารู้สึกหงุดหงิดเมื่อต้องทำสิ่งต่าง ๆ ซ้ำซาก					
19.	เมื่อต้องฟังเรื่องราวไร้สาระ นักศึกษาจะรู้สึกเบื่อและต้อง หาทางเลี้ยวออกมา					
20.	นักศึกษาไม่รู้สึกหงุดหงิดที่ต้องรอคนที่ผิดนัดเป็นเวลา นาน					

ตอนที่ 5 แบบคัดกรองสุขภาพจิต

คำชี้แจง สุขภาพโดยทั่วไปของนักศึกษา ในระยะ 2-3 สัปดาห์ ที่ผ่านมาเป็นอย่างไรบ้าง กรุณา
ตอบคำถามต่อไปนี้ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ตามความเป็นจริงที่ใกล้เคียงกับสภาพของ
นักศึกษาในปัจจุบัน ในช่วง 2-3 สัปดาห์ที่ผ่านมามากที่สุด โดยไม่รวมถึงปัญหาที่นักศึกษาเคยมี
ในอดีต กรุณาตอบคำถามให้ครบทุกข้อ

ในระยะ 2-3 สัปดาห์ที่ผ่านมา นักศึกษา.....

1. รู้สึกสบายและมีสุขภาพดี

() ดีกว่าปกติ () เหมือนปกติ () แย่กว่าปกติ () แย่กว่าปกติมาก

2. รู้สึกว่าต้องการยาบำรุงให้มีกำลังวังชา

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ก่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

3. รู้สึกท้อโทรมและสุขภาพไม่ดี

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ก่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

4. รู้สึกไม่สบาย

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

5. เจ็บหรือปวดบริเวณศีรษะ

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

6. รู้สึกตึงหรือคล้ายมีแรงกดที่ศีรษะ

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

7. สามารถมีสมาธิจดจ่อกับสิ่งที่กำลังทำอยู่ได้

() ดีกว่าปกติ () เหมือนปกติ () น้อยกว่าปกติ () น้อยกว่าปกติมาก

8. รู้สึกกลัวว่าตนเองจะเป็นลมหมดสติไปในที่สาธารณะ

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

9. มีอาการร้อนหนาววูบวาบ

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

10. มีเหงื่อออกมาก

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

11. ตื่นเช้ากว่าปกติและหลับต่อไม่ได้

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

12. หลังจากตื่นนอนแล้วรู้สึกว่อนไม่เต็มอิ่ม

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

13. รู้สึกเพลียมากและไม่มีแรงแม้แต่จะกินอาหาร

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

14. นอนไม่หลับเพราะกังวลใจ

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

15. รู้สึกตื่นตัวและมีความคิดว่องไว

() ดีกว่าปกติ () เหมือนปกติ () น้อยกว่าปกติ () น้อยกว่าปกติมาก

16. รู้สึกมีกำลังวังชา

() ดีกว่าปกติ () เหมือนปกติ () น้อยกว่าปกติ () น้อยกว่าปกติมาก

17. เมื่อเข้านอนแล้วต้องใช้เวลา นานกว่าจะหลับได้

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

18. ไม่สามารถหลับได้สนิทหลังจากหลับแล้ว

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

19. ผันไม่ดีหรือผันทักแล้ว

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

20. มีอาการกระสับกระส่าย หลับไม่สนิท

- () ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ก่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก
- 21.ทำอะไรทำและทำให้ตนเองไม่มีเวลาว่างได้
- () มากกว่าปกติ () เหมือนปกติ () ก่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก
- 22.ทำอะไรช้ากว่าปกติ
- () เร็วกว่าปกติ () เหมือนปกติ () ช้ากว่าปกติ () ช้ากว่าปกติมาก
- 23.รู้สึกขาดความสนใจในกิจกรรมที่เคยทำตามปกติ
- () ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ก่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก
- 24.ปล่อยปละละเลย ไม่สนใจรูปร่างหน้าตาของตนเอง
- () ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ก่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก
- 25.พินิจพิเคราะห์กับการแต่งตัวน้อยลง
- () มากกว่าปกติ () เท่าๆปกติ () น้อยกว่าปกติ () น้อยกว่าปกติมาก
- 26.ออกไปนอกบ้านบ่อยเท่าที่เคย
- () มากกว่าปกติ () เท่าปกติ () น้อยกว่าปกติ () น้อยกว่าปกติมาก
- 27.จัดการกับสิ่งต่างๆได้ดี พอๆกับคนส่วนใหญ่ที่อยู่ในสภาพเดียวกัน
- () ดีมากกว่า () ดีพอๆกัน () ก่อนข้างน้อยกว่า () น้อยกว่ามาก
- 28.รู้สึกว่าโดยทั่วไปแล้วทำอะไรๆได้ดี
- () ดีกว่าปกติ () เหมือนปกติ () ดีน้อยกว่า () ดีน้อยกว่าปกติมาก
- 29.ไปทำงานหรือทำงานบ้านสาย
- () ไม่สายเลย () ไม่สายมากกว่าปกติ () ก่อนข้างสายกว่าปกติ () สายกว่าปกติมาก
- 30.พอใจกับการทำงานที่ลุล่วงไป
- () มากกว่าปกติ () พอๆกับปกติ () น้อยกว่าปกติ () น้อยกว่าปกติมาก
- 31.สามารถมีความรู้สึกรักและอบอุ่นต่อคนใกล้ชิดได้
- () ดีกว่าปกติ () เท่าปกติ () น้อยกว่าปกติ () น้อยกว่าปกติมาก
- 32.รู้สึกว่าสามารถเข้ากับผู้อื่นได้ง่าย
- () ดีกว่าปกติ () เท่าปกติ () น้อยกว่าปกติ () น้อยกว่าปกติมาก
- 33.ใช้เวลาคุยเล่นกับคนอื่นมาก
- () มากกว่าปกติ () เท่าปกติ () น้อยกว่าปกติ () น้อยกว่าปกติมาก
- 34.รู้สึกกลัวที่จะพูดอะไรออกไปต่อหน้าคนอื่น เพราะเกรงว่าจะทำให้ตนเองดูโง่
- () ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ก่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก
- 35.รู้สึกว่าได้ทำตัวให้เป็นประโยชน์ในเรื่องต่างๆ
- () มากกว่าปกติ () เหมือนปกติ () น้อยกว่าปกติ () น้อยกว่าปกติมาก
- 36.รู้สึกว่าสามารถตัดสินใจในเรื่องต่างๆได้
- () มากกว่าปกติ () เหมือนปกติ () น้อยกว่าปกติ () น้อยกว่าปกติมาก

37. รู้สึกว่าตนเองไม่สามารถที่จะเริ่มทำอะไรได้เลย

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ก่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

38. จะทำอะไรก็รู้สึกหวาดกลัวไปหมด

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ก่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

39. รู้สึกตึงเครียดอยู่ตลอดเวลา

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ก่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

40. รู้สึกว่าไม่สามารถที่จะเอาชนะความลำบากต่าง ๆ ได้

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ก่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

41. รู้สึกว่าชีวิตต้องดิ้นรนตลอดเวลา

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ก่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

42. สามารถมีความสุขกับกิจกรรมในชีวิตประจำวันตามปกติได้

() มากกว่าปกติ () เหมือนปกติ () น้อยกว่าปกติ () น้อยกว่าปกติมาก

43. มองอะไรเครื่องเครียดไปหมด

() มากกว่าปกติ () เหมือนปกติ () น้อยกว่าปกติ () น้อยกว่าปกติมาก

44. รู้สึกหงุดหงิด อารมณ์ไม่ดี

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ก่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

45. รู้สึกกลัวหรือตกใจโดยไม่มีเหตุผลสมควร

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ก่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

46. สามารถที่จะเผชิญหน้ากับปัญหาต่างๆ ของตนเองได้

() ดีกว่าปกติ () เหมือนปกติ () น้อยกว่าปกติ () น้อยกว่าปกติมาก

47. รู้สึกเรื่องต่างๆ กับถมจนรับไม่ไหว

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ก่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

48. มีความรู้สึกที่คนรอบข้างจับตามองอยู่

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ก่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

49. รู้สึกไม่มีความสุขและเศร้าหมอง

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ก่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

50. รู้สึกเสียความมั่นใจในตนเองไป

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ก่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

51. คิดว่าตนเองเป็นคนไร้ค่า

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ก่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

52. รู้สึกว่าชีวิตนี้หมดหวังโดยสิ้นเชิง

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ก่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

53. รู้สึกมีความหวังในอนาคตของตนเอง

() มากกว่าปกติ () เท่าปกติ () น้อยกว่าปกติ () มีความหวังน้อยมาก

54. รู้สึกมีความสุขดีตามสมควร เมื่อดูโดยรวมๆ

() มากกว่าปกติ () เท่าปกติ () น้อยกว่าปกติ () น้อยกว่าปกติมาก

55. รู้สึกกระวนกระวายและเครียดอยู่เสมอ

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ก่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

56. รู้สึกไม่คุ้มค่าที่จะมีชีวิตอยู่ต่อไป

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ก่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

57. คิดว่ามีความเป็นไปได้ที่อยากจะจบชีวิตตนเอง

() ไม่อย่างแน่นอน () ไม่คิดว่าเป็นอย่างนั้น () มีอยู่บ้างเหมือนกัน () มีแน่ๆ

58. รู้สึกว่าบางครั้งทำอะไรไม่ได้เลย เพราะประสาทตึงเครียดมาก

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ก่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

59. พบว่าตนเองรู้สึกอยากตายไปให้พ้นๆ

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ก่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

60. พบว่ามีความรู้สึกที่อยากจะทำลายชีวิตตนเองเข้ามาอยู่ในความคิดเสมอๆ

() ไม่อย่างแน่นอน () ไม่คิดว่าเป็นอย่างนั้น () มีอยู่บ้างเหมือนกัน () มีแน่ๆ

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของ

นักศึกษามากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบ้างบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	จริงที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อยที่ สุด
	การปฏิบัติของผู้ปกครองต่อนักศึกษา					
1.	ผู้ปกครองสอบถามเรื่องการเรียนของนักศึกษาเสมอ					
2.	ผู้ปกครองคอยตักเตือนให้นักศึกษาทำการบ้าน					
3.	ผู้ปกครองไม่สนใจว่านักศึกษาจะกลับบ้านเวลาใด					
4.	ผู้ปกครองอนุญาตให้นักศึกษาร่วมกิจกรรมพิเศษ ต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น					
5.	ผู้ปกครองแสดงความชื่นชม เมื่อนักศึกษาทำคะแนน สอบได้ดี					
6.	เมื่อนักศึกษาทำความผิด ผู้ปกครองจะดูว่า โดยไม่ ถามเหตุผล					
7.	ผู้ปกครองไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิด เห็นใดๆ					
8.	ผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้นักศึกษาเรียน ในสิ่งที่ นักศึกษาสนใจ					
9.	ผู้ปกครองอนุญาตให้นักศึกษาไปทัศนศึกษานอก สถานที่กับทางโรงเรียน					
10.	เมื่อใกล้สอบ ผู้ปกครองคอยดูแลเรื่องการอ่านหนังสือ ของนักศึกษา					
11.	ผู้ปกครองไม่สนใจว่านักศึกษาจะมีอุปกรณ์ในการ เรียนครบหรือไม่					
12.	ถ้านักศึกษามีปัญหาด้านการเรียน ผู้ปกครองจะคอย ให้กำลังใจ					
13.	ผู้ปกครองพูดคุยเกี่ยวกับการเรียนของนักศึกษา					
	การปฏิบัติของนักศึกษาต่อผู้ปกครอง					
14.	นักศึกษาไม่พอใจ เมื่อผู้ปกครองสอบถามเรื่องการ เรียน					
15.	นักศึกษามักเล่าเรื่องราวต่างๆที่ประสบมาให้ผู้ ปกครองฟัง					
16.	นักศึกษาใช้จ่ายเงินที่ผู้ปกครองให้มาอย่างประหยัด					

ข้อ ที่	ข้อความ	จริงที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อยที่ สุด
17.	นักศึกษาเชื่อฟังคำสั่งสอน ว่ากล่าว ตักเตือนของ ผู้ปกครองเสมอ					
18.	เมื่อนักศึกษามีปัญหา มักจะขอคำปรึกษาจาก ผู้ปกครอง					
19.	นักศึกษารู้สึกว่าผู้ปกครองไม่มีเวลาพูดคุยด้วย					
20.	นักศึกษาตั้งใจเรียน เพื่อให้ผู้ปกครองภูมิใจในตัว นักศึกษา					
21.	ถ้านักศึกษามีปัญหาด้านการเรียน นักศึกษาจะเก็บ ไว้ไม่บอกให้ผู้ปกครองรู้					
22.	นักศึกษาไม่เคยช่วยผู้ปกครองทำงานบ้าน					
23.	นักศึกษาพูดคุยกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการเรียน					
24.	นักศึกษาแบ่งเวลาสำหรับการเรียนและช่วย ผู้ปกครองทำงานบ้าน					

ตอนที่ 7 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของโรงเรียน

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของ
นักศึกษามากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	จริงที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
	สถานที่เรียน					
1.	ขนาดของห้องเรียนเล็กเกินไปเมื่อเทียบกับจำนวน นักศึกษา					
2.	จำนวน โต๊ะ เก้าอี้ ในห้องเรียนไม่เพียงพอกับจำนวน นักศึกษา					
3.	ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทสะดวก					
4.	ห้องเรียนปราศจากกลิ่นต่างๆ เช่น กลิ่นเหม็นจาก ห้องน้ำ กลิ่นขยะ กลิ่นอาหาร					
5.	นักศึกษาพอใจกับขนาดของห้องเรียนที่กว้างขวาง					
6.	ลิฟท์มีไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา					
7.	ห้องน้ำสะอาด ถูกสุขลักษณะและมีจำนวนเพียงพอกับ จำนวนนักศึกษา					
8.	โรงเรียนมีร้านอาหารเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา					
9.	โรงเรียนค่อนข้างคับแคบ ไม่ค่อยมีสถานที่พักผ่อน					
10.	บริเวณโดยรอบของโรงเรียน มีความสะอาดและสวย งาม ร่มรื่น					
11.	ห้องเรียนมีเสียงดังรบกวนตลอดเวลา					
	สื่อและอุปกรณ์การเรียน					
12.	อุปกรณ์การเรียนมีความหลากหลาย เหมาะสมกับราย วิชา					
13.	อุปกรณ์สำหรับฝึกปฏิบัติ มีไม่เพียงพอกับจำนวน นักศึกษา					
14.	ห้องเรียนติดตั้งสื่อและอุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย					
15.	ห้องเรียนมีอุปกรณ์โสตทัศนศึกษาไม่เพียงพอ					
16.	ห้องปฏิบัติการมีสภาพพร้อมใช้งานและเพียงพอกับ จำนวนนักศึกษา					
17.	ห้องปฏิบัติการมีความทันสมัย เหมาะสมต่อการฝึก ปฏิบัติ					
18.	ห้องสมุดมีตำราทางวิชาการไม่เพียงพอกับจำนวน นักศึกษา					

ข้อ ที่	ข้อความ	จริงที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
19.	บรรยากาศในห้องสมุดไม่เหมาะต่อการอ่านหนังสือ					
20.	ห้องปฏิบัติการติดป้ายประกาศ ข้อควรปฏิบัติ วิธีการ ใช้ห้อง เพื่อรักษาความปลอดภัยและรักษาความ สะอาด					

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของ
นักศึกษามากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบ้าง
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบ้างบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	จริงที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อยที่ สุด
	สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์					
1.	นักศึกษาสามารถปรึกษาเรื่องส่วนตัวกับอาจารย์ได้					
2.	นักศึกษาให้ความเคารพอาจารย์ ทั้งต่อหน้าและลับ หลัง					
3.	นักศึกษาไม่กลั่นแกล้งอาจารย์ เมื่อมีปัญหาด้าน ครอบครัว					
4.	นักศึกษาไม่ยกยอปอปั้นอาจารย์ เมื่อมีปัญหาด้าน การเรียน					
5.	นักศึกษาส่งงานเฉพาะวิชาที่ชอบอาจารย์เท่านั้น					
6.	นักศึกษาปรึกษาอาจารย์ เมื่อมีปัญหาด้านการเรียน					
7.	นักศึกษาเคารพและเชื่อฟังคำสั่งสอนของอาจารย์					

ข้อ ที่	ข้อความ	จริงที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
8.	นักศึกษาไม่กล้าถามอาจารย์เมื่อไม่เข้าใจบทเรียน					
9.	นักศึกษาปฏิบัติตามคำสั่งของอาจารย์					
10.	นักศึกษามีโอกาสแสดงความคิดเห็นร่วมกับอาจารย์					
	สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา					
11.	อาจารย์ให้คำปรึกษา เมื่อนักศึกษามีปัญหาส่วนตัว					
12.	อาจารย์ให้ความเป็นกันเองกับนักศึกษา					
13.	อาจารย์ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา					
14.	อาจารย์ให้ความรักและเอาใจใส่นักศึกษาเป็นอย่างดี					
15.	อาจารย์ไม่สนใจปัญหาด้านการเรียนของนักศึกษา					
16.	อาจารย์ให้ความยุติธรรมกับนักศึกษา					
17.	อาจารย์ไม่สนใจปัญหาของนักศึกษา					
18.	อาจารย์ให้ความช่วยเหลือนักศึกษา เมื่อมีปัญหาด้านการเรียน					
19.	อาจารย์จะไม่พอใจเมื่อนักศึกษาแสดงความคิดเห็น					
20.	อาจารย์ไม่ให้ความสำคัญกับนักศึกษาในฐานะที่เป็นนักศึกษาคนหนึ่งในห้องเรียน					
21.	อาจารย์ไม่มีเวลาให้คำปรึกษาเมื่อนักศึกษามีปัญหาด้านการเรียน					
22.	เมื่อนักศึกษามีปัญหาการเรียน นักศึกษาจะพบอาจารย์ยาก ทำให้เบื่อการเรียนในวิชานั้น					

ตอนที่ 9 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบ้างบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	จริง ที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อยที่ สุด
1.	นักศึกษาสามารถปรึกษาเรื่องส่วนตัวกับเพื่อนได้					
2.	นักศึกษาสามารถเข้ากับกลุ่มเพื่อนได้ดี					
3.	เมื่อมีกิจกรรมต่างๆ เพื่อนๆ มักจะชักชวนนักศึกษา ร่วมกิจกรรม					
4.	เมื่อมีเวลาว่าง นักศึกษาและกลุ่มเพื่อนจะหากิจกรรม ทำร่วมกัน					
5.	นักศึกษาไม่มีเพื่อนสนิท					
6.	เมื่อนักศึกษาไม่เข้าใจบทเรียน เพื่อนที่เรียนรู้เรื่องจะ ช่วยอธิบายให้					
7.	นักศึกษาสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนได้					
8.	นักศึกษาสามารถทำงานร่วมกับเพื่อนได้					
9.	เพื่อนให้นักศึกษายืมสมุดจดคำบรรยาย เมื่อนักศึกษา จดไม่ทัน					
10.	นักศึกษาร่วมกันจัดกิจกรรมการเรียนกับเพื่อน					
11.	นักศึกษาไม่เคยนำปัญหาในครอบครั้วมาปรึกษาเพื่อน					
12.	เพื่อนในห้องต่างคนต่างอยู่ ไม่สนใจซึ่งกันและกัน					
13.	เพื่อนไม่มีความจริงใจต่อนักศึกษา					
14.	เพื่อนไม่ยอมรับนักศึกษาเข้าร่วมในการทำกิจกรรม					
15.	เพื่อนคอยให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาของนักศึกษา ในทุกเรื่อง					

ข้อ ที่	ข้อความ	จริง ที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อยที่ สุด
16.	เพื่อนของนักศึกษาเห็นแก่ตัว ไม่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกัน และกัน					
17.	นักศึกษาไม่สามารถปรึกษาปัญหาด้านการเรียนกับ เพื่อนในห้องได้					
18.	เพื่อนไม่ให้ความช่วยเหลือด้านการเรียน เมื่อนักศึกษา ขอความช่วยเหลือ					
19.	นักศึกษาไม่ได้รับการยอมรับจากเพื่อน					
20.	นักศึกษาชอบทำงานคนเดียวมากกว่าเป็นกลุ่ม					

ตอนที่ 10 แบบสอบถามการปรับตัว

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิด ความรู้สึก
ของนักศึกษามากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษา
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบ้างบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	จริงที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อยที่ สุด
	ด้านการเรียน					
1.	เมื่อนักศึกษาเรียนไม่เข้าใจ นักศึกษาจะซักถามข้อ สงสัยจากอาจารย์ทันที					
2.	นักศึกษารู้สึกท้อแท้ หดหู่หวังที่จะเรียนจนสำเร็จ					
3.	นักศึกษาค้นหาเพื่อนที่เรียนกับเพื่อน ๆ เพื่อให้ เข้าใจเนื้อหาวิชามากยิ่งขึ้น					
4.	นักศึกษามักนอนดึกสาย ทำให้ไปเรียนไม่ทัน					

ข้อ ที่	ข้อความ	จริงที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
5.	ขณะที่ฟังอาจารย์สอน นักศึกษามักสนใจเหตุการณ์ ภายนอกห้องเรียนด้วย					
6.	เมื่อมีปัญหาด้านการเรียน นักศึกษามักจะไปขอคำ ปรึกษาจากอาจารย์					
7.	เมื่อมีการบ้านที่ต้องรีบทำ นักศึกษามักจะเครียดเสมอ					
8.	นักศึกษาทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความ สามารถ					
9.	นักศึกษารู้สึกลำบากใจในการออกไปรายงานหน้าห้อง					
10.	นักศึกษามักนอนไม่หลับในช่วงก่อนสอบ					
11.	นักศึกษาจะอ่านหนังสือเพิ่มเติมเสมอ หลังเลิกเรียน					
12.	นักศึกษาจะอ่านหนังสือมากขึ้น เมื่อผลการเรียนเริ่ม ต่ำลง					
13.	เมื่อผลการเรียนเริ่มต่ำลง นักศึกษารู้สึกหมดหวังและ ท้อแท้					
14.	นักศึกษาคิดว่า วิชาที่เรียนทุกวิชามีความสำคัญเท่า เทียมกัน					
15.	นักศึกษาใช้เวลาว่าง ทบทวนสิ่งที่เรียนไปแล้วเสมอ					
	ด้านสังคม					
16.	นักศึกษาชอบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ร่วมกับเพื่อนๆ					
17.	นักศึกษารู้สึกอึดอัดใจ เมื่อต้องทำกิจกรรมร่วมกับ เพื่อนที่เพิ่งจะรู้จักกัน					
18.	นักศึกษาไม่มีเพื่อนสนิทในห้องเรียน					
19.	นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เช่น พิธีปฐมา นิเทศ งานกิจกรรมสัมพันธ์ และพิธีไหว้ครู					
20.	นักศึกษารู้สึกพอใจที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน					
21.	นักศึกษาชอบทำงานคนเดียว มากกว่าทำงานร่วมกับ ผู้อื่น					
22.	เมื่อต้องทำกิจกรรมกลุ่ม นักศึกษามักมีข้อขัดแย้งกับ เพื่อนเสมอ					

ข้อ ที่	ข้อความ	จริงที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
23.	การเข้าร่วมกิจกรรมสัมพันธ์ ทำให้นักศึกษาได้รู้จักกับเพื่อนมากขึ้น					
24.	นักศึกษาชอบที่จะแยกตัวอยู่คนเดียวเงียบๆ					
25.	นักศึกษาจะไม่เข้ากลุ่มกับเพื่อนที่นักศึกษาไม่ชอบ					
26.	นักศึกษารู้สึกว่า เพื่อนไม่ให้ความช่วยเหลือด้านการเรียน					
27.	นักศึกษาคิดว่าการปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนเป็นเรื่องสำคัญ					
28.	นักศึกษาจะไม่ใส่ใจเมื่อเพื่อนในกลุ่มบางคนมีปัญหาขัดแย้งกัน					
29.	นักศึกษารู้สึกภูมิใจเมื่อเพื่อนๆชื่นชมความสามารถของนักศึกษา					
30.	นักศึกษารู้สึกเหงาและว้าเหว่เพราะไม่มีเพื่อนสนิท					
	ด้านอารมณ์					
31.	นักศึกษามีความรู้สึกรัดกักรวบรวมในเรื่องต่างๆเสมอ					
32.	นักศึกษามักตัดสินใจในการกระทำสิ่งต่างๆด้วยตนเอง					
33.	นักศึกษายอมรับข้อบกพร่องของตนเองได้					
34.	นักศึกษาคาดความกระตือรือร้น ในเรื่องต่างๆที่อยู่รอบตัว					
35.	นักศึกษาไม่กล้าแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ					
36.	เมื่อนักศึกษารู้สึกไม่พอใจเพื่อนในห้องเรียน นักศึกษาสามารถเก็บความรู้สึกไว้ได้					
37.	นักศึกษารู้สึกเสียใจเป็นเวลานานมาก เมื่อได้รับความผิดหวังจากเรื่องใดๆก็ตาม					
38.	นักศึกษามีอารมณ์ดีกับเพื่อนๆทุกคน แม้ว่านักศึกษา กำลังมีปัญหา					
39.	นักศึกษารู้สึกคับข้องใจที่เรียนได้ไม่ดีเท่าเพื่อน					
40.	นักศึกษารู้สึกไม่สบายใจเมื่อมีผู้วิจารณ์นักศึกษา					
41.	นักศึกษารู้สึกอึดอัดใจเมื่อต้องอยู่ต่อหน้าคนอื่น					
42.	นักศึกษารู้สึกลำบากใจที่จะต้องตัดสินใจด้วยตนเอง					

ภาคผนวก ข.

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือและคุณภาพเครื่องมือ

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์ เวชณี กรีทอง
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ ดร. พาสนา จุลรัตน์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตาราง 6 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามนิตยในการเรียน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	2.866	17	1.608
2	1.305	18	1.718
3	1.523	19	2.634
4	1.807	20	2.892
5	2.639	21	2.196
6	2.776	22	2.892
7	3.150	23	1.566
8	1.109	24	1.375
9	1.333	25	2.129
10	1.432	26	1.867
11	2.255	27	1.627
12	1.703	28	1.656
13	1.617	29	1.565
14	1.663	30	2.348
15	2.109	31	1.824
16	2.941	32	2.592

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7016

ตาราง 8 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสำรวจบุคลิกภาพ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	2.652
2	3.101
3	3.447
4	2.555
5	2.627
6	1.465
7	2.418
8	2.772
9	1.763
10	1.866
11	2.260
12	1.396
13	1.967
14	1.912
15	1.906
16	2.995
17	3.248
18	2.364
19	2.452
20	1.345

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7532

ตาราง 9 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	2.701
2	1.719
3	1.139
4	2.669
5	3.311
6	1.622
7	1.261
8	1.260
9	2.241
10	1.509
11	1.331
12	1.850
13	2.073
14	1.251
15	2.031
16	2.090
17	2.780
18	2.278
19	1.372
20	4.699
21	1.471
22	1.231
23	1.975
24	2.163

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .3948

ตาราง 10 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของโรงเรียน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	1.335
2	1.512
3	2.254
4	1.659
5	2.780
6	1.941
7	1.374
8	1.402
9	1.966
10	2.066
11	1.885
12	2.570
13	1.914
14	2.077
15	1.917
16	2.014
17	1.979
18	1.826
19	1.599
20	2.467

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7862

ตาราง 11 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	2.204
2	3.777
3	2.009
4	1.851
5	1.154
6	2.429
7	32.97
8	1.776
9	2.746
10	2.995
11	2.821
12	3.098
13	1.405
14	2.553
15	1.310
16	2.389
17	1.419
18	2.577
19	1.199
20	1.261
21	1.375
22	1.562

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8112

ตาราง 12 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	3.850
2	3.113
3	3.054
4	2.582
5	1.048
6	2.399
7	3.364
8	3.225
9	2.575
10	2.637
11	1.883
12	1.104
13	1.263
14	1.075
15	2.490
16	1.202
17	1.345
18	1.320
19	1.230
20	6.149

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7012

ตาราง 13 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการปรับตัว

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	2.551	22	1.546
2	1.503	23	2.636
3	2.502	24	1.346
4	1.639	25	1.740
5	1.564	26	1.447
6	2.630	27	2.094
7	1.876	28	1.578
8	2.848	29	2.268
9	2.338	30	1.443
10	1.764	31	1.549
11	2.691	32	2.185
12	2.297	33	2.627
13	1.954	34	2.037
14	2.814	35	2.068
15	2.448	36	1.914
16	2.975	37	2.041
17	1.832	38	2.266
18	1.123	39	2.053
19	1.930	40	2.185
20	2.365	41	1.815
21	1.543	42	1.838

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9212

ตาราง 7 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนในสายอาชีพ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	4.900	15	4.632
2	4.088	16	3.838
3	5.820	17	4.055
4	3.706	18	3.429
5	1.411	19	1.450
6	1.297	20	2.169
7	1.269	21	1.900
8	1.693	22	2.596
9	1.858	23	1.920
10	4.100	24	3.027
11	1.814	25	2.802
12	1.907	26	1.780
13	2.066	27	2.582
14	2.999	28	1.655

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7243

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-ชื่อสกุล	อมรรัตน์ หอมชื่น
วันเดือนปีเกิด	28 ธันวาคม 2515
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	11/239 หมู่ 14 บ้านสวนรีสอร์ท ตำบลคลองห้า อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 12120
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	อาจารย์สอนวิชาภาษาอังกฤษ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพัฒนศึกษา แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2533	ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสารวิทยา
พ.ศ.2537	อักษรศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม
พ.ศ.2548	การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ